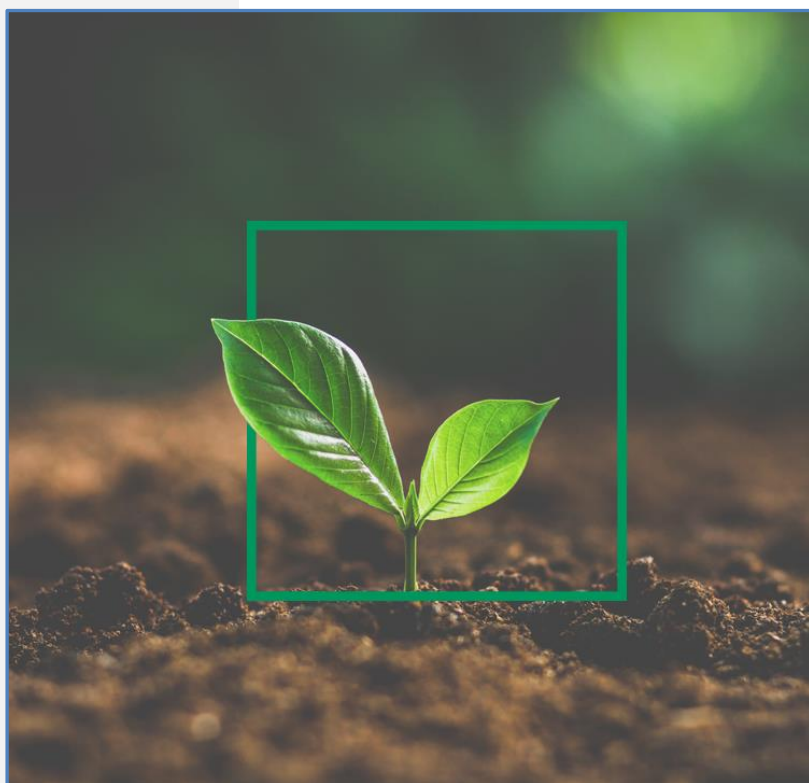

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2019

Grupa Kapitałowa BNP Paribas Bank Polska S.A.

BNP PARIBAS

SPIS TREŚCI

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	5
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
1. INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BANKU BNP PARIBAS S.A.	12
2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	14
2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
2.2. Kontynuacja działalności.....	14
2.3. Oświadczenie o zgodności z MSSF	14
2.4. Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą	16
2.5. Połączenie jednostek gospodarczych	17
2.6. Zmiany zasad (polityk) rachunkowości	17
2.7. Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa	20
2.8. Rozliczenie transakcji nabycia podstawowej działalności Raiffeisen Bank Polska S.A.	20
2.9. Konsolidacja.....	21
2.10. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	21
2.11. Przychody i koszty z tytułu odsetek	21
2.12. Wynik z tytułu opłat i prowizji	22
2.13. Przychód z tytułu dywidend	23
2.14. Wynik z działalności handlowej.....	23
2.15. Wynik z działalności inwestycyjnej.....	23
2.16. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	23
2.17. Podatek dochodowy.....	24
2.18. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych.....	24
2.19. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	28
2.20. Nieruchomości inwestycyjne.....	29
2.21. Wartości niematerialne	29
2.22. Rzeczowe aktywa trwale.....	30
2.23. Rachunkowość zabezpieczeń.....	30
2.24. Rezerwy	31
2.25. Leasing	31
2.26. Gwarancje finansowe.....	32
2.27. Świadczenia pracownicze.....	32
2.28. Kapitały	33
2.29. Działalność powiernicza.....	34
2.30. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	34
3. WARTOŚCI SZACUNKOWE	34
4. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	40
5. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI	41
6. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	41
7. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ	42
8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	42

9. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	42
10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE.....	43
11. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	43
12. AMORTYZACJA.....	44
13. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	44
14. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	44
15. PODATEK DOCHODOWY	45
16. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	45
17. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	45
18. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	46
19. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	47
20. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	50
21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	52
22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	56
23. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	56
24. INSTRUMENTY FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	59
25. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY	60
26. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	61
27. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	61
28. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	64
29. INNE AKTYWA.....	66
30. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	67
31. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	67
32. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	68
33. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	68
34. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	69
35. REZERWY	69
36. ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	73
37. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	74
38. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI.....	74
39. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	76
40. USTANOWIONE ZABEZPIECZENIA	76
41. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH.....	77

42. SPRZEDAŻ I SEKURTYZACJA NALEŻNOŚCI	82
43. LEASING	82
44. DZIAŁALNOŚĆ POWIERNICZA	84
45. AKCJONARIAT BANKU BNP PARIBAS S.A.....	84
46. KAPITAŁ ZAPASOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY	85
47. WYPŁACONE DYWIDENDY	86
48. PODZIAŁ ZYSKU	86
49. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH.....	86
50. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH	87
51. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	88
52. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	90
53. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM.....	95
53.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych.....	95
53.2. Ryzyko kredytowe.....	95
53.3. Ryzyko rynkowe i ALM (zarządzanie aktywami i pasywami)	106
53.4. Ryzyko płynności	110
53.5. Ryzyko kraju i kontrahenta.....	113
53.6. Ryzyko operacyjne.....	114
54. ZARZĄDZANIE ADEKWATNOŚCIĄ KAPITAŁOWĄ	116
55. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W 2019 ROK.....	117
56. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	119

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	31.12.2019 (narastająco)	31.12.2018 (narastająco)	31.12.2019 (narastająco)	31.12.2018 (narastająco)
Rachunek zysków i strat				
Wynik z tytułu odsetek	3 168 759	2 106 851	736 619	493 766
Wynik z tytułu prowizji	819 937	567 390	190 605	132 975
Wynik przed opodatkowaniem	872 955	468 896	202 930	109 891
Wynik po opodatkowaniu	614 694	360 378	142 894	84 459
Całkowite dochody ogółem	598 766	359 569	139 195	84 269
Przepływy środków pieniężnych netto, razem	1 407 756	(17 752)	327 251	(4 160)
Wskaźniki	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Liczba akcji (szt.)	147 418 918	147 418 918	147 418 918	147 418 918
Zysk (strata) na jedną akcję	4,17	3,63	0,97	0,85
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa razem	109 954 142	109 022 519	25 819 923	25 354 074
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	71 836 643	70 997 701	16 869 002	16 511 093
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 974 396	2 416 249	463 636	561 918
Zobowiązania razem	98 794 759	98 462 706	23 199 427	22 898 304
Zobowiązania wobec klientów	86 134 984	87 191 708	20 226 602	20 277 141
Kapitał akcyjny	147 419	147 419	34 618	34 283
Kapitał własny razem	11 159 383	10 559 813	2 620 496	2 455 770
Adekwatność kapitałowa	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Fundusze własne razem	12 586 528	12 206 789	2 955 625	2 838 788
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	83 762 992	83 451 251	19 669 600	19 407 268
Łączny współczynnik kapitałowy	15,03%	14,63%	15,03%	14,63%
Współczynnik kapitału Tier1	12,78%	12,38%	12,78%	12,38%

Dla celów przeliczenia prezentowanych danych na EUR, Grupa stosuje następujące kursy:

Dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej kurs NBP:

- na dzień 31.12.2019 r. - 1 EUR = 4,2585 PLN
- na dzień 31.12.2018 r. - 1 EUR = 4,3000 PLN

Dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych kurs EUR liczony jako średnia arytmetyczna z kursów ogłaszanych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca w okresie:

- dla okresu od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 r. - 1 EUR = 4,3018 PLN
- dla okresu od 1.01.2018 r. do 31.12.2018 r. - 1 EUR = 4,2669 PLN

Kalkulacja zysku (straty) na jedną akcję została opisana w Nocie 1

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Przychody z tytułu odsetek	4	4 188 083	2 983 829
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		3 969 451	2 790 197
przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		3 753 506	2 622 392
przychody z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		215 945	167 805
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		218 632	193 632
Koszty z tytułu odsetek	4	(1 019 324)	(876 978)
Wynik z tytułu odsetek		3 168 759	2 106 851
Przychody z tytułu opłat i prowizji	5	1 042 700	724 714
Koszty z tytułu opłat i prowizji	5	(222 763)	(157 324)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		819 937	567 390
Przychody z tytułu dywidend	6	6 007	4 860
Wynik na działalności handlowej	7	682 415	330 773
Wynik na działalności inwestycyjnej	8	(31 836)	48 838
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	20	(4 385)	(9 997)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	9	(441 890)	(557 682)
Ogólne koszty administracyjne	10,11	(2 467 937)	(1 859 672)
Amortyzacja	12	(454 147)	(189 714)
Pozostałe przychody operacyjne	13	182 705	387 778
Pozostałe koszty operacyjne	14	(305 484)	(147 407)
Wynik na działalności operacyjnej		1 154 144	682 018
Podatek od instytucji finansowych		(281 189)	(213 122)
Zysk brutto		872 955	468 896
Podatek dochodowy	15	(258 261)	(108 518)
Zysk netto		614 694	360 378
przypadający na akcjonariuszy Grupy		614 694	360 378
Zysk (strata) na jedną akcję (wyrażony w PLN na jedną akcję)	16		
Podstawowy		4,17	3,63
Rozwodniony		4,17	3,63

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Zysk netto za okres	614 694	360 378
Inne całkowite dochody		
Pozycje, które zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków	(15 183)	88
Wycena aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody	(18 745)	789
Podatek odroczony	3 562	(701)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	(745)	(897)
Wycena metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych	(924)	(1 107)
Podatek odroczony	179	210
Inne całkowite dochody (netto)	(15 928)	(809)
Całkowite dochody ogółem	598 766	359 569
w tym przypadające na akcjonariuszy Grupy	598 766	359 569

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Kasa i środki w Banku Centralnym	17	4 658 171	2 897 123
Należności od banków	18	679 308	961 496
Pochodne instrumenty finansowe	19	800 886	715 671
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	20	228 120	130 405
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	21	71 836 643	70 997 701
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22	1 974 396	2 416 249
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23	17 916 645	11 939 238
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	24	241 754	204 421
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	25	7 953 358	15 875 339
Nieruchomości inwestycyjne	26	56 577	55 868
Wartości niematerialne	27	519 945	520 767
Rzeczowe aktywa trwałe	28	1 226 746	511 275
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	36	976 748	1 034 313
Inne aktywa	29	884 845	762 653
Aktywa razem		109 954 142	109 022 519
ZOBOWIĄZANIA	Nota	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania wobec banków	30	4 485 264	3 976 469
Pochodne instrumenty finansowe	19	815 637	783 818
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	20	224 218	123 600
Zobowiązania wobec klientów	31	86 134 984	87 191 708
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	32	2 179 052	2 179 424
Zobowiązania podporządkowane	33	1 882 064	1 875 769
Zobowiązania z tytułu leasingu	43	602 192	-
Pozostałe zobowiązania	34	1 893 414	1 711 641
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		38 338	174 589
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		8 535	8 276
Rezerwy	35	531 061	437 412
Zobowiązania razem		98 794 759	98 462 706
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał akcyjny	45	147 419	147 419
Kapitał zapasowy	46	9 110 976	9 111 033
Pozostałe kapitały rezerwowe	46	1 572 757	1 208 018
Kapitał z aktualizacji wyceny	46	125 251	141 179
Zyski zatrzymane		202 980	(47 836)
wynik z lat ubiegłych		(411 714)	(408 214)
wynik bieżącego okresu		614 694	360 378
Kapitał własny razem		11 159 383	10 559 813
Zobowiązania i kapitał własny razem		109 954 142	109 022 519

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2019 roku (dane zatwierdzone)	147 419	9 111 033	1 208 018	141 179	(408 214)	360 378	10 559 813
Całkowite dochody za okres	-	-	-	(15 928)	-	614 694	598 766
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	614 694	614 694
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	(15 928)	-	-	(15 928)
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	364 739	-	(4 361)	(360 378)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	364 739	-	(4 361)	(360 378)	-
Koszty emisji	-	(57)	-	-	-	-	(57)
Kapitał powstały z połączenia jednostek	-	-	-	-	861	-	861
Stan na 31 grudnia 2019 roku	147 419	9 110 976	1 572 757	125 251	(411 714)	614 694	11 159 383
	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2018 roku (dane zatwierdzone)	84 238	5 127 086	909 629	141 988	16 815	279 707	6 559 463
Zmiana wynikająca z wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	(407 752)	-	(407 752)
Stan na 1 stycznia 2018 roku (dane przekształcone)	84 238	5 127 086	909 629	141 988	(390 937)	279 707	6 151 711
Całkowite dochody za okres	-	-	-	(809)	-	360 378	359 569
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	360 378	360 378
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	(809)	-	-	(809)
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	298 389	-	(18 682)	(279 707)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	298 389	-	(18 682)	(279 707)	-
Emisja akcji	63 181	3 983 947	-	-	-	-	4 047 128
Emisja akcji serii	63 181	3 986 814	-	-	-	-	4 049 995
Koszty emisji	-	(2 867)	-	-	-	-	(2 867)
Pozostałe (kapitał spółek zależnych)	-	-	-	-	1 405	-	1 405
Stan na 31 grudnia 2018 roku	147 419	9 111 033	1 208 018	141 179	(408 214)	360 378	10 559 813

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

PRZEŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:	Nota	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Zysk (strata) netto		614 694	360 378
Korekty razem:		(288 933)	(8 806 415)
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat		258 261	108 518
Amortyzacja		454 148	189 714
Przychody z tytułu dywidend		(6 007)	(4 860)
Przychody z tytułu odsetek		(4 188 083)	(2 983 829)
Koszty z tytułu odsetek		1 019 324	876 978
Zmiana stanu rezerw		106 771	162 499
Zmiana stanu należności od banków		(53 350)	68 820
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(182 930)	42 967
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu		(867 648)	2 010 302
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		441 853	(2 419 182)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		911 940	(2 060 509)
Zmiana stanu zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu		-	59 268
Zmiana stanu pasywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		132 437	43 813
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		(966 098)	(2 710 188)
Zmiana stanu innych aktywów i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		(6 068)	(3 948 365)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań oraz rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego		(183 752)	120 147
Inne korekty	50	(65 576)	42 728
Odsetki otrzymane		3 924 615	2 502 542
Odsetki zapłacone		(1 028 944)	(913 778)
Opłaty leasingowe dotyczące leasingów krótkoterminowych nieuwzględnionych w wycenie zobowiązania		10 174	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		325 762	(8 446 037)

PRZEPŁYW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:		12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Wpływy		14 662 737	27 784 175
Zbycie dłużnych papierów wartościowych	23,24,25	14 603 324	23 877 234
Środki pieniężne przejęte w wyniku połączenia jednostek		-	3 854 038
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		53 406	48 043
Otrzymane dywidendy i inne wpływy inwestycyjne		6 007	4 860
Wydatki		(13 043 935)	(20 024 220)
Nabycie dłużnych papierów wartościowych	23,24,25	(12 539 134)	(19 743 134)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(504 801)	(228 574)
Inne wydatki inwestycyjne		-	(52 512)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		1 618 802	7 759 955
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:			
Wpływy		-	4 219 127
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych		-	172 000
Wpływy netto z emisji akcji i dopłat do kapitału		-	4 047 127
Wydatki		(536 808)	(3 550 797)
Splaty długoterminowych kredytów otrzymanych		(403 043)	(3 265 797)
Splata zobowiązania leasingowego		(133 765)	-
Wykup dłużnych papierów wartościowych	23,24,25	-	(285 000)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(536 808)	668 330
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM		1 407 756	(17 752)
Środki pieniężne na początek okresu		3 425 453	3 443 205
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	49	4 833 209	3 425 453
zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		1 667	6 314
o ograniczonej możliwości dysponowania		-	626

INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BANKU BNP PARIBAS S.A.

BNP Paribas Bank S.A. („Bank” lub „BNP Paribas”) jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. („Grupa”).

Bank posiada siedzibę w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16 i jest zarejestrowany w Polsce, przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000011571. Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Od dnia 27 maja 2011 roku decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), akcje Banku zostały dopuszczone do obrotu na GPW w Warszawie i zakwalifikowane do działu finanse - sektor bankowy.

Zatrudnienie w roku 2019 dla Banku wyniosło 9 898,66 etatów, a dla Grupy wyniosło 11 255,30 etatów.

BNP Paribas jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonych w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych polskich, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych. Ponadto, poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi działalność maklerską i leasingową oraz świadczy inne usługi finansowe.

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W ZARZĄDZIE BANKU
Przemysław Gdański	Prezes Zarządu
Jean-Charles Aranda	Wiceprezes Zarządu
Daniel Astraud	Wiceprezes Zarządu
André Boulanger	Wiceprezes Zarządu
Przemysław Furlepa	Wiceprezes Zarządu
Wojciech Kembłowski	Wiceprezes Zarządu
Kazimierz Łabno	Wiceprezes Zarządu
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu
Volodymyr Radin	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Śledziwski	Wiceprezes Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Banku w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2019 r.:

- 15 maja 2019 r. pan Philippe Paul Béziau złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku ze skutkiem na dzień 30 września 2019 r.
- 15 maja 2019 r. Rada Nadzorcza powołała pana Volodymyra Radina do Zarządu Banku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 1 października 2019 r. na okres do czasu zakończenia bieżącej trzyletniej wspólnej kadencji członków Zarządu Banku.
- 12 grudnia 2019 r. Daniel Astraud złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2019 r.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W RADZIE NADZORCZEJ BANKU
Józef Wancer	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Jarosław Bauc	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, członek niezależny
Jean-Paul Sabet	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Francois Benaroya	Członek Rady Nadzorczej
Stefaan Decraene	Członek Rady Nadzorczej
Magdalena Dzięguć	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Michel Falvert	Członek Rady Nadzorczej
Sofia Merlo	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Mietkowski	Członek Rady Nadzorczej
Monika Nachyła	Członek Rady Nadzorczej
Stéphane Vermeire	Członek Rady Nadzorczej
Mariusz Warych	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2019 r.:

- 27 czerwca 2019 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało panią Magdalenę Dzięguć na członka Rady Nadzorczej Banku do końca bieżącej pięcioletniej kadencji członków Rady Nadzorczej.
- 8 listopada 2019 r. Jacques d'Estais złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej Banku.
- 15 listopada 2019 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało panią Sofię Merlo na członka Rady Nadzorczej Banku do końca bieżącej pięcioletniej kadencji członków Rady Nadzorczej.

BNP Paribas S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas z siedzibą w Paryżu.

W skład Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku wchodzi jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne:

1. BANKOWY FUNDUSZ NIERUCHOMOŚCIOWY ACTUS SP. Z O.O. („ACTUS”).
2. BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI”).
3. BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING”).
4. BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC”).
5. CAMPUS LESZNO SP. Z O.O.
6. BNP PARIBAS SOLUTIONS SPÓŁKA Z O.O.
7. BGZ POLAND ABS1 DAC („SPV”).

Bank nie posiada zaangażowania kapitałowego w spółce BGZ Poland ABS1 DAC (SPV). Spółka jest kontrolowana przez Bank w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF10.

W dniu 29 marca 2019 r. nastąpiło połączenie spółek zależnych Banku, tj.: Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych BGŻ BNP Paribas S.A. oraz Riviera Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., polegające na przejęciu Riviera Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. przez BNP Paribas TFI S.A. Szczegółowy opis transakcji zawiera nota 54.

W dniu 31 grudnia 2019 r. nastąpiło połączenie spółek zależnych Banku, tj.: BNP Paribas Financial Service Sp. z o.o. oraz BNP Paribas Group Service Center S.A., polegające na przejęciu BNP Paribas Financial Service Sp. z o.o. przez BNP Paribas Group Service Center S.A.

Zgodnie z zasadami MSSF skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje wszystkie spółki zależne na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2019 roku i zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 2 marca 2020 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku sporządzone na dzień 31 grudnia 2019 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 2 marca 2020 roku.

Dane w powyższych sprawozdaniach finansowych prezentowane są za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 roku z danymi porównawczymi za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018 roku.

2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Grupy sporządzone zostało według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem kontraktów pochodnych i instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych nie spełniających testu SPPI, aktywów finansowych przypisanych do modelu biznesowego, który nie zakłada utrzymywania ich w celu uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, instrumentów kapitałowych, które są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, a także za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz instrumentów kapitałowych, w przypadku których zastosowano opcję wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

2.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w niezmiernym istotnie zakresie w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2.3. Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF UE”) oraz związanych z nimi interpretacji, za wyjątkiem wymienionych poniżej – standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską i weszły w życie od lub po 1 stycznia 2019 roku

- MSSF 16 „Leasing”** – został wydany przez RMSR w dniu 13 stycznia 2016 r., zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 r. (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później). Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.

- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą – zostały wydane przez RMSR w dniu 12 października 2017 r., zatwierdzone w UE w dniu 22 marca 2018 r. (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później). Zmiany modyfikują obowiązujące wymogi w MSSF 9 dotyczące praw z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy na potrzeby umożliwienia wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody nawet w przypadku ujemnych płatności kompensacyjnych. Zmiany przewidują, iż znak (plus bądź minus) kwoty przedpłaty nie jest istotny – tj. w zależności od stopy procentowej obowiązującej w momencie rozwiązania umowy, może zostać dokonana płatność na rzecz strony skutkująca wcześniejszą spłatą. Kwota tej kompensaty musi być taka sama zarówno w przypadku kary za przedterminową spłatę jak również w przypadku zysku z tytułu wcześniejszej spłaty. Ponadto, doprecyzowane zostały zasady ujęcia modyfikacji zobowiązań finansowych, które nie skutkują zaprzestaniem ujmowania. W takim przypadku korygowana jest wartość bilansowa zobowiązania i ujmuje się wynik na modyfikacji w całkowitych dochodach, nie koryguje się efektywnej stopy procentowej.
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu – zostały wydane przez RMSR w dniu 7 lutego 2018 r., zatwierdzone w UE w dniu 13 marca 2019 r. (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później). Zmiany wymagają, aby po zmianie planu zastosować zaktualizowanych założeń do wyceny w celu ustalenia bieżących kosztów usług i odsetek netto za pozostałą część okresu sprawozdawczego.
- **Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach - zostały wydane przez RMSR w dniu 12 października 2017 r., zatwierdzone w UE w dniu 8 lutego 2019 r. (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później). Zmiany wprowadzono w celu wyjaśnienia, że jednostka stosuje MSSF 9 (w tym regulacje dotyczące utraty wartości) do długoterminowych udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach, które wchodzi w skład inwestycji netto w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, w stosunku do których nie zastosowano metody praw własności. Zmiany usuwają również paragraf 41, ponieważ uznano, że paragraf ten jedynie powtórzył wymogi zawarte w MSSF 9 i wywoływał zamieszanie w kwestii rozliczania długoterminowych udziałów.
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015 - 2017)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zostały wydane przez RMSR w dniu 12 grudnia 2017 r., zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2019 r. (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później). Zmiany precyzują, że: gdy jednostka przejmuje kontrolę nad przedsięwzięciem, wcześniej posiadane udziały we wspólnej działalności podlegają ponownej wycenie (MSSF 3); gdy jednostka uzyska współkontrolę nad przedsięwzięciem, jednostka nie dokonuje ponownej wyceny posiadanego wcześniej udziału we wspólnej działalności (MSSF 11); jednostka w taki sam sposób rozlicza wszystkie konsekwencje podatku dochodowego z tytułu dywidend (MSR 12); wszelkie pożyczki zaciągnięte pierwotnie w celu modernizacji składnika aktywów traktowane są jako pożyczki ogólnego przeznaczenia w przypadku gdy składnik aktywów jest gotowy do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży (MSR 23).
- **Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”** - została wydana przez RMSR w dniu 7 czerwca 2017 r., zatwierdzona w UE w dniu 23 października 2018 r. (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później). Może być niejasne, w jaki sposób prawo podatkowe odnosi się do określonej transakcji lub okoliczności lub czy organ podatkowy zaakceptuje opodatkowanie jednostki. MSR 12 „Podatki dochodowe” określa sposób rozliczania podatku bieżącego i odroczonego, ale nie odzwierciedla skutków niepewności. KIMSF 23 zawiera wytyczne, które uzupełniają wymogi zawarte w MSR 12, określając sposób odzwierciedlenia skutków niepewności przy ujmowaniu podatku dochodowego.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale do 31.12.2019 r. nie weszły w życie

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”** – Definicja istotności (zostały wydane przez RMSR w dniu 31 października 2018 r., obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r. lub później). Zmiany precyzują definicję istotności oraz wprowadzają objaśnienia na temat sposobu jego stosowania.
- **Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF** (wydane zostały przez RMSR w dniu 29 marca 2018 r., obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r. lub później). Ze względu na aktualizację założeń koncepcyjnych, RMSR zaktualizowała odniesienia do zaktualizowanych założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF. Dokument zawiera zmiany do MSSF 2, MSSF 3, MSSF 6, MSSF 14, MSR 1, MSR 8, MSR 34, MSR 37, MSR 38, IFRIC 12, IFRIC 19, IFRIC 20, IFRIC 22 oraz SKI-32. Uczyniono to w celu wsparcia przejścia do zaktualizowanych założeń koncepcyjnych dla jednostek, które opracowują zasady rachunkowości przy zastosowaniu założeń koncepcyjnych, gdyż do danej transakcji nie ma zastosowania żaden ze standardów MSSF.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14. Standard ten ma na celu umożliwienie podmiotom stosującym MSSF po raz pierwszy, a które obecnie ujmują odroczone salda z działalności regulacyjnej zgodnie z ich poprzednimi ogólnie przyjętymi zasad rachunkowości, kontynuację ujmowania tych sald po przejściu na MSSF.
- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r. lub później), nowy standard wymaga wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych w wysokości aktualnej wartości wypłaty i zapewnia bardziej jednolite podejście do wyceny i prezentacji wszystkich umów ubezpieczeniowych. Wymogi te mają na celu osiągnięcie spójnego ujmowania umów ubezpieczeniowych opartego na określonych zasadach rachunkowości. MSSF 17 zastępuje MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” i związane z nimi interpretacje w dniu zastosowania nowego standardu.
- **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”** – definicja przedsięwzięcia (obowiązujące w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejścia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. lub później oraz w odniesieniu do nabycia aktywów, które nastąpiło w dniu rozpoczęcia w/w okresu rocznego lub później), zmiany mają na celu poprawę definicji przedsięwzięcia. Zmieniona definicja przedsięwzięcia podkreśla, że produktem wyjściowym (rezultatem) przedsięwzięcia jest dostarczanie towarów i usług klientom, podczas gdy dotychczasowa definicja koncentruje się na rezultatach w formie dywidend, niższych kosztach lub innych korzyściach ekonomicznych dla inwestorów i innych podmiotów. Oprócz zmiany brzmienia definicji, Rada przedstawiła dodatkowe objaśnienia stosowania.
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** - Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r. lub później). Zmiany te:
 - a) nowelizują wybrane wymogi rachunkowości zabezpieczeń, tak aby jednostki stosowały je przy założeniu, że wskaźnik referencyjny stopy procentowej, na którym oparte są przepływy pieniężne wynikające z pozycji zabezpieczanej oraz z instrumentu zabezpieczającego, nie ulegnie zmianie w wyniku reformy referencyjnej stopy procentowej;
 - b) mają zastosowanie dla wszystkich powiązań zabezpieczających, na które reforma referencyjnej stopy procentowej ma bezpośredni wpływ;
 - c) nie wpływają na jakiegokolwiek inne konsekwencje wynikające z reformy referencyjnej stopy procentowej (w dalszym ciągu wymagane jest zakończenie powiązania zabezpieczającego, jeżeli nie spełnia ono już wymogów rachunkowości zabezpieczeń z powodów innych niż określone w zmianach) oraz
 - d) wprowadzają wymogi szczegółowych ujawnień dotyczących zakresu, w jakim zmiany wpływają na powiązania zabezpieczające jednostki.
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności), zmiany mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10 oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.

Grupa uważa, że nowe/zmienione standardy nie będą miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania, z wyjątkiem MSSF 16.

Ocena wpływu wdrożenia standardu MSSF 16 na sprawozdania finansowe Grupy została przedstawiona w nocie Nr 2.6 Zmiany zasad (polityk) rachunkowości.

2.4. Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą

Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*, wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, Bank BNP Paribas S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy, do której Bank należy, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych. Według przyjętych zasad rachunkowości jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa oraz zobowiązania i kapitały jednostki przejmowanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednoczenia zasad rachunkowości przejmowanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane.

Różnica powstała pomiędzy wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty jest rozpoznawana w kapitale własnym Banku. Przy zastosowaniu metody opartej na wartościach księgowych, dane porównawcze nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją połączenia jednostek związane jest nabycie udziałów mniejszości, wówczas Bank wykazuje je oddzielnie.

2.5. Połączenie jednostek gospodarczych

Przy rozliczaniu połączeń jednostek gospodarczych, w których Bank występuje jako jednostka przejmująca, stosowana jest metoda nabycia, zgodnie z wymogami MSSF 3 „Połączenia jednostek”.

W przypadku każdego nabycia jednostki ustalana jest jednostka przejmująca oraz dzień przejęcia, którym jest dzień objęcia kontroli nad nabywaną jednostką. Ponadto zastosowanie metody nabycia wymaga ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazynego nabycia. Jednostka przejmująca wycenia możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania według ich wartości godziwych na dzień przejęcia.

W przypadku gdy kwota netto wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań przewyższa wartość godziwą przekazanej zapłaty, Bank jako jednostka przejmująca ujmuje w rachunku zysków i strat zysk z okazynego nabycia. Przed ujęciem zysku z okazynego nabycia Bank dokonuje ponownej oceny czy poprawnie zidentyfikowano wszystkie nabyte aktywa i wszystkie przejęte zobowiązania oraz ujęto wszystkie dodatkowe aktywa i zobowiązania.

W przypadku gdy wartość przekazanej zapłaty, wycenionej w wartości godziwej na dzień nabycia przewyższa ustaloną na dzień nabycia kwotę netto wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań, rozpoznana zostaje wartość firmy. Ustalona wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz na koniec każdego roku obrotowego oraz każdorazowo, gdy zaistnieją przesłanki, że mogło dojść do utraty wartości, jest poddawana testom na utratę wartości.

Zgodnie z wymogami MSSF 3, Bank dokonuje ostatecznego rozliczenia nabycia w okresie maksymalnie jednego roku od dnia objęcia kontroli.

2.6. Zmiany zasad (polityk) rachunkowości

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, z wyjątkiem zmian wynikających z wdrożenia MSSF 16, Grupa nie dokonywała zmian w zasadach (polityce) rachunkowości.

MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 13 stycznia 2016 r. i zatwierdzony Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2017/1986 z 31 października 2017 r. do stosowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Standard ma obligatoryjne zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

MSSF 16 zastąpił, z dniem 1 stycznia 2019 r., następujące standardy i interpretacje:

- MSR 17 „Leasing”,
- KIMSF 4 „Ustalenie, czy umowa zawiera leasing”,
- SKI 15 „Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne”,
- SKI 27 „Ocena istoty transakcji wykorzystujących prawną formę leasingu”.

Nowy standard przedstawia całościowy model identyfikacji umów leasingu i ich rozliczenia w sprawozdaniach finansowych leasingodawców i leasingobiorców.

MSSF 16 do identyfikacji umów leasingu przyjmuje model kontroli. Standard zawiera szczegółowe wytyczne pozwalające ocenić czy dana umowa zawiera znamiona leasingu, usługi, czy obie charakterystyki. Umowa jest klasyfikowana jako umowa leasingu, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Zostały wprowadzone znaczące zmiany do rozliczeń po stronie leasingobiorcy. W modelu ujmowania leasingu przez leasingobiorców zrezygnowano również z klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego. W zakresie wszystkich umów leasingu oraz umów zawierających element leasingowy ujmuje się aktywa (prawo do użytkowania danego aktywa w określonym czasie) i zobowiązania z tytułu leasingu. Standard nie wprowadza znaczących zmian w zakresie wymogów dotyczących leasingodawców w porównaniu do MSR 17. Leasingodawca kontynuuje klasyfikację leasingu, jako leasing operacyjny lub leasing finansowy jako dwa oddzielne typy leasingu.

Zasadą generalną jest, że na dzień rozpoczęcia leasingu leasingobiorca będzie rozpoznawał zobowiązanie z tytułu leasingu (zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych) oraz składnik aktywów, który stanowi prawo do użytkowania przedmiotu leasingu przez okres trwania umowy leasingowej (prawo do użytkowania składnika aktywów) w odniesieniu do wszystkich umów

leasingu. Jednocześnie MSSF 16 daje możliwość skorzystania z uproszczeń dotyczących umów krótkoterminowych oraz leasingu przedmiotów niskowartościowych.

MSSF 16 dopuszcza, aby leasingobiorcy mogli stosować obecne metody ujmowania umów leasingu operacyjnego do ujmowania umów leasingu krótkoterminowego oraz leasingu przedmiotów niskowartościowych. Leasing krótkoterminowy charakteryzuje się maksymalnym możliwym okresem trwania umowy, włączając opcje jej odnowienia, o długości 12 miesięcy. Ustalenie czy leasing jest krótkoterminowy opiera się wyłącznie na maksymalnym możliwym okresie trwania umowy, to jest okresie, dla którego powstają wykonywalne prawa i obowiązki. Leasingobiorcy nie mogą skorzystać ze wskazanego uproszczenia w przypadkach umów krótkoterminowych z opcją zakupu aktywa będącego przedmiotem leasingu niezależnie od intencji i oczekiwań leasingobiorcy, co do przedmiotu umowy.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu na podstawie wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. W wycenie zobowiązań z tytułu leasingu uwzględnia się następujące elementy:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu lub stawki,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Opłaty zmienne, które nie zależą od indeksu lub stawki i nie mają określonego minimalnego poziomu, nie są wliczane według wartości zobowiązania z tytułu leasingu. Opłaty te są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie zaistnienia zdarzenia, które powoduje ich wymagalność.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien uwzględniać:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- opłaty leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów, które musi ponieść leasingobiorca w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce, w jakim jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

Po początkowym ujęciu prawo do użytkowania jest pomniejszane o umorzenie oraz łączne straty z tytułu utraty wartości oraz korygowane w związku z aktualizacją wyceny zobowiązania z tytułu leasingu w związku ze zmianami leasingu, nieskutkującymi koniecznością ujęcia odrębnego składnika leasingu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania bazowego składnika aktywów, chyba, że Grupa posiada wystarczającą pewność, że uzyska tytuł własności przed upływem okresu leasingu – wówczas prawo do użytkowania amortyzuje się od dnia rozpoczęcia leasingu do końca okresu użytkowania składnika aktywów.

Grupa stosuje zwolnienia przewidziane w MSSF 16 i nie ujmuje składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania w przypadku leasingów krótkoterminowych oraz leasingów obejmujących składniki aktywów o niskiej wartości w odniesieniu do samochodów oraz nieruchomości. Leasingi krótkoterminowe są definiowane jako leasingi, które na datę rozpoczęcia mają okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (łącznie z okresami, na które można przedłużyć leasing, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa) i nie zawierają opcji kupna. Za składniki aktywów o niskiej wartości uważa się te, które, gdy są nowe, mają wartość nie wyższą niż 5 000 Euro.

Pierwsze zastosowanie MSSF 16

Zgodnie z wymogami, z dniem 1 stycznia 2019 r., Grupa zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing. Grupa dokonała wdrożenia MSSF 16 przy zastosowaniu podejścia retrospektywnego zmodyfikowanego ze skumulowanym wpływem na 1 stycznia 2019 roku (MSSF 16, C5 (b), C8 (b) (ii)), a więc bez retrospektywnych zmian prezentacyjnych, zgodnie z którym rozpoznana wartość zobowiązania leasingowego równa jest wartości prawa do użytkowania, skorygowanej o wcześniej rozpoznane przedpłacone lub naliczone opłaty leasingowe.

Definicja leasingu

Grupa dotychczas stosowała definicję leasingu określoną zgodnie z KIMSF 4. Zgodnie z MSSF 16, Grupa ocenia czy umowa stanowi lub zawiera leasing w oparciu o definicję leasingu zawartą w tym Standardzie. Na dzień początkowego zastosowania MSSF 16, Grupa skorzystała z praktycznego rozwiązania polegającego na braku ponownej oceny charakteru umów zawartych przed 1 stycznia 2019 roku. W związku z powyższym, Grupa zastosowała wyłączenie z MSSF 16 w odniesieniu do umów, które wcześniej nie zostały zidentyfikowane jako leasing zgodnie z MSR 17 lub KIMSF 4.

Grupa jako leasingobiorca

Zgodnie ze stosowanym dotychczas MSR 17 Leasing, Grupa klasyfikowała umowy leasingu jako leasing finansowy bądź operacyjny w oparciu o ocenę czy nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Zgodnie z MSSF 16, Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania z tytułu leasingu dla większości leasingów – tj. te umowy leasingowe są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Dla umów leasingu, klasyfikowanych dotychczas jako leasingi operacyjne, Grupa rozpoznała aktywa z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania z tytułu leasingu następująco:

- zobowiązanie leasingowe zostało wycenione w wartości bieżącej pozostałych do dokonania płatności leasingowych, zdyskontowanych z wykorzystaniem krańcowej stopy procentowej w dniu pierwszego zastosowania,
- wartość prawa do użytkowania bazowych składników aktywów dla poszczególnych umów leasingowych (odrębnie dla każdej umowy) została ustalona w wartości równej zobowiązaniu leasingowemu, skorygowanemu o wcześniej rozpoznane przedpłacone lub naliczone opłaty leasingowe.

Stosując zmodyfikowaną retrospektywną metodę wdrożenia MSSF 16, Grupa skorzystała z następujących praktycznych rozwiązań w odniesieniu do leasingów uprzednio sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17:

- Grupa zastosowała wyłączenie w stosowaniu w odniesieniu do umów leasingu, których okres kończy się do 12 miesięcy od daty pierwszego zastosowania MSSF 16 lub wartość nie przewyższa kwoty 5 000 Euro,
- Grupa wyłączyła początkowe koszty bezpośrednie leasingu z wyceny prawa do użytkowania składnika aktywów w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16,
- Grupa wykorzystwała wiedzę zdobytą po fakcie przy określaniu okresu leasingu, dla umów zawierających opcję przedłużenia lub wypowiedzenia leasingu.
- Grupa skorzystała z wyłączenia dotyczącego konieczności przeprowadzania testu na utratę wartości korzystając z oceny czy umowy leasingowe można zaklasyfikować jako umowy rodzące obciążenia i ewentualnej korekty wartości prawa do użytkowania.

Dla leasingów, które zostały wcześniej sklasyfikowane jako leasingi finansowe zgodnie z MSR 17, wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku została określona jako wartość bilansowa składnika aktywów objętego leasingiem i zobowiązania z tytułu leasingu bezpośrednio sprzed tego dnia wyceniona zgodnie z MSR 17.

Średnia ważona wartością prawa do użytkowania krańcowa stopa procentowa zastosowana do zobowiązań z tytułu leasingu ujętych w sprawozdaniu finansowym w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16, w walutach kontraktowych wyniosła:

- dla zobowiązań w EUR 0,817%,
- dla zobowiązań w PLN 2,601%.

W dniu pierwszego zastosowania nowego standardu, to jest 1 stycznia 2019 r., Grupa rozpoznała 596 492 tys. zł aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązań z tytułu leasingu w kwocie 610 497 tys. zł, różnica w kwocie 14 005 tys. zł dotyczy wcześniej rozpoznanych przedpłaconych lub naliczonych opłaty leasingowych oraz rezerwy na restrukturyzację sieci oddziałów.

Kwota przyszłych opłat niezdykontowanych z tytułu leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2018 r. ujawniona w sprawozdaniu Grupy	695 455
Kwota przyszłych opłat niezdykontowanych z tytułu leasingu aktywów o niskiej wartości	(532)
Kwota przyszłych opłat niezdykontowanych z tytułu krótkoterminowych leasingów ujętych liniowo jako koszt na dzień 1 stycznia 2019 r.	(13 788)
Pozostałe korekty z tytułu dyskonta na dzień 1 stycznia 2019 r.	(70 638)
Zobowiązanie leasingowe na dzień 1 stycznia 2019 r.	610 497

Grupa jako leasingodawca

W odniesieniu do umów, w których Grupa jest leasingodawcą na moment wdrożenia MSSF 16 Grupa nie dokonała żadnych korekt.

2.7. Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa

W dniu 28 czerwca 2019 r. Bank zawarł ze spółką zależną od BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu („BNP”) – BGŻ BNP Paribas Faktoring sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie („Spółka Faktoringowa”) – umowę sprzedaży („Sprzedaż”, „Umowa Sprzedaży”) zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku przeznaczonej do prowadzenia działalności faktoringowej („Działalność Faktoringowa”, „ZORG”). Na mocy Umowy Sprzedaży ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2019 r. Bank sprzedał Spółce Faktoringowej ZORG oraz przeniósł na Spółkę Faktoringową aktywa i zobowiązania przedstawione w tabeli poniżej:

AKTYWA	30.06.2019
Należności od banków	214 689
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 442 108
Pozostałe aktywa	1 377
Aktywa razem	1 658 174
ZOBOWIĄZANIA	
Zobowiązania wobec banków	1 635 798
Zobowiązania wobec klientów	18 621
Pozostałe zobowiązania	3 755
Zobowiązania razem	1 658 174

Wartość sprzedawanych aktywów netto wynosiła zero, a cena sprzedaży ZORG ujęta w wyniku finansowym brutto Banku za II kwartał 2019 r. wyniosła 45 000 tys. zł („Cena Sprzedaży”).

Bank i Spółka Faktoringowa dokonały ostatecznej weryfikacji przeniesionych wartości należności faktoringowych netto (po pomniejszeniu o utworzone odpisy aktualizujące ich wartość), dla których zostały uzyskane zgody klientów na przeniesienie ich w ramach ZORG w stosunku do szacowanej na dzień 30 czerwca 2019 r. wartości należności faktoringowych netto, przyjętej do przygotowania planu finansowego, będącego podstawą kalkulacji Ceny Sprzedaży.

Różnica ww. wartości należności faktoringowych netto wyniosła 5,7% co skutkowało analogiczną korektą procentową Ceny Sprzedaży w wysokości 2 565 tys. zł. Kwota korekty Ceny Sprzedaży została zwrócona na rachunek Spółki Faktoringowej w dniu 26 lipca 2019 r. oraz ujęta w wyniku finansowym brutto Grupy w miesiącu rozliczenia. Ostateczna Cena Sprzedaży ZORG po korekcie wyniosła 42 435 tys. zł. została ujęta w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.8. Rozliczenie transakcji nabycia podstawowej działalności Raiffeisen Bank Polska S.A.

Rozliczenie transakcji nabycia podstawowej działalności RBPL zostało szczegółowo opisane w nocie 4.2 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku BGŻ BNP Paribas S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2018 r.

Kwoty zaprezentowane w sprawozdaniu rocznym, tj. dane dotyczące wyceny według wartości godziwej zidentyfikowanych nabytych aktywów i przejętych zobowiązań oraz wysokość zysku na okazyjnym nabyciu nie uległy zmianie.

Rozliczenie ceny nabycia zostało przygotowane przez Zarząd Banku w oparciu o wyliczenia wynikające z zawartej Umowy Transakcyjnej. Końcowe rozliczenie zgodnie z warunkami Umowy Transakcyjnej zostało dokonane 1 października 2019 roku w wyniku ostatecznych uzgodnień pomiędzy BNP Paribas Polska S.A. a Raiffeisen Bank International AG („RBI”) – sprzedającym Podstawową Działalność RBPL.

W wyniku rozliczenia BNP Paribas Polska zapłacił na rzecz RBI kwotę w wysokości 30 876 tys. zł. Na potrzeby rozliczenia transakcji wykorzystane zostały rezerwy na przyszłe zobowiązania utworzone w 2018 r. w ramach rozliczenia ceny nabycia Podstawowej Działalności RBPL. Rozliczenie nie miało wpływu na wynik finansowy netto Banku w 2019 r.

W związku z powyższym, rozliczenie ceny nabycia przeprowadzone na 31 października 2018 r. ma charakter ostateczny. Ustaloną nadwyżkę wartości godziwej przejętych aktywów i zobowiązań na dzień przejęcia nad ceną nabycia Bank ujął, zgodnie z zapisami MSSF 3.34, bezpośrednio w wyniku 2018 roku jako zysk na okazyjnym nabyciu w wysokości 291 706 tys. zł (wykazany w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”) i nie wymaga korekty w 2019 r.

2.9. Konsolidacja

Jednostki zależne to wszystkie jednostki, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę. Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką wówczas, gdy posiada władzę nad tą jednostką, jest narażona lub ma prawo do zmiennych zwrotów ze swojego zaangażowania w tę jednostkę oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami wewnątrz Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne przy sporządzaniu za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, danych finansowych dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.10. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w tysiącach złotych polskich, które są jednocześnie walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji sprawozdań finansowych Grupy.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku na działalności handlowej lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny według wartości godziwej.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego obowiązujące na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz 31 grudnia 2018 r.:

	31.12.2019	31.12.2018
1 EUR	4,2585	4,3000
1 USD	3,7977	3,7597
1 GBP	4,9971	4,7895
1 CHF	3,9213	3,8166

2.11. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej, aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody a także przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składników aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Wyliczenie efektywnej stopy procentowej obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej od wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie rozpoznania utraty wartości aktywów finansowych (przeklasyfikowania aktywa finansowego do Fazy 3), przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według efektywnej stopy procentowej.

2.12. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, lecz są rozliczane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wynik z tytułu opłat i prowizji.

Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są w szczególności prowizje otrzymywane od kredytów w rachunkach bieżących, kredytów odnawialnych, zobowiązań udzielonych (gwarancje, linie kredytowe).

Opłaty za zobowiązanie się Grupy do udzielenia kredytu lub pożyczki (prowizje od wystawionych promes), są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane, jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo.

Przychody z umów z klientami obejmują zarówno opłaty i prowizje, które są rozliczane w czasie metodą liniową (w trakcie świadczenia usługi) jak i rozpoznawane jednorazowo. Przychody są mierzone na podstawie wynagrodzenia Grupy określonego w umowach z klientami i nie obejmują kwot zebranych w imieniu osób trzecich. Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyręczanego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi.

Kredyty i pożyczki

Z tytułu umów kredytowych Grupa generuje w szczególności przychody za gotowość do wypłaty finansowania w ramach przyznaných limitów kredytowych, które są rozpoznawane w rachunku wyników liniowo przez okres, na który przyznano limit. Dla umów bez określonego harmonogramu spłaty, w przypadku kredytów odnawialnych opłaty z tytułu każdorazowego uruchomienia transzy kredytu są rozpoznawane przez średni oczekiwany okres ich spłaty. W ramach niektórych umów kredytowych Grupa otrzymuje prowizje za gotowość lub zaangażowanie, których wysokość kalkulowana jest w oparciu o salda kredytów w określonym momencie trwania umowy kredytowej. Pomimo, iż częściowo są to wynagrodzenia za świadczenie usług, w ramach których klienci czerpią korzyści w sposób ciągły, z uwagi na istotną niepewność szacunku dotyczącego salda kredytu w określonym momencie w przyszłości, Grupa rozpoznaje tego typu przychody w momencie, kiedy podstawa jego naliczenia jest pewna.

Karty debetowe i kredytowe

W ramach umów o karty debetowe zawarte z klientami, Grupa rozpoznaje przychody z tytułu różnych typów opłat i prowizji. Najczęściej są to czynności, w ramach których Grupa wykonuje swoje zobowiązanie do świadczenia usług w danym momencie czasu, w którym klient jednorazowo czerpie z nich korzyści, należne za nie wynagrodzenie Grupa ujmuje w przychodach jednorazowo. Przykładem są opłaty za wydanie karty, za sprawdzenie salda konta w bankomacie, za wypłatę gotówki w bankomacie. Obok jednorazowych opłat za czynności bankowe, analogicznych do opisanych wyżej dla kart debetowych, Grupa otrzymuje roczne opłaty za korzystanie z kart kredytowych sprzedawanych przez Grupę wraz z odrębnymi usługami, między innymi ubezpieczeniem karty. Grupa alokuje wynagrodzenie do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia i rozpoznaje prowizje w okresie świadczenia usług.

Zobowiązania do udzielenia kredytów i pożyczek

Grupa pobiera prowizję za gotowość do udzielenia kredytu lub pożyczki, która stanowi odrębne wynagrodzenie od prowizji otrzymywanych od kredytów w momencie ich uruchomienia, takich jak prowizje przygotowawcze. Pomimo świadczenia usługi w czasie, Grupa rozpoznaje przychód z tytułu prowizji za gotowość w momencie decyzji dotyczącej uruchomienia bądź nie kredytu, gdyż nie jest możliwe oszacowanie okresu, przez który należy rozkładać należne wynagrodzenie.

Pośrednictwo w sprzedaży produktów inwestycyjnych oraz zarządzanie aktywami

Grupa pośredniczy w sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych na rzecz BNP Paribas Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („TFI”), za które otrzymuje część prowizji pobieranej za sprzedaż od klientów. Grupa ujmuje przychód miesięcznie w oparciu o wolumen sprzedaży z danego miesiąca. Dodatkowo Grupa otrzymuje od TFI wynagrodzenie zmienne stanowiące część prowizji za zarządzanie aktywami powstałymi w wyniku sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, którą TFI pobiera od klientów. Wynagrodzenie Grupy uzależnione jest od wyceny składników aktywów w portfelu pod zarządzaniem. Grupa ujmuje przychód na koniec miesiąca w oparciu o własne szacunki w obszarze wyceny aktywów pod zarządzaniem, które nie implikują potencjalnego istotnego odwrócenia przychodu w momencie rozliczenia przychodu z TFI.

Pośrednictwo w sprzedaży ubezpieczeń

Grupa za pełnienie funkcji agenta w sprzedaży ubezpieczeń na rzecz spółki ubezpieczeniowej uprawniony jest do uczestniczenia w podziale zysku spółki, na rzecz której uczestniczy w pośrednictwie. Grupa rozpoznaje przychód kwartalnie w oparciu o okresowe wyniki spółki ubezpieczeniowej w wysokości, która nie będzie podlegała istotnemu odwróceniu w przyszłości.

Ujmowanie przychodów i kosztów ubezpieczeniowych (bancassurance)

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków - instrument finansowy jest oferowany przez Grupę zawsze z produktem ubezpieczeniowym lub produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Grupę wyłącznie z instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu

w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączącego z instrumentem finansowym.

Ujmowanie przychodów z tytułu bancassurance dla transakcji powiązanych

W przypadku, gdy produkt ubezpieczeniowy jest bezpośrednio powiązany z instrumentem finansowym opłaty uzyskiwane przez Grupę z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego stanowią integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego.

Wynagrodzenie z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych dla produktów bezpośrednio powiązanych z instrumentami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu jest rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodzie odsetkowym w przypadku składki jednorazowej, lub ujmowane miesięcznie w przypadku składki miesięcznej.

Wynagrodzenie z tytułu wykonywania usługi pośrednictwa, którą ocenia się pod kątem treści ekonomicznej, ujmuje się w przychodach z tytułu prowizji w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego lub jego odnowienia.

Ujmowanie kosztów z tytułu bancassurance dla transakcji powiązanych

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów jako element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego, jeżeli całość przychodów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego będzie rozliczana metodą efektywnej stopy procentowej lub odpowiednio w proporcji zastosowanej przy podziale przychodów na rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego i przychodów rozpoznawanych jednorazowo lub rozliczanych w czasie jako wynagrodzenie z tytułu wykonywania usługi pośrednictwa, jeżeli dokonano takiego podziału.

Ujmowanie przychodów i kosztów z tytułu bancassurance dla transakcji niepowiązanych

W przypadku, gdy instrument finansowy oraz produkt ubezpieczeniowy stanowią transakcje niepowiązane, wynagrodzenie Grupy z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego ujmowane jest oddzielnie od wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego.

Wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, które nie wymaga od Grupy świadczenia jakichkolwiek innych usług w okresie posprzedajowym jest rozpoznawane jako przychody w dniu rozpoczęcia obowiązywania bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej. Przychód ujmuje się w przychodach z tytułu prowizji.

Wynagrodzenie za usługi świadczone przez Grupę w okresie życia produktu ubezpieczeniowego jest odraczane w czasie i ujmowane w przychodach Banku według stopnia zaawansowania świadczonej usługi. Zasada stopnia zaawansowania usługi na dzień bilansowy jest stosowana wyłącznie w przypadku, gdy wynik transakcji dotyczącej świadczenia usług można w sposób wiarygodny oszacować. W przypadku, gdy Grupa nie może dokładnie określić liczby działań wykonywanych w określonym przedziale czasu lub poziomie zwrotów, przychody z tytułu wykonywanych usług lub czynności wynikających z produktu ubezpieczeniowego zaoferowanego przez Grupę ujmuje się w oparciu o metodę liniową (równomiernie) w okresie życia produktu ubezpieczeniowego.

2.13. Przychód z tytułu dywidend

Dochód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania przez Grupę.

2.14. Wynik z działalności handlowej

Wynik z tytułu działalności handlowej uwzględnia wszystkie przychody i koszty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikowanych jako aktywa oraz zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz przychody i koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych, za wyjątkiem instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń.

Pozycja ta obejmuje również zyski i straty z przeliczenia aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych (rewaluacji).

2.15. Wynik z działalności inwestycyjnej

W pozycji wynik z działalności inwestycyjnej prezentowane są przychody oraz koszty z tytułu aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody i koszty z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, z wyjątkiem odsetek.

2.16. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych Grupa przedstawia pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Grupa ujmuje w powyższej pozycji głównie wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji aktywów trwałych, przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, przychody i koszty z tytułu innych usług niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy.

W ramach pozostałych przychodów operacyjnych ujmowane są również przychody z tytułu umów z klientami z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów i usług oferowanych przez inne jednostki (w tym spółki należące do Grupy Kapitałowej Banku) lub refakturowania kosztów poniesionych przez Bank na inne jednostki (w takim przypadku z uwagi na działalność w charakterze agenta Bank prezentuje wynik netto).

2.17. Podatek dochodowy

Obciążenie wyniku finansowego brutto obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz obciążenie/uznanie z tytułu zmiany aktywa/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na koniec okresu sprawozdawczego.

Odroczony podatek dochodowy

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowana jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczonego nie jest wykazywany. Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli jednostki i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W 2019 i 2018 r. bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczonego podatku dochodowego obliczane były z zastosowaniem stawki 19%.

2.18. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych

Grupa zgodnie z MSSF 9, aktywa finansowe kwalifikuje w momencie ich początkowego ujęcia do następujących kategorii wyceny:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Klasyfikacja aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 jest uzależniona od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (ang. *Solely payments of principal and interest*, „SPPI”).

Niezależnie od powyższego istnieje opcja nieodwołalnego wyznaczenia w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (który przy braku tej opcji byłby zaklasyfikowany jako wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody), jeżeli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji eliminując lub znacząco zmniejszając niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania aktywów lub zobowiązań lub związanych z nimi zysków i strat. Grupa nie wyznaczyła żadnych składników aktywów finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w momencie początkowego ujęcia.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia można dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Grupę w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3. W przypadku wykorzystania opcji wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w rachunku zysków i strat ujmuje się wyłącznie dywidendy wynikające z tej inwestycji. Zyski lub straty z wyceny ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat.

W przypadku inwestycji kapitałowych Grupa nie skorzystała z opcji wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Modele biznesowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do trzech modeli biznesowych, biorąc pod uwagę cel utrzymywania instrumentu finansowego:

Model 1: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych

W ramach Modelu 1 nadrzędnym celem biznesowym jest pozyskiwanie korzyści z umownych przepływów pieniężnych z powstałych lub nabytych aktywów finansowych.

Model 2: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych oraz sprzedaż aktywów finansowych

W ramach Modelu 2 zarówno otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaż nabytych lub wytworzonych aktywów finansowych stanowią integralne elementy realizacji celu biznesowego portfela.

Model 3: Pozostałe aktywa finansowe niezaklasyfikowane do modelu 1 ani modelu 2

W sytuacji, kiedy określone grupy aktywów finansowych nie zostały nabyte lub wytworzone w ramach Modelu 1 oraz Modelu 2, powinny zostać zaklasyfikowane do Modelu 3. Najczęściej Model 3 będzie odnosił się do strategii, która zakłada realizację przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów finansowych bądź do portfeli, które są zarządzane w oparciu o ich wartość godziwą.

Aktywa nabyte lub udzielone z rozpoznaną utratą wartości (aktywa POCI)

Dodatkowo Grupa wyodrębnia kategorię aktywów nabytych lub udzielonych z utratą wartości. Aktywa POCI to aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości. W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe do ustalenia wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa – stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych - w całym okresie życia - w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości. Aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, powinny być traktowane jako POCI we wszystkich następujących okresach do momentu wyłączenia ze sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy.

Test umownych przepływów pieniężnych

Na potrzeby dokonania klasyfikacji i późniejszej wyceny aktywów finansowych Grupa dokonuje weryfikacji, czy przepływy pieniężne z określonego instrumentu stanowią wyłącznie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Na potrzeby dokonania oceny charakterystyki przepływów pieniężnych, kwota główna definiowana jest jako wartość godziwa aktywa finansowego na moment początkowego ujęcia. Odsetki definiowane są jako odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka kredytowego związanego z niespłaconą częścią kwoty głównej oraz innych ryzyk i kosztów związanych ze standardową umową kredytową (np. ryzykiem płynności czy kosztami administracyjnymi) oraz marży.

Podczas dokonywania oceny, czy kontraktowe przepływy pieniężne stanowią jedynie spłaty kwoty głównej oraz odsetek, Grupa poddaje analizie przepływy pieniężne instrumentu wynikające z umowy, tj. czy umowa zawiera jakiegokolwiek zapisy, które mogłyby zmienić termin dokonywania płatności kontraktowych lub ich kwotę w taki sposób, iż z ekonomicznego punktu widzenia nie będą one stanowiły jedynie spłat kwoty głównej oraz odsetek od niespłaconej części głównej.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

- składnik aktywów jest utrzymywany przez Grupę zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymanie aktywów dla uzyskania umownych przepływów pieniężnych,
- warunki umowne składnika aktywów finansowych reprezentują umowne przepływy pieniężne, które stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

- składnik aktywów jest utrzymywany przez Grupę zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaż aktywów,
- warunki umowne składnika aktywów finansowych reprezentują umowne przepływy pieniężne, które stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek.

Pozostałe składniki aktywów finansowych są wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Modyfikacje aktywów finansowych

Jeżeli warunki umowy aktywa finansowego ulegają zmianie, Grupa dokonuje oceny, czy przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo różnią się istotnie od tych generowanych przez to aktywo przed modyfikacją warunków jego umowy. W przypadku zidentyfikowania istotnej różnicy, pierwotne aktywo finansowe zostaje usunięte ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a zmodyfikowane aktywo finansowe uznaje się za „nowe” aktywo finansowe, które zostaje ujęte w księgach w jego wartości godziwej oraz następuje kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa.

Jeżeli przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo nie różnią się istotnie od pierwotnych przepływów pieniężnych, modyfikacja nie powoduje usunięcia aktywa finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej. W tym przypadku Grupa oblicza na nowo wartość bilansową brutto aktywa finansowego przy zastosowaniu ostatniej efektywnej stopy procentowej.

Ocena, czy dana modyfikacja aktywów finansowych jest modyfikacją istotną czy nieistotną zależy od spełnienia kryteriów jakościowych i ilościowych.

Jeżeli istnieją dowody na to, że zmodyfikowany składnik aktywów finansowych jest przy początkowym ujęciu dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, należy wyliczyć efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe owego składnika aktywów finansowych.

Utrata wartości aktywów finansowych

Wymogi MSSF 9 odnoszące się do utraty wartości opierają się na modelu oczekiwanej straty kredytowej.

Grupa stosuje podejście trzyetapowe do wyceny oczekiwanych strat kredytowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, co do których nie stwierdzono utraty wartości na moment początkowego ujęcia. W następstwie zmian jakości kredytowej od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowe przechodzą pomiędzy następującymi trzema fazami:

i) Faza 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12-miesięcy

W przypadku, gdy ryzyko kredytowe nie wzrosło w znaczącym stopniu od momentu początkowego ujęcia oraz nie została zaobserwowana utrata wartości kredytu od momentu udzielenia, Grupa rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej powiązany z prawdopodobieństwem niespłacenia zobowiązania w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Przychód odsetkowy od takich aktywów rozpoznawany jest od wartości bilansowej brutto (zamortyzowanego kosztu przed korektą z tytułu odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

ii) Faza 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres udzielonego finansowania – istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia oraz brak zaobserwowanej utraty wartości składnika aktywów finansowych.

W przypadku ekspozycji, dla której od momentu początkowego ujęcia w znaczącym stopniu wzrosło ryzyko kredytowe, ale nie została zaobserwowana utrata wartości składnika aktywów finansowych, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania. Przychód odsetkowy od takich aktywów rozpoznawany jest od wartości bilansowej brutto (zamortyzowanego kosztu przed korektą z tytułu odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

iii) Faza 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres składnika aktywów finansowych – utrata wartości składnika aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów. Na aktywa finansowe, dla których zaobserwowano utratę wartości, jest tworzony odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania, zaś przychody odsetkowe są rozpoznawane od wartości bilansowej netto (po korekcie odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy od momentu początkowego ujęcia wystąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego dla aktywów finansowych, poprzez porównanie ryzyka niespłacenia kredytu w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania

na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia stosując m. in. wewnętrzny system oceny ryzyka kredytowego, zewnętrzne ratingi kredytowe, informacje o opóźnieniu w spłatach oraz informacje pochodzące z wewnętrznych systemów monitoringu ryzyka kredytowego takie jak listy ostrzegawcze i informacje o restrukturyzacji.

Grupa ocenia, czy ryzyko kredytowe wzrosło w znaczącym stopniu na podstawie oceny indywidualnej i grupowej. W celu dokonania kalkulacji utraty wartości w ujęciu grupowym, składniki aktywów finansowych są dzielone na homogeniczne grupy produktów na podstawie wspólnych cech ryzyka kredytowego, biorąc pod uwagę rodzaj instrumentu, rating ryzyka kredytowego, datę ujęcia pierwotnego, pozostały okres zapadalności, gałąź przemysłu, położenie geograficzne kredytobiorcy oraz inne istotne czynniki.

Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest mierzona jako wartość bieżąca wszystkich niedoborów przepływów pieniężnych w ciągu oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych ważona prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania, oraz zdyskontowana z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej. Niedobór przepływów pieniężnych jest różnicą pomiędzy wszystkimi kontraktowymi przepływami pieniężnymi należnymi Grupie, oraz wszystkimi przepływami pieniężnymi, które Grupa spodziewa się otrzymać. Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest ujmowana w rachunku zysków lub strat w pozycji odpisów z tytułu utraty wartości.

Grupa bierze pod uwagę historyczne dane dotyczące strat kredytowych i dostosowuje je do bieżących obserwowalnych danych. Ponadto, Grupa stosuje racjonalne i uzasadnione prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, w tym własny osąd oparty na doświadczeniu, mając na celu oszacowanie oczekiwanych strat kredytowych. MSSF 9 wprowadza zastosowanie do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych czynników makroekonomicznych, do których należą np. bezrobocie, stopy procentowe, produkt krajowy brutto, inflacja, ceny nieruchomości komercyjnych, kursy walutowe, indeksy giełdowe, wskaźniki płac. MSSF 9 wymaga także dokonania oceny zarówno obecnego, jak i prognozowanego kierunku cykli ekonomicznych. Włączenie informacji prognozowanych do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zwiększa poziom osądu, w jakim stopniu powyższe czynniki makroekonomiczne wpłyną na oczekiwane straty kredytowe. Metodologia i założenia, w tym wszelkie prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, są regularnie monitorowane.

Jeśli w następnym okresie odpis na oczekiwane straty kredytowe ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, wówczas uprzednio ujęty odpis z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie odpisu na oczekiwane straty kredytowe. Kwotę odwróconego odpisu na oczekiwane straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Dla instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wycena oczekiwanej straty kredytowej jest oparta na trzyetapowym podejściu, tak jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Grupa ujmuje kwoty odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wraz z odpowiadającą wartością ujętą w innych całkowitych dochodach, bez obniżenia wartości bilansowej aktywów (tj. wartości godziwej) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Klasyfikacja i wycena zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane według zamortyzowanego kosztu).

Zobowiązania finansowe – inne niż zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – wyceniane są po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Kompensowanie

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i przedstawia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje bieżące możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz Grupa ma zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

Sekurytyzacja

W grudniu 2017 r. Grupa dokonała transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych oraz samochodowych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki SPV.

Spółka ta wyemitowała, na bazie sekurytyzowanych aktywów, obligacje zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV. Grupa dokonała kompleksowej analizy transakcji uznając, że w świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego Grupy. Na dzień zawarcia transakcji Grupa bezzwrotnie otrzymała od SPV wynagrodzenie początkowe odpowiadające całkowitemu nominalowi sekurytyzowanego portfela kredytów. W transakcji zastosowano mechanizm odroczonego wynagrodzenia płatnego na rzecz Grupy przez SPV. Wynagrodzenie odroczone odpowiada wynikowi SPV po uregulowaniu kosztów finansowania i działalności. Poprzez zastosowany mechanizm

wynagrodzenia odroczonego Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przekazanymi kredytami. Odroczone wynagrodzenie Grupy zgodnie z przewidywaniami będzie pochłaniać całą zmienność przepływów pieniężnych z portfeli sekurytyzowanych kredytów. Grupa ponosi to ryzyko zmienności, gdyż wypłata wynagrodzenia odroczonego przez SPV na rzecz Grupy jest w całości podporządkowana zobowiązaniom SPV wobec inwestorów z tytułu finansowania.

W związku z powyższym Grupa rozpoznaje zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji, które wycenia efektywną stopą procentową skalkulowaną w oparciu o przyszłe płatności SPV z tytułu zobowiązań wynikających z wyemitowanych obligacji. Transakcja sekurytyzacji została opisana w nocie 42 *Sprzedaż i sekurytyzacja należności*.

Umowy sprzedaży i odkupu

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (transakcje „repo” oraz „sell buy back”) nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się jako zobowiązania finansowe w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje „reverse repo” oraz „buy sell back”) ujmuje się w pozycji „Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu”. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu traktuje się jako odsetki i nalicza metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy.

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wyceniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Zasady ujmowania i wyłączenia ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w przypadku, gdy staje się stroną umowy takiego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się w dacie zawarcia transakcji stanowiącej datę zobowiązania się Grupy do nabycia lub sprzedaży danego składnika aktywów finansowych. Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych stanowią transakcje, których warunki umowy wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku. Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży dotyczą w szczególności transakcji walutowych FX spot, nogi spotowej w transakcjach FX swap oraz transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych, gdzie zwyczajowo pomiędzy dniem zawarcia transakcji, a dniem jej rozliczenia upływają dwa dni robocze, za wyjątkiem transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych z sytuacji finansowej w momencie, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych. Przeniesienie ma miejsce:
 - w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych lub
 - zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Grupy.

2.19. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub grupy aktywów do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia wyceniane są według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonych o koszty związane ze sprzedażą.

Aktywa trwale i grupy aktywów klasyfikowane są jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana w wyniku transakcji sprzedaży. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do zakończenia transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Działalność zaniechana to część składowa Grupy, która została zbyta albo sklasyfikowana jako „przeznaczona do sprzedaży” i (a) stanowi ważny rodzaj lub obszar terytorialny działalności; (b) wchodzi w skład pojedynczego skoordynowanego planu zbycia ważnego rodzaju lub obszaru terytorialnego działalności lub (c) stanowi jednostkę zależną przejętą wyłącznie w celu późniejszej odsprzedaży.

Jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży Grupa przedstawia aktywa trwale przejęte za długi, o ile spełniają one wymogi MSSF 5 opisane powyżej.

2.20. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub / i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany wzrost ich wartości.

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne, oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

W momencie początkowego ujęcia nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Grupa przyjęła zasadę, iż na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej.

Zysk wynikający ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej jest ujmowany w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych w okresie, w którym zmiana nastąpiła, natomiast strata w pozostałych kosztach operacyjnych w okresie, w którym nastąpiła zmiana.

Nieruchomości i grunty przejęte za długi są ujmowane jako nieruchomości inwestycyjne chyba, że spełniają kryteria zaliczenia do aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

2.21. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości, przynajmniej raz w roku. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „amortyzacja”.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się, co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania. Koszty związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych. Koszty związane z tworzeniem oprogramowania uwzględnione w wartości początkowej aktywa amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynoszą:

- licencje 14,0 – 50,0%
- autorskie prawa majątkowe 20,0 – 50,0%

Weryfikacji okresów użytkowania wartości niematerialnych dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej wartości niematerialnych pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Zyski i straty z tytułu zbycia wartości niematerialnych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.22. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdadnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany istotnych części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki i nakłady w obcych środkach trwałych 1,5 – 10,0%
- maszyny i urządzenia 10,0 – 20,0%
- zespoły komputerowe 20,0%

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na każdy koniec okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości co najmniej raz w roku oraz zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli wartość odzyskiwana jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów, w ciężar rachunku zysków i strat tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

2.23. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa dokonała wyboru polityki rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń i zdecydował o kontynuacji stosowania przepisów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 „Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i wycena” do czasu zakończenia przez Radę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości prac nad wytycznymi dla rachunkowości zabezpieczeń w ujęciu makro (ang. macro hedging).

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości zabezpieczeń, Grupa wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej oraz przyszłych przepływów pieniężnych określonych składników aktywów, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów. Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się w Grupie do powiązania zabezpieczającego, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki Grupa będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej (lub przepływów pieniężnych) wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Zabezpieczenia wartości godziwej (fair value hedge)

Zmiany w wycenie według wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej zmiana w wycenie pozycji zabezpieczanych prezentowana jest w pozycji Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej dla macro fair value hedge lub jako korekta wartości bilansowej danej pozycji zabezpieczanej dla micro fair value hedge

Zmiany w wycenie według wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrument zabezpieczający w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej, tj. w pozycji *Wynik z tytułu wyceny według wartości godziwej na rachunkowości zabezpieczeń*.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge)

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zalicza się do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat.

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w pozostałych całkowitych dochodach pozostają w pozostałych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski i straty wykazane w pozostałych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

2.24. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych według wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenie się rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe z tytułu odsetek.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudził uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodzowny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

2.25. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Grupa na dzień rozpoczęcia leasingu jako leasingobiorca rozpoznaje zobowiązanie z tytułu leasingu (zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych) oraz składnik aktywów, który stanowi prawo do użytkowania przedmiotu leasingu przez okres trwania umowy leasingowej (prawo do użytkowania składnika aktywów).

Grupa stosuje zwolnienia przewidziane w MSSF 16 i nie ujmuje składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania w przypadku leasingów krótkoterminowych oraz leasingów obejmujących składniki aktywów o niskiej wartości. Leasingi krótkoterminowe są

definiowane jako leasingi, które na datę rozpoczęcia mają okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (łącznie z okresami, na które można przedłużyć leasing, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa) i nie zawierają opcji kupna. Za składniki aktywów o niskiej wartości uważa się te, które, gdy są nowe, mają wartość nie wyższą niż 5 000 Euro.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu na podstawie wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. W wycenie zobowiązań z tytułu leasingu uwzględnia się następujące elementy:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu lub stawki,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Opłaty zmienne, które nie zależą od indeksu lub stawki i nie mają określonego minimalnego poziomu, nie są wliczane według wartości zobowiązania z tytułu leasingu. Opłaty te są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie zaistnienia zdarzenia, które powoduje ich wymagalność.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien uwzględniać:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- opłaty leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów, które musi ponieść leasingobiorca w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce, w jakim jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

Po początkowym ujęciu prawo do użytkowania jest pomniejszane o umorzenie oraz łączne straty z tytułu utraty wartości oraz korygowane w związku z aktualizacją wyceny zobowiązania z tytułu leasingu w związku ze zmianami leasingu, nieskutkującymi koniecznością ujęcia odrębnego składnika leasingu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania bazowego składnika aktywów, chyba, że Grupa posiada wystarczającą pewność, że uzyska tytuł własności przed upływem okresu leasingu – wówczas prawo do użytkowania amortyzuje się od dnia rozpoczęcia leasingu do końca okresu użytkowania składnika aktywów.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego.

Grupa nie oferuje produktów leasingu operacyjnego tj. takiego w jakim nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

2.26. Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe wycenia się według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe, lub
- początkowo ujętej kwoty, pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

2.27. Świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych, rezerwy na niewykorzystane urlopy, rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia oraz rezerwy na programy motywacyjno-retencyjne. Rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne tworzone są metodą aktuarialną, co zostało opisane w nocie 3f i 11 niniejszego sprawozdania.

Pracownicy zatrudnieni w Grupie mają prawo do następujących świadczeń pracowniczych:

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Odprawy emerytalne, będące programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, przysługują pracownikom, którzy przechodzą na zaopatrzenie emerytalne lub rentę inwalidzką. Do okresu pracy wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia na podstawie stosunku pracy.

Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe obliczane są jako iloczyn dziennej stawki wynagrodzenia zasadniczego i liczby dni zaległego urlopu wypoczynkowego na dzień bilansowy. Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Świadczenia wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Grupa wdrożyła program zmiennych składników wynagrodzeń, który kierowany jest do: osób zajmujących stanowiska kierownicze mających istotny wpływ na profil ryzyka Grupy zgodnie z wytycznymi wynikającymi z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Podstawą ustalenia wynagrodzenia zmiennego jest ocena wyników pracy osób objętych programem.

Świadczenia przyznawane w ramach programu są realizowane w dwóch wariantach tj.:

- w części płatnej w gotówce rozliczanej zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze” oraz
- części przyznanej w formie akcji fantomowych, uprawniających do otrzymania środków pieniężnych, których ostateczna wysokość uzależniona jest od ceny akcji Banku BGŻ BNP Paribas S.A., rozliczanej zgodnie z MSSF 2 „Płatności w formie akcji fantomowych”.

Część gotówkowa świadczeń wypłacana jest:

- w części nieodroczonej - bezpośrednio po roku pracy, za który następuje ocena wyników pracy pracowników,
- w części odroczonej – płatności są realizowane po okresach odroczenia.

W zakresie świadczeń realizowanych w ramach wariantu pierwszego, w okresie odroczenia prowadzona jest weryfikacja wysokości wynagrodzenia zmiennego zgodnie z przyjętymi założeniami programu.

Część programu płatna w gotówce wykazywana jest zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych i jest rozliczana w czasie w okresie nabywania przez pracowników uprawnień do tych świadczeń (tj. zarówno w okresie oceny rozumianym jako rok pracy, za który pracownicy otrzymują świadczenie, jak i w okresie odroczenia odpowiednich części tego świadczenia). Wartość świadczenia ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem wyników.

W przypadku świadczeń przyznawanych w formie akcji fantomowych zastosowanie ma roczny termin przetrzymania akcji, który dotyczy zarówno części przyznanej po roku oceny jak i części odroczonej świadczenia na zasadach analogicznych jak w zakresie części gotówkowej (tj.: na okresy roczne, dwuletnie, trzyletnie). Podczas okresu przetrzymania pracownik któremu przyznano świadczenie nie może wykonać praw związanych z przyznanymi akcjami fantomowymi.

Wartość godziwa akcji fantomowych ustalana zgodnie z przyjętymi zasadami (tj. w oparciu o dokonane szacunki z uwzględnieniem współczynnika redukcji) jest alokowana w okresie nabywania uprawnień. Wartość świadczenia ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem wyników.

Zobowiązania wynikające z restrukturyzacji zatrudnienia

W związku z planowanym procesem zwolnień grupowych w BNP Paribas Bank Polska S.A. została utworzona rezerwa na pokrycie kosztów związanych z odprawami dla pracowników zwalnianych z inicjatywy pracodawcy oraz dla pracowników objętych programami odejść dobrowolnych.

Zobowiązania z tytułu programów motywacyjno-retencyjnych

W Banku wdrożone zostały programy motywacyjno-retencyjne związane z przejściem przez realizowanymi przez Bank działaniami w zakresie transformacji, które mają na celu zmniejszenie ryzyka odejść pracowników zaangażowanych w proces.

2.28. Kapitały

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane. Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, po odliczeniu ewentualnego podatku dochodowego, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały: zapasowy, rezerwowo i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia.

2.29. Działalność powiernicza

BNP Paribas S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa zarządzane w ramach działalności powierniczej nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie spełniają definicji aktywów Grupy.

2.30. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: środki pieniężne w kasie oraz środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania (rachunek bieżący), rachunek rezerwy obowiązkowej, należności od banków (w tym rachunki nostro).

3. WARTOŚCI SZACUNKOWE

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

a. Utrata wartości aktywów finansowych

Ocena utraty wartości aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 wymaga oszacowań i przyjęcia założeń, szczególnie w obszarach oszacowań co do wartości i terminów przyszłych przepływów pieniężnych, wartości ustanowionych zabezpieczeń, czy oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego.

Ocenie utraty wartości, zgodnie z MSSF 9, podlegają aktywa finansowe Banku wyceniane według zamortyzowanego kosztu oraz aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Rozpoznanie oczekiwanych strat kredytowych jest uzależnione od zmiany poziomu ryzyka kredytowego odnotowanej od momentu początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych. Aktywa finansowe poddawane są ocenie w zakresie sprawdzenia, czy wystąpiły zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Wymogi MSSF 9 odnoszące się do utraty wartości opierają się na modelu oczekiwanej straty kredytowej,

Bank stosuje trzyetapowe podejście do wyceny oczekiwanych strat kredytowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. W następstwie zmian jakości kredytowej zaobserwowanych od momentu początkowego ujęcia instrumenty finansowe mogą przechodzić pomiędzy następującymi trzema fazami:

- i) Faza 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12 miesięcy

W przypadku gdy ryzyko kredytowe instrumentu finansowego nie wzrosło w istotnym stopniu od momentu ujęcia początkowego oraz nie wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, Bank rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie kolejnych 12 miesięcy.

ii) Faza 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania – brak zdarzenia niewykonania zobowiązania

W przypadku instrumentów finansowych, których ryzyko kredytowe wzrosło istotnie w okresie od początkowego ujęcia, ale nie wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie jej trwania, uwzględniając prawdopodobieństwo zdarzenia niewykonania zadania. Jednym z sygnałów istotnego wzrostu ryzyka kredytowego jest przekroczenie 30 dni zaległości.

Jeżeli w kolejnych okresach jakość kredytowa instrumentu finansowego ulega poprawie i ulegają odwróceniu wcześniejsze wnioski dotyczące istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, to ekspozycja zostaje przeklasyfikowana z etapu 2 do etapu 1, a odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych tych instrumentów finansowych są obliczane w horyzoncie 12 miesięcy.

iii) Faza 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania – zdarzenie niewykonania zobowiązania

W przypadku instrumentów finansowych, dla których występuje zdarzenie niewykonania zobowiązania, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie jej trwania.

W celu oceny czy od momentu początkowego ujęcia instrumentu finansowego wystąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego Bank porównuje poziom ryzyka niespłacenia kredytu w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia. W tym celu Bank stosuje np. wewnętrzny system ratingowy oceny ryzyka kredytowego, informację o opóźnieniu w spłatach oraz informację pochodzące z wewnętrznych systemów monitoringu ryzyka kredytowego, takich jak listy ostrzegawcze i informacje o restrukturyzacjach.

Wartość odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych obliczana jest z wykorzystaniem prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, wartości ekspozycji oczekiwanej w momencie niewykonania zobowiązania oraz szacunku straty w przypadku niewykonania zobowiązania. Przy obliczeniu prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania Bank uwzględnia czynniki dotyczące prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej. Bank stosuje trzy scenariusze przy prognozowaniu przyszłej sytuacji gospodarczej: optymistyczny, pesymistyczny oraz najbardziej prawdopodobny. Wśród rozważanych czynników makroekonomicznych znajdują się np. dynamika PKB, poziom kursów walutowych i stóp procentowych oraz wysokość stopy bezrobocia. Ostateczny wybór czynnika wpływającego na szacunki oraz forma kwantyfikacji wpływu prognozy warunków makroekonomicznych na zachowanie portfela zależy od przynależności ekspozycji do danego pod-portfela i wyników szeregu analiz statystycznych.

W przypadku podmiotów gospodarczych z pełną księgowością Bank określił listę wartości zdarzeń niewykonania zobowiązania takich jak np. znaczące trudności finansowe klienta, znaczące pogorszenie oceny ratingowej klienta, przeterminowanie powyżej 90 dni (lub ponad 30 dni dla ekspozycji z przyznanym udogodnieniem).

W przypadku klientów indywidualnych oraz mikroprzedsiębiorstw z uproszczoną księgowością podstawowym zdarzeniem niewykonania zobowiązania jest przeterminowanie ponad 90 dni (lub ponad 30 dni dla ekspozycji z przyznanym udogodnieniem). Ponadto są uwzględniane inne przesłanki, takie jak np. restrukturyzacja należności, podejrzenie wyłudzenia.

Dla ekspozycji, dla których wystąpiły zdarzenia niewykonania zobowiązania Bank dokonuje oceny utraty wartości na bazie oceny indywidualnej oraz stosując podejście kolektywne (grupowe). Ocena indywidualna dokonywana jest na aktywach uznanych przez Bank za indywidualnie znaczące oraz we wszystkich tych przypadkach, gdy Bank podjął decyzję o dokonaniu oceny indywidualnej utraty wartości danej ekspozycji.

Ocena utraty wartości aktywów indywidualnie znaczących

Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez Bank na aktywach finansowych indywidualnie znaczących, dla których stwierdzono zdarzenie niewykonania zobowiązania, i polega na indywidualnej weryfikacji aktywów finansowych pod kątem utraty wartości. W ramach oceny indywidualnej określone są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a utrata wartości stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością aktywa finansowego indywidualnie znaczącego, a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są np. przepływy z zabezpieczeń.

Ocena kolektywna (grupowa)

Oceną kolektywną objęte są aktywa zaklasyfikowane do:

- Indywidualnie nieznaczących,
- Indywidualnie znaczących, dla których nie stwierdzono zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Wysokość odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych zależy od rodzaju ekspozycji kredytowej, długości opóźnienia w spłacie, rodzaju i wartości ustanowionych zabezpieczeń dla wybranych portfeli, wysokości parametrów prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD – probability of default), współczynników straty w przypadku niewykonanego zobowiązania (LGD – loss given

default) oraz współczynników konwersji udzielonych zobowiązań pozabilansowych na należności bilansowe (CCF – credit conversion factor).

Wysokość szacowanych odpisów metodą kolektywną, dokonywana jest metodami statystycznymi dla zdefiniowanych, homogenicznych z punktu widzenia ryzyka kredytowego – portfeli ekspozycji. Homogeniczne portfele ekspozycji tworzone są z uwzględnieniem segmentów klientów, rodzajów produktów kredytowych oraz klas opóźnienia ekspozycji w spłatach, oraz – dla klientów instytucjonalnych posiadających wewnętrzny rating Banku – wysokość ratingu kredytowego przypisanego do klienta. Kryteria wyodrębniania portfeli homogenicznych stosowane przez Bank mają na celu zgrupowanie ekspozycji w sposób możliwie najbardziej dokładnie odzwierciedlający profil ryzyka kredytowego oraz – w rezultacie – jak najbardziej obiektywne i adekwatne oszacowanie poziomu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.

Parametry prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) są aktualizowane – zgodnie z metodyką oceny utraty wartości obowiązującą w Banku okresowo w ciągu roku. Do wyznaczania wysokości tego parametru wykorzystywane są analizy statystyczne danych historycznych oraz obserwowalne migracje ekspozycji kredytowych. Wartości parametru LGD oraz CCF są aktualizowane okresowo w ciągu roku. W przypadku parametrów CCF Bank analizuje jaki procent udzielonych zobowiązań pozabilansowych przekształca się w zaangażowanie bilansowe. W przypadku wybranych portfeli parametr LGD wyznaczany jest odrębnie dla każdej ekspozycji zależnie od rodzaju i wartości ustanowionych zabezpieczeń. W pozostałych przypadkach jest on określany na poziomie zdefiniowanego portfela homogenicznego.

Przy klasyfikacji ekspozycji do fazy 3 Bank uwzględnia okres kwarantanny, zgodnie z którym ekspozycja kredytowa z rozpoznaną obiektywną przesłanką utraty wartości może być ponownie zaklasyfikowana do wartości fazy 2 lub 1 dopiero w sytuacji, gdy klient terminowo tj. bez opóźnień przekraczających 30 dni obsługuje należność przez określoną liczbę miesięcy. Wymagany okres kwarantanny jest zróżnicowany w zależności od typu klienta. Długość okresu kwarantanny ustalana jest przez Bank na podstawie obserwacji historycznych, pozwalających na ocenę po jakim czasie prawdopodobieństwo powtórzenia defaultu spada do poziomu porównywalnego do innych ekspozycji klasyfikowanych do kategorii bez przesłanek utraty wartości.

Wysokość odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych oszacowanych w ramach metody kolektywnej oceny utraty wartości, poddawana jest okresowej weryfikacji historycznej (tzw. Backtest). Modele parametrów ryzyka wykorzystywane do szacowania odpisów aktualizujących objęte są również procesem zarządzania modelami, w ramach którego określone są, między innymi, zasady tworzenia, zatwierdzania oraz monitoringu (w tym weryfikacji historycznej) modeli. Dodatkowo w Banku funkcjonuje niezależna od właścicieli i użytkowników modeli komórka walidacyjna, która w swoich zadaniach ma coroczną walidację parametrów ryzyka modeli uznanych za istotne. Walidacja obejmuje zarówno podejście ilościowe jak i jakościowe. Sam proces szacowania odpisów aktualizujących objęty jest okresową kontrolą funkcjonalną oraz poddawany jest niezależnej weryfikacji przez audyt wewnętrzny Banku.

b. Klasyfikacja instrumentów finansowych

Dokonując klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9 Bank kierował się osądem w zakresie oceny modeli biznesowych utrzymywania aktywów finansowych oraz oceny, czy warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

c. Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny (np. modele). Metody te są oceniane i weryfikowane okresowo przez wykwalifikowanych niezależnych pracowników, czyli takich, którzy nie uczestniczyli w opracowaniu tych metod. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W obecnie używanych modelach wykorzystywane są dane pozyskiwane z systemów informacyjnych Reuters i/lub Bloomberg. Instrumenty pochodne wyceniane są w oparciu o powszechnie akceptowalne modele. Liniowe instrumenty wyceniane są w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów, proste (plain vanilla) opcje wyceniane są w oparciu o model Blacka-Scholesa. Pozostałe opcje, wchodzące w skład lokat strukturyzowanych, wyceniane są bądź przez dekompozycję na opcje waniliowe bądź poprzez symulacje Monte Carlo.

Korekta CVA/DVA szacowana jest dla wszystkich aktywnych na dany dzień instrumentów pochodnych. Korekta szacowana jest w oparciu o prognozowaną przyszłą ekspozycję na danym instrumencie, rating kontrahenta oraz złożone/przyjęte zabezpieczenia.

d. Papiery wartościowe

Papiery wartościowe, dla których nie istnieje płynny rynek wyceniane są według modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W przypadku papierów zaklasyfikowanych do fazy 3 parametrem nieobserwowalnym jest marża na ryzyko kredytowe w wysokości marży rynkowej dla instrumentów o podobnej charakterystyce.

e. Utrata wartości aktywów trwałych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

f. Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Grupa tworzy rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne („odprawy”), zgodnie z MSR 19. Rezerwa na odprawy wyliczana jest metodą aktuarialną prognozowanych uprawnień jednostkowych (ang. Projected Unit Credit) przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracowników jest przewidywana kwota odprawy, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie Regulaminu Wynagradzania obowiązującego w Grupie. Przewidywana kwota odprawy obliczana jest, jako iloczyn następujących czynników:

- przewidywanej kwoty podstawy wymiaru odprawy, zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru od momentu wyceny do dnia wypłaty odprawy,
- współczynnika procentowego uzależnionego do stażu pracy (zgodnie z zapisami Regulaminu Wynagradzania),
- stopnia nabycia prawa do świadczenia, indywidualnego dla każdego pracownika i proporcjonalnego do jego stażu pracy w Grupie.

Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień zakończenia roku. Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego dla obliczenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, ustalana jest na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego, prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do momentu wypłaty odprawy, jako pracownika Grupy i prawdopodobieństwa warunkującego wypłatę świadczenia (np. prawdopodobieństwa inwalidztwa). Kwota rocznych odpisów oraz prawdopodobieństwo obliczane są na bazie modeli, w których wzięte są pod uwagę trzy następujące ryzyka:

- możliwości zwolnienia się z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika szacowana jest z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Grupy. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy. Ryzyko śmierci oraz inwalidztwa oszacowane zostało na podstawie analizy najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet oraz danych historycznych, publikowanych przez GUS i ZUS.

Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej aktualizowana jest w okresach rocznych na podstawie wyceny niezależnego aktuarusza, a w okresach kwartalnych, na podstawie prognoz kwartalnych.

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela prezentuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych miałyby zmiany w odpowiednich założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2019 r. oraz 31.12.2018 r.

Analiza wrażliwości	wzrost o 1 punkt procentowy	spadek o 1 punkt procentowy
31.12.2019		
stopa dyskontowa	(1 753)	2 097
stopa wzrostu wynagrodzeń	2 052	(1 752)
31.12.2018		
stopa dyskontowa	(1 457)	1 736
stopa wzrostu wynagrodzeń	1 724	(1 474)

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych:

Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych	31.12.2019	31.12.2018
Wartość na początek okresu	14 703	12 940
koszty bieżącego zatrudnienia	1 460	1 315
odsetki netto od zobowiązania netto	350	407
zyski lub straty aktuarialne	952	1 118
koszty przeszłego zatrudnienia	(460)	(4 073)
wypłacone świadczenia	(708)	(789)
transfery pracowników (emigracje)	(88)	(83)
transfery pracowników (imigracje)	-	3 868
Wartość na koniec okresu	16 209	14 703

g. Rezerwa restrukturyzacyjna

W dniu 14 grudnia 2018 r. Grupa sfinalizowała negocjacje z organizacjami związkowymi działającymi w Grupie i zawarł porozumienie w sprawie określenia zasad postępowania w sprawach dotyczących pracowników w związku z procesem zwolnień grupowych. Zwolnienia grupowe zostaną przeprowadzone w następstwie przeniesienia podstawowej działalności RBPL.

W związku z zawartym porozumieniem w grudniu 2018 Grupa utworzyła rezerwy restrukturyzacyjne na pokrycie kosztów redukcji zatrudnienia i zamknięcia oddziałów.

h. Odroczonego podatek dochodowy

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowana jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu dodatknych różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty. Odroczonego podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczonego nie jest wykazywany. Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatknych różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli jednostki i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny

do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W 2019 r. bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczane były z zastosowaniem i stawki 19%.

i. Rezerwa na zwrot prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu

W dniu 11 września 2019 r. TSUE wydał wyrok, w którym stwierdził, że artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. TSUE zwrócił przy tym uwagę, że przeprowadzenie analizy porównawczej różnych wersji językowych art. 16 ust. 1 wspomnianej dyrektywy nie pozwala na jednoznaczne ustalenie dokładnego zakresu przewidywanej przez ten przepis obniżki całkowitego kosztu kredytu, ponieważ niektóre wersje językowe tego przepisu sugerują obniżenie kosztów związanych z pozostałym okresem obowiązywania umowy podczas gdy inne pozwalają na przypuszczenie, że koszty związane z tym okresem stanowią wskazówkę dotyczącą obliczenia obniżki, a inne odwołują się jedynie do odsetek i kosztów należnych za pozostały okres obowiązywania umowy.

Wyrok został wydany w następstwie pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód z siedzibą w Świdniku, który rozpoznawał trzy spory między spółką Lexitor, która nabyła roszczenia trzech klientów, a SKOK im. Stefczyka, Santander Consumer Bankiem i mBankiem, dotyczące obniżenia całkowitego kosztu kredytów konsumenckich ze względu na ich wcześniejszą spłatę. Polski sąd powziął wątpliwości odnośnie interpretacji artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r., w związku z czym wystąpił wobec TSUE z pytaniem, czy w rzeczonym przepisie chodzi o wszystkie koszty, czy tylko te związane z trwaniem umowy.

W wyniku analizy wpływu wyroku na przychody Grupy, w szczególności na stosunki wygasłe przed wydaniem orzeczenia Grupa podjęła decyzję o utworzeniu rezerwy na proporcjonalny zwrot prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu w wysokości 48 800 tys. zł., według stanu na 31 grudnia 2019 r. rezerwa wynosiła 48 466 tys. zł.

Dodatkowo Grupa utworzyła rezerwę w wysokości 20 800 tys. zł wynikającą z konieczności pokrycia kosztu zwrotu części prowizji pobranych w związku z udzieleniem kredytu w przypadku wcześniejszej jego spłaty, dla kredytów spłacanych po dacie bilansowej. Kalkulacja rezerwy opierała się o szacunek różnicy między kwotami prowizji do zwrotu klientom a saldem nierozliczonych prowizji na przewidywany moment wcześniejszej spłaty kredytu.

Utworzony poziom rezerwy może ulec zmianie ze względu na to, że nadal trwają analizy w sektorze bankowym wpływu tego wyroku na sytuację finansową i działalność biznesową banków w Polsce.

Równocześnie Grupa rozpoznaje zobowiązanie wobec klientów z tytułu proporcjonalnego zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszych spłat kredytów po wyroku TSUE z dnia 11 września 2019 r. Na 31 grudnia 2019 r. zobowiązanie to wynosiło 12 797 tys. zł.

j. Rezerwa na potencjalne roszczenia wynikające z postępowań dotyczących kredytów w CHF

Rezerwa na potencjalne roszczenia wynikające z postępowań dotyczących kredytów w CHF oraz model stosowany przez Grupę opisano w nocie 35 Rezerwy.

4. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK

Przychody z tytułu odsetek	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Należności od banków	23 326	17 323
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	3 284 550	2 347 366
niebankowym podmiotom finansowym	19 692	18 866
klientom indywidualnym	1 493 807	989 605
podmiotom gospodarczym	1 624 670	1 217 331
w tym rolnikom indywidualnym	440 094	429 895
instytucjom sektora budżetowego	6 958	5 099
należności leasingowe	139 423	116 465
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	63 924	77 311
Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu	445 823	257 703
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	931	1 064
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	215 945	167 805
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	153 560	115 233
Zakupione papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	24	24
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 188 083	2 983 829
Koszty odsetek	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Zobowiązania wobec banków	(103 034)	(104 505)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(78 011)	(76 167)
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	(685 232)	(593 258)
niebankowym podmiotom finansowym	(45 118)	(53 786)
klientom indywidualnym	(419 923)	(311 909)
podmiotom gospodarczym	(204 778)	(207 563)
w tym rolnikom indywidualnym	(4 298)	(5 246)
instytucjom sektora budżetowego	(15 413)	(20 000)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(8 704)	-
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	(118 763)	(93 592)
Sprzedane papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(25 580)	(9 456)
Koszty z tytułu odsetek, razem	(1 019 324)	(876 978)
Wynik z tytułu odsetek	3 168 759	2 106 851

Wartość kosztów odsetkowych obliczona z zastosowaniem efektywnej stopy, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które są wyceniane według zamortyzowanego kosztu wyniosła 891 857 tys. zł (783 386 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 r.).

W 2019 r. łączna wartość przychodów odsetkowych obliczana z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody wyniosła 215 945 tys. zł.

Przychody odsetkowe zawierają odsetki od aktywów finansowych ocenianych indywidualnie i grupowo, dla których zidentyfikowano utratę wartości. Kwota powyższych odsetek, która została ujęta w kwocie przychodów odsetkowych za rok 2019 wyniosła 94 913 tys. zł natomiast za rok 2018 wyniosła 72 635 tys. zł.

5. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

Przychody z tytułu opłat i prowizji	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
z tytułu działalności kredytowej i leasingu	268 045	214 180
z tytułu obsługi rachunków	138 333	107 258
z tytułu obsługi gotówkowej	39 742	22 440
za realizację przelewów i usługi bankowości elektronicznej	101 877	59 568
z tytułu zobowiązań gwarancyjnych i operacji dokumentowych	57 625	38 512
z tytułu zarządzania aktywami i operacji brokerskich	117 935	91 249
z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych	216 707	118 879
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	60 249	47 015
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów Banku i pozyskiwania klientów	28 302	13 431
pozostałe prowizje	13 885	12 182
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	1 042 700	724 714
Koszty z tytułu opłat i prowizji	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
z tytułu działalności kredytowej i leasingu	(2 768)	(2 803)
z tytułu obsługi rachunków	(5 598)	(3 951)
z tytułu obsługi gotówkowej	(15 582)	(6 343)
za realizację przelewów i usługi bankowości elektronicznej	(4 565)	(1 959)
z tytułu zarządzania aktywami i operacji brokerskich	(19 296)	(20 109)
z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych	(115 656)	(76 429)
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(14 972)	(11 592)
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów Banku i pozyskiwania klientów	(29 044)	(24 075)
pozostałe prowizje	(15 282)	(10 063)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(222 763)	(157 324)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	819 937	567 390

Wynik z tytułu prowizji za rok 2019 zawiera przychody z tytułu działalności powierniczej w wysokości 117 935 tys. zł (w 2018 r. 91 249 tys. zł) oraz kwotę kosztów z tytułu działalności powierniczej w wysokości 19 296 tys. zł (w 2018 roku 20 109 tys. zł).

Wynik z tytułu prowizji zawiera przychody prowizyjne, które odnoszą się do aktywów i zobowiązań, które nie są wyceniane w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, za rok 2019 w kwocie 636 548 tys. zł, natomiast za rok 2018 w kwocie 463 892 tys. zł oraz koszty prowizyjne za rok 2019 w kwocie 72 529 tys. zł, a za rok 2018 w kwocie 50 723 tys. zł.

6. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

Przychody z tytułu dywidend	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 007	4 860
Przychody z tytułu dywidend, razem	6 007	4 860

7. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ

Wynik na działalności handlowej	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	18 120	6 959
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 097	357
Instrumenty pochodne i wynik z pozycji wymiany	661 198	323 457
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	682 415	330 773

8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

W ciągu roku Grupa nie dokonała zmiany klasyfikacji żadnych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu na wyceniane według wartości godziwej.

Wynik na działalności inwestycyjnej	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Papiery wartościowe wyceniane przez inne całkowite dochody	3 094	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(35 654)	5 984
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	715	41 244
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	-	1 433
Instrumenty kapitałowe	9	177
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	(31 836)	48 838

9. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

31.12.2019	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Należności od banków	(931)	-	-	(931)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	54 458	21 532	(432 185)	(356 195)
Udzielone zobowiązania warunkowe	(4 159)	(63 394)	(16 690)	(84 243)
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(1 097)	392	184	(521)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	48 271	(41 470)	(448 691)	(441 890)

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

31.12.2018	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Należności od banków	39	-	-	39
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(189 567)	(60 824)	(235 055)	(485 446)
Udzielone zobowiązania warunkowe	(42 532)	(14 054)	(13 925)	(70 511)
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(1 458)	(593)	-	(2 051)
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	884	(1 215)	618	287
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	(232 634)	(76 686)	(248 362)	(557 682)

10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

Ogólne koszty administracyjne	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Koszty pracownicze (Nota 11)	(1 368 777)	(1 057 189)
Koszty marketingu	(146 983)	(107 498)
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	(288 778)	(152 399)
Koszty z tyt. leasingu krótkoterminowego i eksploatacji	(97 414)	-
Czynsze	-	(158 268)
Pozostałe koszty rzeczowe	(351 764)	(235 954)
Podróże służbowe	(21 934)	(13 599)
Koszty bankomatów i obsługi gotówkowej	(7 016)	(4 091)
Koszty outsourcingu w działalności leasingowej	(4 604)	(6 735)
Opłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(166 100)	(117 294)
Opłata na koszty nadzoru (KNF)	(14 567)	(6 645)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(2 467 937)	(1 859 672)

11. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Koszty świadczeń pracowniczych	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Koszty wynagrodzeń	(1 124 367)	(747 229)
Narzuty na wynagrodzenia	(185 938)	(124 769)
Świadczenia na rzecz pracowników	(30 283)	(34 441)
Koszty rezerwy na restrukturyzację	(2 609)	(133 727)
Koszty rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów oraz odpraw emerytalnych	(11 077)	(3 818)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(12 808)	(8 842)
Pozostałe	(1 695)	(4 363)
Koszty świadczeń pracowniczych, razem	(1 368 777)	(1 057 189)

12. AMORTYZACJA

Amortyzacja	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Rzeczowe aktywa trwałe	(226 258)	(91 029)
Wartości niematerialne	(227 889)	(98 685)
Amortyzacja, razem	(454 147)	(189 714)

13. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Zysk na sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	20 957	13 738
Zysk z tytułu sprzedaży towarów i usług	32 994	15 064
Rozwiązanie rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	12 336	2 173
Z tytułu odzyskania kosztów windykacji	18 512	16 466
Z tytułu odzyskanych odszkodowań	2 644	13 192
Przychody z działalności leasingowej	9 155	26 626
Przychody z okazijnego nabycia RBPL	-	291 706
Inne przychody operacyjne *	86 107	8 813
Pozostałe przychody operacyjne, razem	182 705	387 778

* Kwota 86 107 tys. PLN zawiera wynik zrealizowanej w czerwcu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku przeznaczonej do prowadzenia działalności faktoringowej na rzecz BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o. (Spółka Faktoringowa) w wysokości 42 435 tys. zł (kwotę 45 000 tys. zł rozpoznano w I półroczu 2019 r., natomiast w lipcu 2019 r. Bank i Spółka Faktoringowa dokonały ostatecznej weryfikacji przeniesionych wartości należności faktoringowych netto, będących podstawą kalkulacji ceny sprzedaży na koniec czerwca 2019 r. Powstała różnica w wysokości 2 565 tys. zł została zaksięgowana w III kwartale br.).

14. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe koszty operacyjne	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Strata na sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	(63 305)	(16 002)
Z tytułu utworzenia rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	(111 347)	(41 608)
Z tytułu windykacji należności	(46 086)	(36 294)
Z tytułu przekazanych darowizn	(6 007)	(3 342)
Koszty z działalności leasingowej	(20 476)	(22 229)
Koszty dotyczące odszkodowań, kar i grzywien	(16 907)	(2 576)
Pozostałe koszty operacyjne	(41 356)	(25 356)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(305 484)	(147 407)

15. PODATEK DOCHODOWY

	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Podatek bieżący	(197 397)	(292 715)
Podatek odroczony	(60 864)	184 197
Podatek dochodowy	(258 261)	(108 518)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	872 955	468 896
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(169 046)	(89 090)
Wierzytelności spisane w straty	(18 043)	(6 613)
Koszty rzeczowe/przychody niepodatkowe	(1 446)	(1 053)
PFRON	(1 950)	(1 372)
Opłaty na rzecz BFG	(31 559)	(22 286)
Odpis aktualizujący należności	(2 088)	(9 669)
Podatek od instytucji finansowych	(53 426)	(40 493)
Przychód z okazjowego nabycia RBPL	-	55 424
Ulga na badania i rozwój *	20 863	-
Pozostałe różnice	(1 566)	6 634
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego	(258 261)	(108 518)

*Kwota 20 863 tys. PLN zawiera ulgę na badania i rozwój za rok 2018 w kwocie 12 863 tys. PLN i prognozę ulgi na badania i rozwój na rok 2019 w kwocie 8 000 tys. PLN

16. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Zysk przypadający na akcjonariuszy Banku	614 694	360 378
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	147 418 918	99 342 968
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w PLN na akcję)	4,17	3,63
Zysk rozwodniony na akcję (wyrażony w PLN na akcję)	4,17	3,63

Zysk rozwodniony jest równy podstawowemu zyskowi na jedną akcję, ponieważ brak jest elementów powodujących rozwodnienie. Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku, z wyłączeniem akcji zwykłych nabytych przez Bank i wykazywanych jako „akcje własne”.

17. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

	31.12.2019	31.12.2018
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
Gotówka i pozostałe środki	2 566 518	2 253 140
Rachunek w NBP	2 092 027	644 095
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	4 658 545	2 897 235
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(374)	(112)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	4 658 171	2 897 123

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	31.12.2019	31.12.2018
Saldo na początek okresu	(112)	-
Zmiana wynikająca z wdrożenia MSSF 9	-	(14)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	-	(1)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	-	243
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	(262)	(340)
Saldo na koniec okresu	(374)	(112)

Grupa może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane. Na dzień 31 grudnia 2019 r. oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 0,5% (31.12.2018 r.: 0,5%).

Saldo kasy i środków w Banku Centralnym zawiera rezerwę obowiązkową utrzymywaną na rachunku w NBP. Rezerwa deklarowana do utrzymania od 31 grudnia 2019 r. wynosiła 2 973 849 tys. zł (w grudniu 2018 r. 3 043 961 tys. zł).

Grupa musi utrzymywać średnie saldo środków pieniężnych w miesiącu powyżej zadeklarowanej rezerwy obowiązkowej.

18. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

Należności od banków	31.12.2019		31.12.2018	
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa brutto	Odpis
Rachunki bieżące	262 329	(534)	453 641	(170)
Lokaty międzybankowe	296 479	(4)	322 920	(109)
Kredyty i pożyczki	7 097	(27)	33 339	(511)
Inne należności	114 323	(355)	152 857	(471)
Należności od banków, razem	680 227	(920)	962 757	(1 261)

Kwota długoterminowych należności od banków według stanu na 31.12.2019 r. wynosi 194 659 tys. zł (31.12.2018 r. wynosiła 235 959 tys. zł).

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na należności od Banków	31.12.2019	31.12.2018
Saldo na początek okresu	(1 261)	(4 477)
Zmiana wynikająca z wdrożenia MSSF 9	-	3 553
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(475)	(854)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	2 211	1 262
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	(1 941)	1 645
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	546	(2 390)
Saldo na koniec okresu	(920)	(1 261)

19. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

Instrumenty pochodne handlowe	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2019			
Walutowe instrumenty pochodne			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	12 776 533	90 807	174 184
walutowe kontrakty swap	18 483 784	189 130	115 288
walutowe transakcje (CIRS)	12 004 222	133 287	164 022
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	2 277 986	26 273	43 701
Razem walutowe instrumenty pochodne	45 542 525	439 497	497 195
Instrumenty pochodne stóp procentowych			
kontrakty swap dla stóp procentowych	36 811 673	345 936	303 640
kontrakty FRA	5 500 000	122	346
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	4 569 927	10 332	9 479
Razem procentowe instrumenty pochodne	46 881 600	356 390	313 465
Pozostałe instrumenty pochodne			
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	221 292	4 999	4 977
transakcje FX Spot	2 450 189	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	2 671 481	4 999	4 977
Instrumenty pochodne handlowe, razem	95 095 606	800 886	815 637
w tym: wyceniane na podstawie modeli	95 095 606	800 886	815 637

Instrumenty pochodne handlowe	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2018			
Walutowe Instrumenty pochodne:			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	7 829 117	37 571	84 454
walutowe kontrakty swap	21 914 055	211 822	223 383
walutowe transakcje (CIRS)	8 909 095	93 281	137 825
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 580 893	46 682	51 434
Razem walutowe instrumenty pochodne:	42 233 160	389 356	497 096
Instrumenty pochodne stóp procentowych:			
kontrakty swap dla stóp procentowych	37 357 838	318 561	279 136
kontrakty FRA	6 660 000	250	-
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	1 747 257	1 177	1 181
Razem procentowe instrumenty pochodne:	45 765 095	319 988	280 317
Pozostałe instrumenty pochodne			
opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	54 091	2 125	2 135
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	295 763	3 813	3 767
transakcje FX Spot	1 827 788	389	503
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	2 177 642	6 327	6 405
Instrumenty pochodne handlowe, razem	90 175 897	715 671	783 818
w tym: wyceniane na podstawie modeli	90 175 897	715 671	783 818

Wartość godziwa instrumentów pochodnych w rozbiciu na terminy zapadalności*

31 grudnia 2019	Wartość godziwa aktywa						Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat
Instrumenty pochodne handlowe												
Walutowe Instrumenty pochodne:												
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	90 807	15 480	16 620	41 568	17 139	-	174 184	11 543	15 641	61 610	85 390	-
walutowe kontrakty swap	189 130	32 931	33 149	58 528	64 522	-	115 288	43 958	53 381	11 855	6 079	14
walutowe transakcje (CIRS)	133 287	65 906	-	1 770	14 319	51 293	164 022	67 375	-	6 411	25 571	64 665
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	26 273	2 176	3 581	13 832	6 684	-	43 701	4 915	5 460	24 417	8 909	-
Razem walutowe instrumenty pochodne:	439 497	116 492	53 350	115 698	102 664	51 293	497 195	127 792	74 482	104 293	125 948	64 679
Instrumenty pochodne stóp procentowych:												
kontrakty swap dla stóp procentowych	345 936	2 909	2 375	19 542	175 434	145 676	303 640	272	5 728	17 555	169 153	110 933
kontrakty FRA	122	-	-	122	-	-	346	-	-	243	103	-
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	10 332	52	60	4 983	4 401	836	9 479	52	60	4 877	3 605	885
Razem procentowe instrumenty pochodne:	356 390	2 961	2 435	24 647	179 835	146 512	313 465	324	5 788	22 675	172 860	111 818
Pozostałe instrumenty pochodne												
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	4 999	3 807	97	846	249	-	4 977	3 773	91	843	270	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	4 999	3 807	97	846	249	-	4 977	3 773	91	843	270	-
Instrumenty pochodne handlowe, razem	800 886	123 261	55 882	141 191	282 748	197 804	815 637	131 889	80 361	127 811	299 079	176 497

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

31 grudnia 2018	Wartość godziwa aktywa						Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat
Instrumenty pochodne handlowe												
Walutowe instrumenty pochodne:												
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	37 571	3 140	8 298	16 544	9 589	-	84 454	2 998	7 800	36 001	34 847	2 808
walutowe kontrakty swap	211 822	84 117	55 678	49 142	22 885	-	223 383	16 067	50 352	79 290	66 166	11 508
walutowe transakcje (CIRS)	93 281	-	-	1 686	70 937	20 658	137 825	-	-	2 948	84 438	50 439
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	46 682	2 207	4 510	8 100	23 416	8 449	51 434	2 279	5 081	9 744	25 573	8 757
Razem walutowe instrumenty pochodne:	389 356	89 464	68 486	75 472	126 827	29 107	497 096	21 344	63 233	127 983	211 024	73 512
Instrumenty pochodne stóp procentowych:												
kontrakty swap dla stóp procentowych	318 561	3 450	3 993	18 235	202 122	90 761	279 136	1 456	7 376	19 350	192 339	58 615
kontrakty FRA	250	-	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	1 177	-	-	16	653	508	1 181	-	-	16	654	511
Razem procentowe instrumenty pochodne:	319 988	3 450	3 993	18 501	202 775	91 269	280 317	1 456	7 376	19 366	192 993	59 126
POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE												
opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	2 125	-	-	2 125	-	-	2 135	-	-	2 135	-	-
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	3 813	1 849	979	851	134	-	3 767	1 813	958	862	134	-
transakcje FX Spot	389	389	-	-	-	-	503	503	-	-	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	6 327	2 238	979	2 976	134	-	6 405	2 316	958	2 997	134	-
Instrumenty pochodne handlowe, razem	715 671	95 152	73 458	96 949	329 736	120 376	783 818	25 116	71 567	150 346	404 151	132 638

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Terminy zapadalności:

- dla NDF, Fx forward, Fx swap, Opcji walutowych i na indeksy, IRS, CIRS wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą zapadalności transakcji a datą bilansową
- dla Fx spot, FRA, papierów do wydania/otrzymania wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą waluty transakcji a datą bilansową

20. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Grupa na dzień 31 grudnia 2019 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (**macro fair value hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.

Pozycje zabezpieczane Pozycjami zabezpieczanymi są rachunki bieżące o stałej stopie procentowej w walucie PLN, EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające Instrumenty zabezpieczające stanowią standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN, EUR i USD w ramach których Grupa otrzymuje stałą stopę procentową i płaci zmienną stopę opartą na stawkach WIBOR 6M, WIBOR 3M, EURIBOR 3M, EURIBOR 1M, USD LIBOR 1M, USD LIBOR 6M.

IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2019	6 506 139	224 532	1 626
31.12.2018	7 176 981	130 405	578

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i rachunków bieżących ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 2019 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2019								
	Wartość godziwa			Nominał					Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat		
Kontrakty na stopę procentową									
Swapy (IRS)	224 532	1 626	-	400 000	1 246 294	3 343 237	1 516 609	6 506 140	
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	224 532	1 626	-	400 000	1 246 294	3 343 237	1 516 609	6 506 140	

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2018								
	Wartość godziwa			Nominał					Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat		
Kontrakty na stopę procentową									
Swapy (IRS)	130 405	578	17 200	-	1 250 000	4 453 885	1 455 896	7 176 981	
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	130 405	578	17 200	-	1 250 000	4 453 885	1 455 896	7 176 981	

Dodatkowo Grupa na dzień 31 grudnia 2019 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (**micro fair value hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.

Pozycje zabezpieczane Pozycjami zabezpieczanymi są: obligacja o stałym kuponie PS0422 oraz kredyt nr LD0536200061 na stałą stopę w EUR .

Instrumenty zabezpieczające Instrumentami zabezpieczającymi są standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN oraz EUR, w ramach, której Grupa płaci stałą stopę procentową i otrzymuje zmienną stopę opartą na stawce WIBOR 6M oraz EURIBOR 1M.

Instrumenty zabezpieczające	Wartość godziwa			
	IRS	Wartość nominalna	Aktywa	Zobowiązania
31.12.2019		846 801	-	23 007
31.12.2018		854 543	-	26 550

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

W zobowiązaniach w pozycji „Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej” znajduje się również korekta wartości instrumentów zabezpieczanych (depozytów) wynosząca:

31.12.2019 199 584 tys. zł

31.12.2018 96 472 tys. zł

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 2019 r. w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2019								
	Wartość godziwa			Nominał					Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat		
Kontrakty na stopę procentową									
Swapy (IRS)	-	23 007	561	1 122	95 117	750 000	-	846 800	
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	23 007	561	1 122	95 117	750 000	-	846 800	

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2018								
	Wartość godziwa			Nominał					Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat		
Kontrakty na stopę procentową									
Swapy (IRS)	-	26 550	-	1 700	5 099	847 744	-	854 543	
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	26 550	-	1 700	5 099	847 744	-	854 543	

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge)

Wartość godziwa	31.12.2019	31.12.2018
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	146 794	115 233
Wynik odsetkowy na instrumentach zabezpieczanych	(111 998)	(93 592)
Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w Wyniku na rachunkowości zabezpieczeń, w tym:	(4 386)	(9 997)
zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	99 330	(97 480)
zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	(103 716)	87 483

21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	31.12.2019		31.12.2018	
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa brutto	Odpis
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu				
Kredyty i pożyczki udzielone:				
Niebankowym podmiotom finansowym	576 521	(2 314)	687 227	(14 641)
kredyty o charakterze bieżącym	275 915	(1 191)	361 399	(1 837)
kredyty inwestycyjne	195 443	(614)	96 596	(11 743)
kredyty pozostałe	105 163	(509)	229 232	(1 061)
Klientom indywidualnym:	29 997 525	(1 158 392)	27 001 876	(1 066 974)
kredyty na nieruchomości	18 526 757	(301 880)	16 054 648	(333 352)
kredyty pozostałe	11 470 768	(856 512)	10 947 228	(733 622)
Podmiotom gospodarczym:	40 365 447	(1 939 521)	42 613 747	(1 858 267)
kredyty o charakterze bieżącym	20 395 569	(1 163 590)	17 766 706	(984 066)
kredyty inwestycyjne	14 066 034	(571 781)	15 161 760	(627 944)
kredyty pozostałe	5 903 844	(204 150)	9 685 281	(246 257)
w tym rolnikom indywidualnym:	8 732 840	(408 748)	8 681 538	(379 402)
kredyty o charakterze bieżącym	4 389 269	(206 874)	4 312 606	(160 364)
kredyty inwestycyjne	4 328 560	(200 839)	4 360 251	(218 750)
kredyty pozostałe	15 011	(1 035)	8 681	(288)
Instytucjom sektora budżetowego:	129 915	(1 925)	190 073	(1 961)
kredyty o charakterze bieżącym	93 583	(1 294)	48 738	(550)
kredyty inwestycyjne	35 635	(623)	36 056	(505)
kredyty pozostałe	697	(8)	105 279	(906)
Należności leasingowe	3 995 444	(126 057)	3 561 739	(115 118)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	75 064 852	(3 228 209)	74 054 662	(3 056 961)

Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom w podziale na fazy przedstawia się następująco:

31.12.2019	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Kredyty i pożyczki udzielone:	63 874 173	6 910 703	4 279 976
Niebankowym podmiotom finansowym	575 529	84	908
Klientom indywidualnym	26 877 993	1 786 916	1 332 616
Podmiotom gospodarczym:	33 009 871	4 606 005	2 749 571
w tym rolnikom indywidualnym	6 997 926	966 263	768 651
Instytucjom sektora budżetowego	127 419	2 362	134
Należności leasingowe	3 283 361	515 336	196 747
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych:	(462 118)	(481 781)	(2 284 310)
Niebankowym podmiotom finansowym	(1 907)	(10)	(397)
Klientom indywidualnym	(185 466)	(206 902)	(766 024)
Podmiotom gospodarczym:	(246 545)	(248 549)	(1 444 427)
w tym rolnikom indywidualnym	(34 731)	(77 123)	(296 894)
Instytucjom sektora budżetowego	(1 756)	(82)	(87)
Należności leasingowe	(26 444)	(26 238)	(73 375)
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	63 412 055	6 428 922	1 995 666
31 grudnia 2018	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Kredyty i pożyczki udzielone:	63 546 544	6 350 530	4 157 588
Niebankowym podmiotom finansowym	659 169	325	27 733
Klientom indywidualnym	23 846 696	1 932 196	1 222 984
Podmiotom gospodarczym:	35 846 876	3 992 327	2 774 544
w tym rolnikom indywidualnym	7 114 796	980 508	586 234
Instytucjom sektora budżetowego	189 960	-	113
Należności leasingowe	3 003 843	425 682	132 214
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych:	(513 974)	(505 675)	(2 037 312)
Niebankowym podmiotom finansowym	(2 931)	(42)	(11 668)
Klientom indywidualnym	(190 035)	(244 253)	(632 686)
Podmiotom gospodarczym:	(296 086)	(239 127)	(1 323 054)
w tym rolnikom indywidualnym	(78 708)	(85 095)	(215 599)
Instytucjom sektora budżetowego	(1 887)	-	(74)
Należności leasingowe	(23 035)	(22 253)	(69 830)
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	63 032 570	5 844 855	2 120 276

W portfelu należności od klientów Banku zostały uwzględnione aktywa nabyte lub udzielone z utratą wartości (POCI – ang. purchased or originated credit-impaired asset), które są wykazywane w Fazie 2 lub 3 w zależności od oceny poziomu ryzyka kredytowego, których wartość bilansowa netto według stanu na 31 grudnia 2019 r. wynosi 389 808 tys. zł (w Fazie 2 wynosi 62 702 tys. zł, w Fazie 3 wynosi 327 106 tys. zł) natomiast według stanu na 31 grudnia 2018 r. wynosiła 681 549 tys. zł (w Fazie 2 wynosiła 8 245 tys. zł, w Fazie 3 wynosiła 673 304 tys. zł).

Odpis z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Saldo na dzień 1.01.2019	(513 974)	(505 675)	(2 037 312)	(3 056 961)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(199 492)	(98 756)	(106 446)	(404 694)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	31 927	11 549	75 258	118 734
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	216 288	99 516	(457 651)	(141 847)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	-	-	203 386	203 386
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	3 133	11 585	38 455	53 173
Saldo na dzień 31.12.2019	(462 118)	(481 781)	(2 284 310)	(3 228 209)
Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem*
Saldo na dzień 1.01.2018 zgodne z MSR 39				(2 784 780)
Zmiana wynikająca z wdrożenia MSSF 9				(805 856)
Saldo na dzień 1.01.2018 zgodne z MSSF 9	(279 307)	(492 909)	(2 818 420)	(3 590 636)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(391 192)	(101 447)	(66 795)	(559 434)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	19 873	8 090	56 583	84 546
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	83 623	(31 728)	(389 744)	(337 849)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	2	15	1 193 113	1 193 130
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	53 027	112 304	(12 049)	153 282
Saldo na dzień 31.12.2018	(513 974)	(505 675)	(2 037 312)	(3 056 961)

*w tabeli za 31 grudnia 2018 r. zaprezentowano podział odpisów z tytułu utraty wartości tylko na poszczególne fazy bez podziału na bilans otwarcia

Kwota długoterminowych należności tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom według stanu na 31.12.2019 r. wynosi 62 668 563 tys. zł. (31.12.2018 r. wynosiła 64 485 484 tys. zł.)

Wartość brutto kredytów na nieruchomości dla osób fizycznych w walucie (w tys. zł)

Kredyty według walut	31.12.2019	31.12.2018
CHF	4 839 915	5 166 681
EUR	49 088	56 277
PLN	13 634 997	10 828 584
USD	2 757	3 106
Razem	18 526 757	16 054 648

31.12.2019				
Wartość portfela kredytowego z udziałem CHF	Wartość bilansowa brutto	w tym zaangażowania w CHF	Odpis	w tym zaangażowania w CHF
Kredyty i pożyczki udzielone:				
Niebankowym podmiotom finansowym	576 521	-	(2 314)	-
kredyty o charakterze bieżącym	275 915	-	(1 191)	-
kredyty inwestycyjne	195 443	-	(614)	-
kredyty pozostałe	105 163	-	(509)	-
Klientom indywidualnym:	29 997 525	4 898 041	(1 158 392)	(173 819)
kredyty na nieruchomości	18 526 757	4 839 915	(301 880)	(164 191)
kredyty pozostałe	11 470 768	58 126	(856 512)	(9 628)
Podmiotom gospodarczym:	40 365 447	148 434	(1 939 521)	(8 532)
kredyty o charakterze bieżącym	20 395 569	135 201	(1 163 590)	(5 542)
kredyty inwestycyjne	14 066 034	11 096	(571 781)	(2 986)
kredyty pozostałe	5 903 844	2 137	(204 150)	(4)
w tym rolnikom indywidualnym:	8 732 840	3 447	(408 748)	(261)
kredyty o charakterze bieżącym	4 389 269	3 306	(206 874)	(261)
kredyty inwestycyjne	4 328 560	141	(200 839)	-
kredyty pozostałe	15 011	-	(1 035)	-
Instytucjom sektora budżetowego:	129 915	-	(1 925)	-
kredyty o charakterze bieżącym	93 583	-	(1 294)	-
kredyty inwestycyjne	35 635	-	(623)	-
kredyty pozostałe	697	-	(8)	-
Należności leasingowe	3 995 444	42 710	(126 057)	(7 558)
Kredyty i pożyczki, razem	75 064 852	5 089 185	(3 228 209)	(189 909)

31.12.2018				
Wartość portfela kredytowego z udziałem CHF	Wartość bilansowa brutto	w tym zaangażowania w CHF	Odpis	w tym zaangażowania w CHF
Kredyty i pożyczki udzielone:				
Niebankowym podmiotom finansowym	687 227	-	(14 641)	-
kredyty o charakterze bieżącym	361 399	-	(1 837)	-
kredyty inwestycyjne	96 596	-	(11 743)	-
kredyty pozostałe	229 232	-	(1 061)	-
Klientom indywidualnym:	27 001 876	5 234 042	(1 066 974)	(199 108)
kredyty na nieruchomości	16 054 648	5 166 681	(333 352)	(190 402)
kredyty pozostałe	10 947 228	67 361	(733 622)	(8 706)
Podmiotom gospodarczym:	42 613 747	102 654	(1 858 267)	(7 647)
kredyty o charakterze bieżącym	17 766 706	49 814	(984 066)	(4 375)
kredyty inwestycyjne	15 161 760	13 396	(627 944)	(3 264)
kredyty pozostałe	9 685 281	39 444	(246 257)	(8)
w tym rolnikom indywidualnym:	8 681 538	-	(379 402)	-
kredyty o charakterze bieżącym	4 312 606	-	(160 364)	-
kredyty inwestycyjne	4 360 251	-	(218 750)	-
kredyty pozostałe	8 681	-	(288)	-
Instytucjom sektora budżetowego:	190 073	-	(1 961)	-
kredyty o charakterze bieżącym	48 738	-	(550)	-
kredyty inwestycyjne	36 056	-	(505)	-
kredyty pozostałe	105 279	-	(906)	-
Należności leasingowe	3 561 739	38 531	(115 118)	(14 519)
Kredyty i pożyczki, razem	74 054 662	5 375 227	(3 056 961)	(221 274)

22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	31.12.2019	31.12.2018
Kredyty preferencyjne	1 974 396	2 416 249
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	1 974 396	2 416 249

Poniżej przedstawiono porównanie, wartości godziwej kredytów preferencyjnych z ich wartością bilansową brutto, jaka zostałaby ujęta, gdyby Bank - zgodnie z wymogiem MSSF 9 - nie dokonał reklasyfikacji tych portfeli według wartości godziwej przez wynik finansowy.

31.12.2019	Wartość godziwa	Wartość bilansowa brutto
	1 974 396	2 116 564

31.12.2018	Wartość godziwa	Wartość bilansowa brutto
	2 416 249	2 540 420

31.12.2019	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Kredyty preferencyjne według wartości godziwej	1 505 517	322 161	146 718

31.12.2018	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Kredyty preferencyjne według wartości godziwej	1 878 070	396 716	141 463

23. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

Papiery wartościowe	31.12.2019		31.12.2018	
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa brutto	Odpis
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	5 231	(64)	6 006	(1)
emitowane przez banki krajowe	28 194	(296)	-	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	17 427 475	(72)	11 269 967	(46)
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	380 660	(21 691)	618 641	(20 964)
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	97 611	(403)	65 767	(132)
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	17 939 171	(22 526)	11 960 381	(21 143)

31.12.2019	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Papiery wartościowe	17 706 009	24 487	208 675	17 939 171
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	5 231	-	-	5 231
emitowane przez banki krajowe	28 194	-	-	28 194
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	17 427 475	-	-	17 427 475
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	147 498	24 487	208 675	380 660
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	97 611	-	-	97 611
Odpisy z tytułu utraty wartości papierów wartościowych:	(1 193)	(3 619)	(17 714)	(22 526)
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	(64)	-	-	(64)
emitowane przez banki krajowe	(296)	-	-	(296)
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	(72)	-	-	(72)
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	(358)	(3 619)	(17 714)	(21 691)
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	(403)	-	-	(403)
Papiery wartościowe netto wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	17 704 816	20 868	190 961	17 916 645

31.12.2018	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Papiery wartościowe	11 709 065	31 479	219 837	11 960 381
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	6 006	-	-	6 006
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	11 269 967	-	-	11 269 967
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	367 325	31 479	219 837	618 641
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	65 767	-	-	65 767
Odpisy z tytułu utraty wartości papierów wartościowych:	(1 734)	(2 359)	(17 050)	(21 143)
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	(1)	-	-	(1)
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	(46)	-	-	(46)
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	(1 555)	(2 359)	(17 050)	(20 964)
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	(132)	-	-	(132)
Papiery wartościowe netto wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	11 707 331	29 120	202 787	11 939 238

W portfelu papierów wartościowych Banku zostały uwzględnione aktywa nabyte lub udzielone z utratą wartości (POCI – ang. purchased or originated credit-impaired asset), które są wykazywane w Fazie 2 lub 3 w zależności od oceny poziomu ryzyka kredytowego, których wartość bilansowa netto według stanu na 31 grudnia 2019 r. wynosi 190 960 tys. zł w Fazie 3, (według stanu na 31 grudnia 2018 r. wynosiła 194 638 tys. zł).

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2019 r. BNP Paribas S.A. posiadał obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 433 649 tys. zł (o wartości nominalnej 440 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG (w 2018 r. w kwocie 452 587 tys. zł o wartości nominalnej 470 000 tys. zł).

Zmiana stanu instrumentów dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu według wartości bilansowej:

Zmiana stanu instrumentów dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu według wartości bilansowej:	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	11 939 238	-
Zmiana wynikająca z wdrożenia MSSF 9	-	7 466 904
Zakup papierów	6 290 069	6 363 495
Sprzedaż/wykup papierów	(579 620)	(6 332 367)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	(342)
Zmiana na odpisach z tytułu utraty wartości	(1 383)	21
Zmiana na korekcie wartości początkowej	6 010	-
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	267 812	(31 831)
Instrumenty dłużne przejęte w wyniku połączenia jednostek	-	4 476 658
Pozostałe zmiany	(5 481)	(3 300)
Stan na koniec okresu	17 916 645	11 939 238

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	21 143	11 792
Zmiana wynikająca z wdrożenia MSSF 9	-	7 137
Saldo na dzień 1.01.2018	21 143	18 929
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	8 220	11 274
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	(6 837)	(11 295)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	-	2 235
Stan na koniec okresu	22 526	21 143

Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto według terminów zapadalności

Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto według terminów zapadalności	31.12.2019	31.12.2018
Do 1 miesiąca	1 158	818
Od 3 miesięcy do 1 roku	121 155	473 913
Od 1 roku do 5 lat	4 155 414	2 850 186
Powyżej 5 lat	13 661 444	8 635 464
Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	17 939 171	11 960 381

24. INSTRUMENTY FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31.12.2019	31.12.2018
	Wartość bilansowa	
Obligacje skarbowe emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	-	11 941
Obligacje emitowane przez podmioty niefinansowe	53 902	53 612
Obligacje zamienne na akcje podmiotów niefinansowych	24 191	58 201
Instrumenty kapitałowe	163 334	80 059
Jednostki uczestnictwa	327	608
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	241 754	204 421

Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:

Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	204 421	-
Zmiana wynikająca z wdrożenia MSSF 9	-	105 635
Zakup papierów	24 995	35 919
Sprzedaż papierów	(11 873)	(147)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20 629	7 597
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	582	4 799
Instrumenty dłużne przejęte w wyniku połączenia jednostek	-	47 318
Pozostałe zmiany	3 000	3 300
Stan na koniec okresu	241 754	204 421

Instrumenty finansowe brutto wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności:

Instrumenty finansowe brutto wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności	31.12.2019	31.12.2018
Bez terminu zapadalności	163 661	127 168
Do 1 miesiąca	3 148	468
Od 1 roku do 5 lat	15 708	13 232
Powyżej 5 lat	59 237	63 796
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	241 754	204 664

Poniższa tabela prezentuje wartość papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w podziale na wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz obligatoryjnie wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Instrumenty dłużne zaklasyfikowane obowiązkowo do kategorii wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na moment początkowego ujęcia	78 093	77 496
Instrumenty kapitałowe wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na moment początkowego ujęcia	163 661	126 925
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	241 754	204 421

25. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

Dłużne papiery wartościowe	31.12.2019	31.12.2018
Obligacje emitowane przez banki	530 927	516 084
Obligacje skarbowe emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	7 422 431	15 359 255
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 953 358	15 875 339

Wycena dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody dokonywana jest w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu bieżących rynkowych stóp procentowych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego emitenta w wysokości odpowiadającej parametrom obserwowanym na rynku dla transakcji o podobnym ryzyku kredytowym i horyzoncie czasowym. Wycena nie uwzględnia założeń, które nie mogą być zaobserwowane bezpośrednio na rynku.

Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody:

Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody:	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	15 875 339	-
Zmiana wynikająca z wdrożenia MSSF 9	-	6 834 249
Zakup papierów	6 224 070	13 343 720
Sprzedaż papierów	(14 011 831)	(17 544 720)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez całkowite dochody	(18 747)	22 947
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 035	11 275
Obligacje przejęte w wyniku połączenia jednostek	-	13 193 469
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	(116 508)	14 399
Stan na koniec okresu	7 953 358	15 875 339

Papiery wartościowe brutto wyceniane według wartości godziwej przez całkowite dochody według terminów zapadalności:

Papiery wartościowe brutto wyceniane według wartości godziwej przez całkowite dochody według terminów zapadalności	31.12.2019	31.12.2018
Od 3 miesięcy do 1 roku	1 115 222	7 112 515
Od 1 roku do 5 lat	5 291 902	6 264 867
Powyżej 5 lat	1 546 234	2 497 957
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	7 953 358	15 875 339

Poniższa tabela prezentuje zyski i straty dotyczące papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, które w danym okresie zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie zostały wyksięgowane z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym za dany okres 12 miesięcy do 31 grudnia 2019 r. i 2018 roku.

Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Zyski ujęte bezpośrednio w kapitale własnym a następnie przeniesione z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	2 862	39 507
Straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym a następnie przeniesione z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	(2 147)	(303)
Razem	715	39 204

26. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Na dzień 31.12.2019 r. Grupa posiadała nieruchomość inwestycyjną w postaci gruntu niezabudowanego o powierzchni 46,85 ha we Wrocławiu Marszowicach.

Wartość godziwa nieruchomości w kwocie 56 577 tys. zł została oszacowana na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego w dniu 3 listopada 2019 r. przez zewnętrznego rzeczoznawcę majątkowego na kwotę 62 863 tys. zł oraz uwzględnieniu w wycenie dodatkowych ryzyk związanych z nieruchomością inwestycyjną.

	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Saldo otwarcia	55 868	54 435
Aktualizacja wartości	709	1 433
Saldo zamknięcia, z tego:	56 577	55 868
cena nabycia	12 246	12 246
przeszacowanie według wartości godziwej	44 331	43 622

27. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne	31.12.2019	31.12.2018
Licencje	279 675	332 813
Inne wartości niematerialne	8 299	8 836
Nakłady na wartości niematerialne	231 971	179 118
Wartości niematerialne, razem	519 945	520 767

Wartości niematerialne

12 miesięcy do 31.12.2019	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
Wartość księgową brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	1 237 539	43 669	181 430	1 462 638
Zwiększenia:	193 361	3 206	249 587	446 154
przeniesienie z nakładów	183 422	2 556	-	185 978
zakupy	9 908	472	249 587	259 967
przeniesienie ze środków trwałych	4	178	-	182
nabycie w wyniku połączenia jednostek	27	-	-	27
Zmniejszenia:	(117 541)	(26 202)	(197 361)	(341 104)
przeniesienie z nakładów	-	-	(185 978)	(185 978)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(117 541)	(26 194)	(1 455)	(145 190)
inne	-	(8)	(9 928)	(9 936)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 313 359	20 673	233 656	1 567 688
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	904 726	34 833	-	939 559
Zmiany stanu:	128 958	(22 504)	-	106 454
amortyzacja za rok obrotowy	224 295	3 112	-	227 407
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(95 364)	(25 616)	-	(120 980)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	27	-	-	27
Saldo na dzień 31 grudnia	1 033 684	12 329	-	1 046 013
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	-	595	1 717	2 312
Zmiany stanu:	-	(549)	(32)	(582)
aktualizacja odpisu	-	(549)	(32)	(582)
Saldo na dzień 31 grudnia	-	46	1 685	1 730
Wartość księgową netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	332 813	8 241	179 713	520 767
Saldo na dzień 31 grudnia	279 675	8 299	231 971	519 945

Wartości niematerialne				
12 miesięcy do 31.12.2018	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
Wartość księgowa brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	494 486	12 244	64 897	571 627
Zwiększenia:	770 076	31 655	184 088	985 819
przeniesienie z nakładów	57 436	6 284	-	63 720
zakupy	11 684	336	151 773	163 793
nabycie w wyniku połączenia jednostek	700 956	25 035	32 315	758 306
Zmniejszenia:	(27 023)	(230)	(67 555)	(94 808)
przeniesienie z nakładów	-	-	(63 720)	(63 720)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(27 061)	(192)	(1 508)	(28 761)
inne	38	(38)	(2 327)	(2 327)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 237 539	43 669	181 430	1 462 638
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	274 896	7 248	-	282 144
Zmiany stanu:	629 830	27 585	-	657 415
amortyzacja za rok obrotowy	95 385	2 844	-	98 229
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(26 779)	(134)	-	(26 913)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	561 224	24 875	-	586 099
Saldo na dzień 31 grudnia	904 726	34 833	-	939 559
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	-	-	1 143	1 143
Zmiany stanu:	-	-	1 169	1 169
aktualizacja odpisu	-	-	1 169	1 169
Saldo na dzień 31 grudnia	-	-	2 312	2 312
Wartość księgowa netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	219 590	4 996	63 754	288 340
Saldo na dzień 31 grudnia	332 813	8 836	179 118	520 767

W odniesieniu według wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, tzn. będące w trakcie realizacji, Grupa na bieżąco identyfikuje przesłanki utraty wartości.

Grupa według stanu na 31 grudnia 2019 r. oraz 31 grudnia 2018 r. nie posiadała istotnych zobowiązań umownych zaciągniętych w związku z nabyciem wartości niematerialnych.

28. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rzeczowe aktywa trwałe	31.12.2019	31.12.2018
Środki trwałe, w tym:	542 519	474 568
grunty i budynki	202 586	192 895
sprzęt informatyczny	145 474	124 497
wyposażenie biurowe	41 593	36 239
pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	152 866	120 937
Środki trwałe w budowie	94 174	36 707
Prawo do użytkowania, w tym:	590 053	-
grunty i budynki	572 275	-
pojazdy samochodowe	13 487	-
sprzęt informatyczny	4 104	-
pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	187	-
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	1 226 746	511 275

Poniżej przedstawiono zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych w roku 2019 i 2018:

Środki trwałe i środki trwałe w budowie				
12 miesięcy do 31.12.2019	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość księgowa brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	410 931	1 335 821	36 707	1 783 459
Zwiększenia:	10 992	188 231	209 325	408 548
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	10 751	139 499	-	150 250
zakupy	-	31 090	201 202	232 292
inne	241	17 642	8 123	26 006
Zmniejszenia:	(9 113)	(264 202)	(151 782)	(425 097)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	(150 250)	(150 250)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(8 271)	(251 116)	-	(259 387)
inne	(842)	(13 086)	(1 532)	(15 460)
Saldo na dzień 31 grudnia	412 810	1 259 850	94 250	1 766 910
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	194 087	1 052 285	-	1 246 372
Zmiany stanu:	5 666	(133 293)	-	(127 627)
amortyzacja za rok obrotowy	9 672	91 540	-	101 212
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(4 006)	(224 855)	-	(228 861)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	-	22	-	22
Saldo na dzień 31 grudnia	199 753	918 992	-	1 118 745
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	11 672	14 089	51	25 812
Zmiany stanu:	(1 201)	(13 164)	25	(14 340)
aktualizacja odpisu	(1 201)	(13 164)	25	(14 340)
Saldo na dzień 31 grudnia	10 471	925	76	11 472
Wartość księgowa netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	205 172	269 447	36 656	511 275
Saldo na dzień 31 grudnia	202 586	339 933	94 174	636 693

Środki trwałe i środki trwałe w budowie

12 miesięcy do 31.12.2018	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość księgową brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	430 113	921 931	12 165	1 364 209
Zwiększenia:	16 159	448 431	48 221	512 811
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	3 155	20 166	-	23 321
zakupy	-	16 370	43 473	59 843
nabycie w wyniku połączenia jednostek	13 004	408 401	2 874	424 279
inne	-	3 494	1 874	5 368
Zmniejszenia:	(35 341)	(34 541)	(23 679)	(93 561)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	(23 321)	(23 321)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(35 341)	(34 541)	(333)	(70 215)
inne	-	-	(25)	(25)
Saldo na dzień 31 grudnia	410 931	1 335 821	36 707	1 783 459
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	198 557	658 118	-	856 675
Zmiany stanu:	(4 470)	394 167	-	389 697
amortyzacja za rok obrotowy	10 378	81 058	-	91 436
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(15 259)	(31 368)	-	(46 627)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	411	344 238	-	344 649
inne	-	239	-	239
Saldo na dzień 31 grudnia	194 087	1 052 285	-	1 246 372
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	6 676	211	-	6 887
Zmiany stanu:	17 273	1 652	-	18 925
aktualizacja odpisu	17 301	1 863	-	19 164
inne	(28)	(211)	-	(239)
Saldo na dzień 31 grudnia	23 949	1 863	-	25 812
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	224 880	263 602	12 165	500 647
Saldo na dzień 31 grudnia	192 895	281 673	36 707	511 275

Grupa według stanu na 31 grudnia 2019 r. oraz 31 grudnia 2018 r. nie posiadała istotnych zobowiązań umownych zaciągniętych w związku z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych.

Prawo do użytkowania

12 miesięcy do 31.12.2019	Grunty i budynki	Pojazdy samochodowe	Sprzęt informatyczny	Pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	Ogółem
Wartość księgową brutto					
Saldo na dzień 1 stycznia	580 570	20 783	6 540	279	608 172
Zwiększenia:	142 925	5 706	16	1	148 648
zakupy	-	-	-	-	-
nabycie w wyniku połączenia jednostek	-	116	-	-	116
inne	142 925	5 590	16	1	148 532
Zmniejszenia:	(33 144)	(7 859)	-	-	(41 003)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	-	(96)	-	-	(96)
inne	(33 144)	(7 763)	-	-	(40 907)
Saldo na dzień 31 grudnia	690 351	18 630	6 556	280	715 817
Umorzenie (-)					
Saldo na dzień 1 stycznia	-	-	-	-	-
Zmiany stanu:	110 891	5 143	2 452	93	118 579
amortyzacja za rok obrotowy	115 612	6 696	2 452	93	124 853
pozostałe zmiany	(4 721)	(1 503)	-	-	(6 224)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	-	(50)	-	-	(50)
Saldo na dzień 31 grudnia	110 891	5 143	2 452	93	118 579
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)					
Saldo na dzień 1 stycznia	10 503	-	-	-	10 503
Zmiany stanu:	(3 318)	-	-	-	(3 318)
utworzenie odpisu aktualizującego	6 530	-	-	-	6 530
rozwiązanie odpisu aktualizującego	(9 848)	-	-	-	(9 848)
Saldo na dzień 31 grudnia	7 185	-	-	-	7 185
Wartość księgową netto					
Saldo na dzień 1 stycznia	570 067	20 783	6 540	279	597 669
Saldo na dzień 31 grudnia	572 275	13 487	4 104	187	590 053

29. INNE AKTYWA

Inne aktywa:	31.12.2019	31.12.2018
Należności z tytułu umów z klientami:		
dłużnicy różni	332 647	134 419
przychody do otrzymania	116 651	145 260
rozliczenia z tytułu kart płatniczych	30 566	141 009
rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	6 387	6 054
Pozostałe:		
rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	288 740	222 222
koszty do rozliczenia w czasie	41 617	50 409
rozrachunki z tytułu podatków i świadczeń publiczno-prawnych	74 232	70 115
pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	34 738	16 114
pozostałe	68 344	67 021
Inne aktywa brutto, razem	993 922	852 623
Odpisy aktualizujące wartość na należności od dłużników różnych	(109 077)	(89 970)
Inne aktywa netto, razem	884 845	762 653

30. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

Zobowiązania wobec banków	31.12.2019	31.12.2018
Rachunki bieżące	593 160	599 176
Depozyty międzybankowe	-	183 006
Kredyty i pożyczki otrzymane	3 682 321	3 005 787
Inne zobowiązania	209 783	188 500
Zobowiązania wobec banków, razem	4 485 264	3 976 469

Nie doszło do złamania postanowień umownych i kowenantów związanych z sytuacją finansową Banku i obowiązkami informacyjnymi w 2019 i 2018 roku.

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec banków według stanu na 31.12.2019 r. wynosi 2 762 825 tys. zł. (31.12.2018 r. wynosiła 2 153 616 tys. zł).

31. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2019	31.12.2018
NIEBANKOWE PODMIOTY FINANSOWE	2 443 792	4 052 126
Rachunki bieżące	375 256	1 149 183
Depozyty terminowe	2 068 517	2 890 516
Inne zobowiązania	19	12 427
KLIENCI INDYWIDUALNI	42 350 458	44 753 378
Rachunki bieżące	27 275 384	27 622 375
Depozyty terminowe	14 753 587	16 778 483
Inne zobowiązania	321 487	352 520
PODMIOTY GOSPODARCZE	40 338 786	37 339 344
Rachunki bieżące	29 239 743	25 998 247
Depozyty terminowe	10 336 908	10 262 953
Inne zobowiązania	762 135	1 078 144
w tym ROLNICY INDYWIDUALNI	1 942 191	1 770 897
Rachunki bieżące	1 827 333	1 590 618
Depozyty terminowe	105 709	168 781
Inne zobowiązania	9 149	11 498
INSTYTUCJE SEKTORA BUDŻETOWEGO	1 001 948	1 046 860
Rachunki bieżące	788 034	721 146
Depozyty terminowe	212 777	307 176
Inne zobowiązania	1 137	18 538
Zobowiązania wobec klientów, razem	86 134 984	87 191 708

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec klientów według stanu na 31.12.2019 r. wynosi 873 204 tys. zł (31.12.2018 r. wynosiła 1 508 736 tys. zł).

32. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
	2 179 052	2 179 424
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych		
	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	2 179 424	2 471 966
Wykup certyfikatów depozytowych	-	(285 000)
Zmiana z tytułu dyskonta, odsetek, prowizji i opłat od certyfikatów depozytowych rozliczanych według ESP, różnic kursowych	(372)	(7 542)
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	2 179 052	2 179 424

33. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

Zobowiązania podporządkowane	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
	1 882 064	1 875 769
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych		
	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	1 875 769	1 645 102
Zaciągnięcie pożyczek	-	172 000
Zmiana na odsetkach	(1 110)	(601)
Różnice kursowe	7 405	59 268
Stan na koniec okresu	1 882 064	1 875 769

34. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu umów z klientami		
Wierzyciele różni	214 377	64 920
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	104 886	180 442
Przychody przyszłych okresów	114 931	169 815
Rozliczenia z tytułu umów rachunków powierniczych	9 830	70 778
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	27 440	37 432
Pozostałe zobowiązania		
Rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	480 839	460 016
Rezerwy na koszty rzeczowe	341 305	267 908
Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	336 827	245 070
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	44 570	44 997
Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne	64 183	69 380
Pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	39 511	18 592
Pozostałe	114 715	82 291
Pozostałe zobowiązania, razem	1 893 414	1 711 641

35. REZERWY

	31.12.2019	31.12.2018
Rezerwa na restrukturyzację	113 076	171 889
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	16 209	14 703
Rezerwa na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	233 179	149 530
Rezerwa na sprawy sporne	166 073	62 156
Pozostałe rezerwy	2 524	39 134
Rezerwy, razem	531 061	437 412

Rezerwy na restrukturyzację	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Wartość bilansowa na początek okresu	171 889	10 479
Utworzenie rezerwy	6 929	157 613
Wykorzystanie rezerw	(54 267)	(19 972)
Rozwiązanie rezerw	(687)	-
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	19 905
Inne zmiany	(10 788)	3 864
Wartość bilansowa na koniec okresu	113 076	171 889

Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Wartość bilansowa na początek okresu	14 703	12 940
Utworzenie rezerw	3 286	3 406
Rozwiązanie rezerw	(1 780)	(5 511)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	3 868
Wartość bilansowa na koniec okresu	16 209	14 703
Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Wartość bilansowa na początek okresu	149 530	35 419
Wpływ MSSF 9 na bilans otwarcia	-	38 193
Utworzenie rezerwy	491 420	198 995
Rozwiązanie rezerwy	(392 438)	(191 705)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	(15 105)	-
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	63 221
Inne zmiany	(228)	5 407
Wartość bilansowa na koniec okresu	233 179	149 530
Rezerwy na sprawy sporne	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Wartość bilansowa na początek okresu	62 156	7 109
Utworzenie rezerwy	136 719	17 710
Wykorzystanie rezerw	(19 758)	(1 466)
Rozwiązanie rezerwy	(19 850)	(145)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	39 014
Inne zmiany	6 806	(66)
Wartość bilansowa na koniec okresu	166 073	62 156
Pozostałe rezerwy	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Wartość bilansowa na początek okresu	39 134	10 906
Utworzenie rezerwy	8 318	1 356
Rozwiązanie rezerw	(35 136)	(5 074)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	35 843
Inne zmiany	(9 792)	(3 897)
Wartość bilansowa na koniec okresu	2 524	39 134

Ryzyko prawne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności Banku, których wartość przekraczałyby 10% kapitałów własnych Banku.

Wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange

W dniu 6 października 2015 r. Sąd Apelacyjny wydał wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange przez banki działające w porozumieniu. Sąd zmienił tym samym wyrok Sądu I instancji (Okręgowego) z roku 2013 poprzez oddalenie odwołań banków w całości, jednocześnie uwzględniając apelację Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), który kwestionował znaczące obniżenie przez Sąd I instancji kar pieniężnych. Oznacza to utrzymanie wymiaru kary z pierwotnej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 29 grudnia 2006 r., na mocy której nałożono na 20 banków, w tym Bank BGŻ S.A. oraz Fortis Bank Polska S.A. kary w związku z praktykami ograniczającymi konkurencję w postaci ustalania w porozumieniu opłat interchange od transakcji realizowanych z użyciem kart płatniczych systemów Visa i MasterCard w Polsce.

Całkowita kwota kary nałożona na Bank BGŻ BNP Paribas (obecnie BNP Paribas Bank Polska) wynosiła 12,54 mln zł, w tym: i) kara z tytułu działań Banku Gospodarki Żywnościowej w kwocie 9,65 mln tys. zł oraz ii) kara z tytułu działań Fortis Bank Polska S.A. (FBP) w kwocie 2,89 mln zł. Bank zapłacił zasądzoną kwotę 19 października 2015 r. Dnia 25 kwietnia 2016 r. Bank wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu. Orzeczeniem wydanym w dniu 25 października 2017 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i skierował sprawę do ponownego rozpoznania. Przejęcie podstawowej działalności Raiffeisen Bank Polska S.A. (RBPL) nie zmieniło sytuacji Banku w tym postępowaniu albowiem RBPL nie był jego stroną.

Roszczenia przedsiębiorców wobec Banku (opłata interchange)

Do dnia 31 grudnia 2019 r. Bank otrzymał łącznie:

31 wniosków o zawezwanie do próby ugodowej od przedsiębiorców (marchandów) z tytułu płatności prowizji interchange od operacji dokonywanych za pomocą kart płatniczych (z czego trzech przedsiębiorców wniosło wnioski dwukrotnie, a jeden wniósł dwa wnioski, dotyczące różnych systemów płatniczych). Łączna wartość roszczeń ww. przedsiębiorców wynosi 1 020,96 mln zł, z których 1 010,99 mln zł dotyczy solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami.

4 wnioski o podjęcie mediacji przed sądem polubownym przed Komisją Nadzoru Finansowego. Wnioski zostały skierowane do Banku przez tych samych przedsiębiorców, którzy uprzednio wystąpili z wnioskami o zawezwanie do próby ugodowej. Łączna wartość roszczeń wynikających z ww. wniosków wynosi 40,29 mln zł, z których 37,79 mln zł dotyczy solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami.

Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-260/18.

W dniu 3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał orzeczenie, w którym stwierdził, że 1) nieuczciwe warunki umowy dotyczące różnic kursowych nie mogą być zastąpione przepisami ogólnymi polskiego prawa cywilnego; 2) jeżeli po usunięciu nieuczciwych warunków charakter i główny przedmiot tych umów może ulec zmianie w zakresie, w jakim nie podlegałyby one już indeksacji do waluty obcej równocześnie podlegając stopie oprocentowania opartej na stopie obowiązującej w odniesieniu do tej waluty, prawo Unii Europejskiej nie stoi na przeszkodzie unieważnieniu tych umów. Trybunał nie badał jednak w ogóle kwestii abuzywności klauzul indeksacyjnych oraz dopuścił możliwość uzupełniania przez sąd krajowy luk w umowie spowodowanych usunięciem postanowienia uznanego za abuzywny przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym. Należy przy tym podkreślić, że wyrok TSUE dotyczy kredytów indeksowanych, zaś w portfelu Banku brak takich kredytów, Bank i jego poprzednicy prawni zawierał jedynie umowy kredytu denominowanego i umowy walutowe. Wyrok TSUE nie ma więc automatycznego zastosowania do sporów wytoczonych przez klientów Banku, nie można jednak wykluczyć, iż wpłynie on na linię orzecznictwa także w sprawie innych kredytów, w konsekwencji dokonanie pełnej oceny skutków wyroku TSUE będzie możliwe dopiero po ukształtowaniu się linii orzeczniczej polskich sądów. Zmiana linii orzeczniczej może mieć potencjalnie negatywny wpływ na Bank, jednak skala, z uwagi na wiele niewiadomych, nie jest obecnie możliwa do precyzyjnego oszacowania.

Postępowania wszczęte przez klientów Banku, którzy zawarli umowy kredytu walutowego oraz denominowanego do CHF

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. Bank był pozwanym w 192 (82 nowe sprawy w 2019 roku, z tego 26 w czwartym kwartale 2019) toczących się postępowaniach sądowych (z uwzględnieniem spraw prawomocnie zakończonych klienti wytoczyli łącznie 207 powództw przeciwko Bankowi), w których klienci Banku żądają bądź stwierdzenia nieważności umowy kredytu hipotecznego walutowego lub denominowanego do waluty CHF, poprzez ustalenie, iż Bank udzielił kredytu w PLN bez denominacji do waluty obcej lub odszkodowania z tytułu nadużycia przez Bank prawa podmiotowego, w tym zasad współżycia społecznego i wprowadzenia klienta w błąd lub pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jak również zwrotu spreadu. Bank nie jest stroną żadnego pozwu zbiorowego, którego przedmiotem byłyby takie umowy kredytów. Łączna wartość dochodzonych roszczeń w aktualnie toczących się sprawach na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 49,37 mln zł., a w sprawach prawomocnie zakończonych 30,66 mln zł.

W 15 dotychczas prawomocnie zakończonych postępowaniach zapadły następujące wyroki: w 9 roszczenia wobec Banku zostały oddalone, w 3 postępowanie zostało umorzone; w jednym sąd odrzucił pozew; w jednym pomimo oddalenia roszczenia sąd

w uzasadnieniu stwierdził nieważność umowy, w jednym zostało zasądzone wyłącznie roszczenie z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, w pozostałym zakresie sąd oddalił powództwo.

Bank tworzy na bieżąco rezerwy na toczące się postępowania sądowe, których przedmiotem są kredyty denominowane lub walutowe, biorąc pod uwagę aktualny stan prawomocnych wyroków w sprawach przeciwko Bankowi oraz kształtującą się linię orzecznictwa. Bank zdecydował również o utworzeniu w 4 kwartale 2019 r. rezerwy w wysokości 29,49 mln. zł na ryzyko dotyczące portfela kredytów CHF. Łączna wartość utworzonych rezerw na postępowania dotyczące kredytów w CHF na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 32,1 mln. zł. Rezerwa na toczące się sprawy kalkulowana jest metodą indywidualną, na przyszłe sprawy metodą portfelową. Przy metodzie portfelowej Bank szacuje liczbę przyszłych pozwów w oparciu o liczbę zaświadczeń pobieranych z Banku przez klientów w celach procesowych oraz obserwowaną zmianę nowych postępowań.

Bank, kalkulując oczekiwaną stratę z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF zastosował uproszczenia wynikające z krótkiego horyzontu dostępnych danych historycznych i relatywnie niewielkiej liczby spraw zakończonych wyrokami. Bank będzie monitorował liczbę pobieranych zaświadczeń oraz zmianę liczby pozwów i odpowiednio aktualizował szacunek rezerwy.

Bank przeprowadził analizę wrażliwości stosowanego modelu na szacunek liczby przyszłych pozwów. Zmiana liczby przyszłych pozwów miałaby następujący wpływ na wartość szacowanej straty z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę Banku z tytułu ryzyka prawnego
Liczba pozwów	20%	3 842 tys. PLN
	-20%	-3 842 tys. PLN

Bank ocenił również, że gdyby oszacowaną liczbę pozwów przeciwko Bankowi zwiększyć o pozwy złożone przez dodatkowy 1% klientów posiadających kredyty w CHF wówczas strata z tytułu ryzyka prawnego wzrosłaby o ok 7 mln PLN.

Bank przeprowadził analizę wrażliwości modelu na szacunek liczby przegranych spraw. Zmiana tego szacunku miałaby następujący wpływ na wartość szacowanej straty z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę Banku z tytułu ryzyka prawnego
Procent przegranych spraw	+5 p.p.	8 590 tys. PLN
	-5 p.p.	-8 590 tys. PLN

Bank wskazuje także na istotną rozbieżność zarówno stanów faktycznych (w szczególności odmienne postanowienia umów oraz zakres informacji dla klienta), jak i orzeczeń zapadłych w Polsce w sprawach dotyczących kredytów indeksowanych, denominowanych i walutowych, co istotnie utrudnia precyzyjne oszacowanie skali ryzyka. Bank na bieżąco monitoruje zapadające wyroki i będzie dostosowywał poziom rezerw do kształtującej się linii orzeczniczej.

36. ODROZONY PODATEK DOCHODOWY

W roku obrotowym nastąpiły następujące zmiany w odroczonym podatku dochodowym:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2019	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2018	Obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa za 2019
Odsetki do zapłacenia naliczone od zobowiązań, w tym odsetki i dyskonto z tytułu certyfikatów depozytowych	383 295	415 219	(6 066)
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych według wartości godziwej	499 382	438 881	11 495
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających	201 332	96 472	19 923
Kwoty odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe (niebędących kosztami uzyskania przychodu), wobec których przewidziane jest uprawdopodobnienie/udokumentowane	3 765 364	4 116 280	(66 674)
Przychody pobierane z góry oraz rozliczane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	587 794	814 853	(44 666)
Rezerwa na odprawy emerytalne oraz rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	122 036	157 441	(6 599)
Pozostałe rezerwy na koszty osobowe	274 780	280 082	115
Rezerwy na koszty rzeczowe	528 396	331 212	31 961
Odpis z tytułu utraty wartości - środki trwałe, wartości niematerialne	13 529	31 124	(3 343)
Odpis z tytułu utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych	63 274	46 673	3 154
Podatek PCC z tytułu nabycia udziałów w jednostkach zależnych	77	77	-
Zapłacone noty odszkodowawcze	8 812	8 871	(50)
Odpisy z tytułu utraty wartości należności leasingowych	90 477	62 702	(115 343)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów przeznaczonych do sprzedaży dotyczące działalności leasingowej	58 110	64 083	(1 135)
Nadwyżka wartości podatkowej środków trwałych w leasingu nad wartością księgową należności	776 281	807 297	(1 124 919)
Oplaty wstępne do umów leasingowych	28 137	45 084	(70 835)
Przychody rozliczane w czasie dotyczące działalności leasingowej	19 750	17 418	(26 123)
Zobowiązanie leasingowe	608 343	-	115 585
Odpisy z tytułu utraty wartości - pozostałe aktywa	5 509	2 211	627
Wycena wartości papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	8 971	7 749	232
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	75 351	23 832	(33 958)
Razem:	8 119 000	7 767 561	(1 316 619)
Podstawa aktywa rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych) oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa*	8 113 319	7 762 153	(1 322 482)
Podstawa aktywów rozpoznanych z kapitałem z aktualizacji wyceny oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa	5 681	5 408	5 863

* Z wyłączeniem kwoty 25 tys. zł ujętej w rozliczeniu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci CSK Leszno

Nierozpoznane aktywa z tytułu podatku odroczonego związane są z odpisami z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, których nieściągalność nie zostanie uprawdopodobniona w przyszłości. Kwota nieznaną różnic przejściowych z tego tytułu wynosiła na 31.12.2019 r. 40 586 tys. z tys. zł, a na 31.12.2018 r. wynosiła 44 875 tys. zł

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2019	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2018	Obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy za 2019
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od należności	(1 214 838)	(1 260 080)	(11 050)
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych według wartości godziwej	(712 514)	(560 700)	28 845
Wycena wartości papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	(163 587)	(181 995)	(3 498)
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej dotycząca własnych środków trwałych Banku	(231 583)	(279 480)	(9 100)
Przychody do otrzymania - pozostałe	-	(265)	(50)
Wartość netto prawo do użytkowania (RoU)	(596 251)	-	113 288
Koszty prac rozwojowych	(5 604)	(5 752)	(28)
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających	(5 336)	-	1 014
Koszty rozliczane w czasie dotyczące działalności leasingowej	(45 670)	(32 753)	(10 756)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(51 067)	(2 395)	(5 073)
Razem:	(3 026 450)	(2 323 420)	103 592
Podstawa rezerwy rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych) oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy*	(2 862 877)	(2 141 429)	107 087
Podstawa rezerwy odnoszonej na kapitał z aktualizacji wyceny oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy	(163 573)	(181 991)	(3 495)

* Z wyłączeniem kwoty 11 tys. zł ujętej w rozliczeniu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci CSK Leszno

Prezentowane jako

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 543 239	2 282 782	22 541
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(575 026)	(407 486)	(3 536)
Razem	968 213	1 875 296	19 005

37. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Grupa nie prowadziła działalności, która została zaniechana w 2019 roku bądź w 2018 roku.

38. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI

W Banku obowiązuje „Polityka wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku BNP Paribas S.A.”.

Zasady i założenia zawarte w Polityce gwarantują istnienie racjonalnej, zrównoważonej i podlegającej kontroli polityki wynagradzania, zgodnej z akceptowanym poziomem ryzyka, ze standardami i wartościami BNP Paribas S.A. oraz z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w szczególności z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz zaleceniami zawartymi w Dyrektywie CRD4.

Wynagrodzenie zmienne jakie mają przyznawane pracownicy Banku mający istotny wpływ na profil ryzyka jest podzielone na część przyznaną w formie instrumentu finansowego (akcje fantomowe), a pozostała część - w formie pieniężnej. Obie części wynagrodzenia zmiennego podlegają odroczeniu na 3 lata jeżeli łączna wartość wynagrodzenia zmiennego za dany rok jest wyższa niż 150 tys. zł.

Wynagrodzenie zmienne, przyznane w akcjach fantomowych, wypłacane jest jako ekwiwalent pieniężny o wartości odpowiadającej ilości przyznanych akcji. Wypłata następuje po upływie okresu retencji.

Część pieniężna wynagrodzenia zmiennego regulowana jest przez MSR 19, zaś część przyznawana w akcjach fantomowych regulowana jest przez MSSF 2.

Instrumenty finansowe – zmiany w programie za 2019 i 2018 rok.

	2019		2018	
	Instrument finansowy		Instrument finansowy	
	liczba	wartość (tys. zł)	liczba	wartość (tys. zł)
Stan na początek okresu	182 913	10 684	85 342	6 285
przyznane w danym okresie	170 853	8 440	36 943	2 389
przyznane w ramach połączenia z Raiffeisen Bank Polska	-	-	107 328	5 045
wykonane w danym okresie	(59 028)	(3 496)	(46 700)	(3 035)
Stan na koniec okresu	294 738	15 628	182 913	10 684

W 2019 roku dokonane zostały płatności z tytułu realizacji praw do akcji fantomowych odroczonej (w ramach programu za rok 2015, 2016) w kwocie 3,496 mln złotych.

Poniższa tabela przedstawia warunki Planu Nabywania Akcji w roku 2019

Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data ogłoszenia programu	21 czerwca 2012 – wejście w życie Uchwały Rady Nadzorczej zatwierdzającej Politykę Wynagradzania.
Data rozpoczęcia przyznania akcji fantomowych	13 marca 2019 roku
Data zakończenia przyznania akcji fantomowych	20 marca 2019 roku
Rozliczenie programu	<p>W dniu rozliczenia wynagrodzenia odroczonego za lata 2015-2016, uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz mediany ceny akcji Banku BNP Paribas Bank Polska S.A. na koniec każdego dnia roboczego (tj. kurs zamknięcia) z roku poprzedzającego rok realizacji jednostek (okres styczeń-grudzień). W dniu rozliczenia wynagrodzenia odroczonego za rok 2017, uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz średnią ważoną wolumenem cen akcji Banku każdego dnia roboczego z Okresu Końcowego, którego długość wynosi 40 dni roboczych od 1 lipca 2018 r.</p> <p>Konwersja wynagrodzenia zmiennego za 2018 rok na akcje fantomowe zostało wyliczone w oparciu o średnią arytmetyczną ze średniej ważonej wolumenem cen akcji Banku każdego dnia roboczego z Okresu Początkowego, którego długość wynosi 25 dni roboczych od 8 lutego 2019 r.</p>
Mediana ceny akcji BNP Paribas Bank Polska S.A., do przeliczenia odroczonej akcji fantomowych za lata 2015-2016 na gotówkę	60,00 zł
Średnia ważona cen akcji BNP Paribas Bank Polska S.A. do przeliczenia odroczonej akcji fantomowych z 2017 roku na gotówkę	53,73 zł
Średnia ważona cen akcji BNP Paribas Bank Polska S.A. do przeliczenia wynagrodzenia zmiennego na akcje fantomowe	50,49 zł

39. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych.

Zobowiązania warunkowe	31.12.2019	31.12.2018
Udzielone zobowiązania warunkowe	31 087 503	28 688 905
zobowiązania dotyczące finansowania	24 293 205	21 893 903
zobowiązania gwarancyjne	6 794 298	6 795 002
Otrzymane zobowiązania warunkowe	21 443 112	18 164 389
zobowiązania o charakterze finansowym	12 127 379	12 384 011
zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	9 315 733	5 780 378

Kwota udzielonych zobowiązań długoterminowych według stanu na 31.12.2019 r. wynosi 14 049 630 tys. zł (31.12.2018 r. wynosiła 9 572 734 tys. zł), natomiast otrzymanych zobowiązań długoterminowych według stanu na 31.12.2019 r. wynosi 18 515 956 tys. zł (31.12.2018 r. wynosiła 16 230 589 tys. zł).

40. USTANOWIONE ZABEZPIECZENIA

Grupa posiadała następujące aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych oraz zobowiązań strony trzeciej.

Zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową aktywów finansowych, które zostały ustanowione jako zabezpieczenia z tytułu zaciągniętych zobowiązań lub zobowiązań warunkowych.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy	31.12.2019	31.12.2018
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG		
wartość nominalna zabezpieczenia	440 000	470 000
rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	
termin wykupu zabezpieczenia	2028-04-25	2028-04-25
wartość bilansowa zabezpieczenia	433 649	452 587
Zabezpieczenie wykonywanych przez BM BNP Paribas S.A. operacji papierami wartościowymi zdeponowane w KDPW w ramach funduszu gwarancyjnego giełdy		
środki pieniężne	3 265	3 265
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych		
wartość nominalna zabezpieczenia	62 795	105 037
rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call” (należności od banków)	
Zabezpieczenie rozliczeń SPV z tytułu sekurytyzacji		
wartość nominalna zabezpieczenia	2 178 530	2 178 530
rodzaj zabezpieczenia	należności stanowiące przedmiot transakcji sekurytyzacji	

Zabezpieczenia ustanowione na aktywach klienta

Bank nie ustanowił zabezpieczenia na aktywach klientów, które może sprzedać lub zastawić.

41. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań Bank klasyfikuje do następujących kategorii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio lub pośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny w przypadku których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Bank dokonuje okresowej oceny (co najmniej raz na kwartał) przyporządkowania poszczególnych aktywów i zobowiązań do poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej. Podstawą klasyfikacji do poszczególnych poziomów hierarchii wyceny są dane wejściowe użyte do wyceny, czyli kwotowania rynkowe lub inne informacje. O klasyfikacji aktywa lub zobowiązania do danego poziomu hierarchii decyduje najniższy poziom danych wejściowych użyty do wyceny, mających istotny wpływ na wyznaczenie wartości godziwej.

W przypadku zmiany użytych danych wejściowych na dane o innym poziomie, np. w wyniku zmian metodologii wyceny lub zmian źródeł danych rynkowych, Bank dokonuje transferu aktywa lub zobowiązania do właściwego poziomu wyceny w okresie sprawozdawczym, w którym ta zmiana nastąpiła.

W 2019 roku Bank nie dokonywał zmian w sposobie wyceny według wartości godziwej, które skutkowałyby transferem składników aktywów i zobowiązań finansowych pomiędzy poziomami.

Na koniec 2019 roku poszczególne instrumenty zostały zaliczone do następujących poziomów wycen:

1. do pierwszego: obligacje skarbowe i emitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny (wartość godziwą ustala się bezpośrednio poprzez odniesienie do publikowanych notowań cen z aktywnego rynku);
2. do drugiego: opcje na stopę procentową w EUR, USD i GBP, opcje walutowe, bazowe swapy procentowo-walutowe zapadające w ciągu 10 lat, kontrakty FRA zapadające w ciągu 1 roku, transakcje FX Forward, NDF i FX swap zapadające w ciągu 1 roku, swapy towarowe zapadające w ciągu 1 roku, swapy procentowe zapadające w ciągu 10 lat, instrumenty strukturyzowane (wartość godziwą ustala się wykorzystując techniki wyceny oparte na dostępnych, weryfikowalnych danych rynkowych)
3. do trzeciego: opcje na stopę procentową w PLN, opcje walutowe zapadające w okresie dłuższym niż 1 rok, transakcje FX Forward, NDF i FX swap zapadające w okresie dłuższym niż 1 rok, swapy towarowe zapadające w terminie dłuższym niż 1 rok, bazowe swapy procentowo-walutowe o zapadalności dłuższej niż 10 lat, swapy procentowe z terminem do zapadalności przekraczającym 10 lat, instrumenty strukturyzowane (wartość godziwą ustala się stosując techniki (modele) wyceny nieoparte na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych), a także te instrumenty pochodne na które utworzono korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego (Fair Value Correction lub Credit Value Adjustment o istotnej wysokości) oraz obligacje korporacyjne poza notowanymi na rynku CATALYST, akcje nienotowane na GPW, kredyty preferencyjne (wartość godziwą ustala się przy zastosowaniu technik wyceny nieopartych na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych, czyli w pozostałych przypadkach niż opisane w punktach 1 i 2).

W tabeli poniżej przedstawiono podział aktywów i zobowiązań prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej na trzy kategorie:

31.12.2019	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa wyceniane według wartości godziwej:	7 953 400	633 897	2 664 206	11 251 503
Pochodne instrumenty finansowe	-	500 072	300 814	800 886
Instrumenty zabezpieczające	-	133 540	90 992	224 532
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 953 358	-	-	7 953 358
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	42	285	241 427	241 754
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	1 974 396	1 974 396
Nieruchomość inwestycyjna	-	-	56 577	56 577
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej:	-	532 589	307 681	840 270
Pochodne instrumenty finansowe	-	509 582	306 055	815 637
Instrumenty zabezpieczające	-	23 007	1 626	24 633
31.12.2018	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa wyceniane według wartości godziwej:	15 887 437	711 224	2 799 292	19 397 953
Pochodne instrumenty finansowe	157	592 654	122 860	715 671
Instrumenty zabezpieczające	-	72 312	58 093	130 405
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	15 875 339	-	-	15 875 339
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	11 941	46 258	146 222	204 421
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	2 416 249	2 416 249
Nieruchomość inwestycyjna	-	-	55 868	55 868
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej:	18	613 869	197 058	810 945
Pochodne instrumenty finansowe	18	586 742	197 058	783 818
Instrumenty zabezpieczające	-	27 127	-	27 127

W przypadku części instrumentów pochodnych nastąpiła zmiana poziomu wyceny z 3 do 2 spowodowana skróceniem się czasu do zapadalności transakcji. Dwie transakcje zmieniły poziom wyceny z 2 na 3 ze względu na zastosowanie korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego.

Wartość godziwą instrumentów finansowych z poziomu 2 oraz 3 ustala się stosując techniki wyceny (np. modele), opisane w Nocie 3. Dane wejściowe do wyceny instrumentów klasyfikowanych do poziomu 2 oraz 3 obejmują kursy walutowe, krzywe stóp procentowych, stawki referencyjne, zmienności kursów walutowych, stawek referencyjnych oraz indeksów giełdowych i cen akcji, punkty swapowe, basis spready, wartości indeksów giełdowych oraz ceny futures.

W przypadku pochodnych instrumentów finansowych zakwalifikowanych do poziomu 3 parametrem nieobserwowalnym są korelacje pomiędzy indeksami giełdowymi, korelacje pomiędzy kursami walutowymi a indeksami giełdowym jak również zmienności implikowane akcji notowanych na GPW oraz indeksu WIG20.

W przypadku obligacji komunalnych zakwalifikowanych do poziomu 3 parametrem nieobserwowalnym jest marża na ryzyko kredytowe, która zastępowana jest wartością marży rynkowej dla instrumentów o podobnej charakterystyce. Wpływ zmian wysokości marży kredytowej na zmiany wartości godziwej ocenia się jako nieistotny.

Poniżej przedstawiono zestawienie zmian wyceny aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do poziomu 3, a także kwoty odniesione do rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z całkowitych dochodów.

	Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	Instrumenty zabezpieczające - aktywa	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	Nieruchomości inwestycyjne	Pochodne instrumenty finansowe - pasywa	Instrumenty zabezpieczające - pasywa
31.12.2019						
Stan na początek okresu	(32 927)	58 093	2 561 863	55 868	(493 868)	-
Łączne zyski/straty ujęte w:	177 954	32 899	(17 986)	709	108 997	1 626
rachunku zysków i strat	177 954	32 899	(17 986)	709	108 997	1 626
Nabycie	-	-	19 995	-	-	-
Sprzedaż	-	-	(11 581)	-	-	-
Rozliczenie	-	-	(339 165)	-	-	-
Transfery	-	-	3 000	-	-	-
Stan na koniec okresu	145 027	90 992	2 216 126	56 577	(384 871)	1 626
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(48 782)	32 899	(17 997)	709	187 813	1 626
31.12.2018						
Stan na początek okresu		45 231	-	54 435	(45 406)	-
Przeklasyfikowane do portfela Instrumenty dłużne wyceniane według amortyzowanego kosztu zgodnie z MSSF 9		-	104 984	-	-	-
Łączne zyski/straty ujęte w:		34 741	13 201	1 433	(159 127)	58 093
rachunku zysków i strat		34 741	13 201	1 433	(159 127)	58 093
Nabycie		11 955	24 519	-	6 229	-
Sprzedaż		(124 854)	(147)	-	(95 314)	-
Transfery		-	3 300	-	-	-
Odpisy		-	(243)	-	-	-
Stan na koniec okresu		(32 927)	145 614	55 868	(293 618)	58 093
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu		(78 158)	13 288	1 433	(248 212)	58 093

Bank przeprowadza wyliczenia wartości godziwej dyskontując wszystkie kontraktowe przepływy transakcji przy użyciu charakterystycznych dla każdej grupy transakcji krzywych stóp procentowych. W przypadku produktów nieposiadających harmonogramu spłat przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej transakcji.

Krzywa stóp procentowych wykorzystywana do obliczenia wartości godziwej zobowiązań (np. depozytów klientowskich, depozytów międzybankowych) i należności (np. kredytów klientowskich, lokat międzybankowych) Banku składa się z:

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego,
- kosztu pozyskania źródeł finansowania ponad wolną od ryzyka krzywą stóp procentowych,
- marży rynkowej będącej odzwierciedleniem ryzyka kredytowego w przypadku należności.

Przy konstruowaniu krzywej rentowności do wyznaczania wartości godziwej kredytów dokonuje się podziału kredytów na podportfele w zależności od typu i waluty produktu oraz rodzaju klienta. Dla każdego wyodrębnionego podportfela wyznacza się marżę uwzględniającą ryzyko kredytowe. Marża wyznaczana jest na podstawie marż stosowanych do kredytów danego typu udzielanych w ciągu ostatnich 6 miesięcy. Dla kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych, ze względu na brak nowych transakcji, podstawą do wyznaczenia marży odzwierciedlającej ryzyko kredytowe jest marża całego portfela danego typu kredytów hipotecznych. W przypadku niewystarczającej ilości kredytów, uniemożliwiającej wiarygodne określenie wysokości marży, zastosowana została średnia marża rynkowa dla produktów danego typu.

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według ich wartości godziwej, a także poziom klasyfikacji wyceny. W przypadku wszystkich kategorii parametrem nieobserwowalnym są bieżąca marża na ryzyko kredytowe, koszt kapitału oraz bieżąca marża płynności, których wartości nie są kwotowane na aktywnym rynku.

31.12.2019	Wartość księgową	Wartość godziwa	Poziom
Aktywa finansowe			
Kasa i środki w Banku Centralnym	4 658 171	4 658 171	3
Należności od banków	679 308	669 149	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	71 836 643	71 336 848	3
Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu	17 916 645	18 771 310	1,3
Inne aktywa finansowe	584 001	584 001	3
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wobec banków	4 485 264	4 483 168	3
Zobowiązania wobec klientów	86 134 984	86 175 042	3
Zobowiązania podporządkowane	1 882 064	2 119 516	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	876 883	876 883	3

31.12.2018	Wartość księgową	Wartość godziwa	Poziom
Aktywa finansowe			
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 897 123	2 897 123	3
Należności od banków	961 496	937 216	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	70 997 701	70 197 205	3
Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu	11 939 238	12 040 963	1,3
Inne aktywa finansowe	429 848	429 848	3
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wobec banków	3 976 469	3 892 078	3
Zobowiązania wobec klientów	87 191 708	87 260 288	3
Zobowiązania podporządkowane	1 875 769	2 034 352	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	832 180	832 180	3

a) Należności i zobowiązania od banków

Należności i zobowiązania od banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa lokat/depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

b) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Szacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek stanowi zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów środków pieniężnych do otrzymania przy zastosowaniu bieżących stóp rynkowych skorygowanych o rzeczywiste lub oszacowane marże osiągnięte w ciągu ostatnich 6 miesięcy dla poszczególnych grup produktów.

d) Zobowiązania z tytułu pożyczki podporządkowanej

Zobowiązania obejmują pożyczki podporządkowane. Wartość godziwa pożyczki o zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

e) Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym skorygowanych o rzeczywisty koszt pozyskania środków w ciągu ostatnich 3 miesięcy. W przypadku depozytów na żądanie przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest ich wartości bilansowej.

f) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oszacowano stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych skorygowanych o ryzyko kredytowe emitenta.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

31.12.2019	Wartość brutto wykazywana w aktywach/pasywach finansowych	Wartość netto wykazywana w aktywach/pasywach finansowych	Wartość możliwa do kompensowania w ramach zawartych umów	Wartość Cash-Collateral	Wartość netto
Aktywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe	1 025 418	1 025 418	(554 412)	(62 532)	408 474
Razem	1 025 418	1 025 418	(554 412)	(62 532)	408 474
Pasywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe	840 270	840 270	(554 412)	(225 998)	59 860
Razem	840 270	840 270	(554 412)	(225 998)	59 860
31.12.2018	Wartość brutto wykazywana w aktywach/pasywach finansowych	Wartość netto wykazywana w aktywach/pasywach finansowych	Wartość możliwa do kompensowania w ramach zawartych umów	Wartość Cash-Collateral	Wartość netto
Aktywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe	846 076	846 076	(404 885)	(133 270)	344 916
Razem	846 076	846 076	(404 885)	(133 270)	344 916
Pasywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe	810 945	810 945	(404 885)	(350 619)	66 749
Razem	810 945	810 945	(404 885)	(350 619)	66 749

Możliwość kompensowania niewymagalnych należności i zobowiązań, jak również rozliczenie w kwocie netto w przypadku przedterminowego rozliczenia kontraktu, wynika z postanowień umów ramowych/ ISDA zawartych z kontrahentami.

42. SPRZEDAŻ I SEKURTYZACJA NALEŻNOŚCI

Sprzedaż wierzytelności

W 2019 roku Grupa zawarła umowy dotyczące sprzedaży portfela kredytów z portfela detalicznego, MSP i korporacyjnego. Wartość bilansowa brutto sprzedanego portfela wynosiła 447 953 tys. zł, wysokość utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości wynosiła 358 972 tys. zł.

Cena umowna sprzedaży tych portfeli została ustalona na 114 396 tys. zł. Wpływ netto na wynik Grupy z tytułu sprzedaży portfeli wyniósł 25 414 tys. zł i jest prezentowany w liniach utworzenie i rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek.

Sekurytyzacja

W grudniu 2017 roku Grupa dokonała transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych i samochodowych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki SPV (BGZ Poland ABS1 DAC (SPV) z siedzibą w Irlandii). Okres rewolwingowy wynosi 24 miesiące.

SPV wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje o łącznej wartości 2 180 850 tys. zł i otrzymała pożyczkę w wysokości 119 621 tys. zł, które zostały zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na prawach do przepływów pieniężnych z sekurytyzowanych aktywów.

W wyniku sekurytyzacji Grupa uzyskała finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów o wartości wynoszącej na 22.11.2017 r. (tzw. cut-off) 2 300 471 tys. zł. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji i spłaty pożyczki to 27.04.2032 rok.

Główną korzyścią przeprowadzonej transakcji jest pozytywny wpływ na wskaźniki adekwatności kapitałowej oraz poprawa płynności i dywersyfikacja źródeł finansowania.

W świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego. W związku z powyższym Bank rozpoznaje sekurytyzowane aktywa w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom na 31.12.2019 r. według wartości netto 2 247 024 tys. zł.

Grupa pełniła funkcję serwisera w przedmiotowej transakcji.

Wartości bilansowe oraz wartości godziwe aktywów finansowych objętych sekurytyzacją i powiązanych z nimi zobowiązań:

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
	Wartość bilansowa		Wartość godziwa*	
Aktywa	2 247 024	2 150 316	2 130 777	2 106 646
Zobowiązania	2 298 573	2 298 995	2 298 573	2 298 995

*Wartość godziwa aktywów i zobowiązań z tytułu sekurytyzacji w 2017 roku równa jest wartości bilansowej ze względu na nieistotność różnicy spowodowaną krótkim okresem od daty zawarcia transakcji sekurytyzacji

43. LEASING

Grupa jako leasingobiorca

Grupa jest stroną umów leasingu w zakresie bazowych składników aktywów takich, jak:

- nieruchomości,
- pojazdy samochodowe,
- grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów,
- wplatometry,
- elementy wyposażenia,
- sprzęt IT.

Okres leasingu pojazdów samochodowych wynosi od 1 do 5 lat. Umowy zawierają opcje przedłużenia. Grupa zawiera również umowy leasingu zwrotnego w odniesieniu do pojazdów samochodowych.

Grupa jest również stroną umów leasingu nieruchomości. Umowy te są zawierane na czas określony od 1 do 30 lat oraz na czas nieokreślony. W przypadku umów na czas nieokreślony Grupa ustala okres leasingu w oparciu o okres wypowiedzenia umowy. Umowy przewidują zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu (np. GUS, HICP).

Grupa posiada także umowy leasingu gruntu na czas nieoznaczony, oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na okres od 40 do 100 lat. Opłaty leasingowe są waloryzowane zgodnie z ustawą o gospodarce gruntami.

	31.12.2019
Koszty leasingu ujęte w rachunku zysków i strat	(143 417)
- koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu	(8 704)
- koszty amortyzacji aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(124 853)
- koszty związane z leasingiem krótkoterminowym (ujęte w kosztach administracyjnych)	(9 860)
Niedzdykontowane opłaty leasingowe według terminów zapadalności	31.12.2019
Do jednego roku	118 827
Powyżej 1 roku do 5 lat	350 628
Powyżej 5 lat	198 954
Razem	668 409
	31.12.2019
Wartość księgowa zobowiązań z tytułu zdyskontowanych opłat leasingowych	602 192

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego.

Grupa nie oferuje produktów leasingu operacyjnego tj. takiego w jakim nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

	31.12.2019	31.12.2018
Należności z tytułu leasingu finansowego		
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	4 212 586	3 789 499
Niezrealizowane przychody finansowe	(217 142)	(227 760)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 995 444	3 561 739
Odpisy z tytułu utraty wartości	(126 057)	(115 118)
Należności z tytułu leasingu finansowego, razem	3 869 387	3 446 621
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego według terminów zapadalności		
	31.12.2019	31.12.2018
Do 1 roku	1 749 770	1 159 096
Powyżej 1 roku do 5 lat	2 270 297	2 403 109
Powyżej 5 lat	192 519	227 294
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego, razem	4 212 586	3 789 499

44. DZIAŁALNOŚĆ POWIERNICZA

Grupa prowadzi działalność powierniczą polegającą na utrzymywaniu aktywów lub rozliczaniu transakcji Klientów. Aktywa te nie zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Biuro Usług Powierniczych prowadziło na rzecz klientów 491 rachunków papierów wartościowych. Wartość godziwa instrumentów finansowych klientów Biura Usług Powierniczych na ten dzień 23 335 821 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym przechowywano papiery wartościowe znajdujące się w publicznym obrocie i papiery w formie materialnej oraz papiery wartościowe znajdujące się w obrocie za granicą. W ramach świadczenia usług powierniczych na rzecz klientów Grupa współpracowała z kilkoma biurami maklerskimi. Grupa pełni funkcje depozytariusza dla klientów, zaś w przypadku praw pochodnych, jest reprezentantem podmiotu niebędącego uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i uczestnikiem rozliczającym.

45. AKCJONARIAT BANKU BNP PARIBAS S.A

Na 31 grudnia 2019 r., struktura akcjonariatu Banku BNP Paribas S.A., z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu, przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba akcji	% udziału w kapitale zakładowym	liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	% udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
BNP Paribas, łącznie:	130 850 464	88,76%	130 850 464	88,76%
BNP Paribas bezpośrednio	95 360 238	64,69%	95 360 238	64,69%
BNP Paribas Fortis SA/NV bezpośrednio	35 490 226	24,07%	35 490 226	24,07%
Pozostali	16 568 454	11,24%	16 568 454	11,24%
Ogółem	147 418 918	100,00%	147 418 918	100,00%

W 2019 roku nie nastąpiły zmiany w strukturze akcjonariatu Banku.

Kapitał akcyjny Banku według stanu na 31 grudnia 2019 r. wynosił 147 419 tys. zł.

Kapitał akcyjny dzielił się na 147 418 918 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym: 15 088 100 akcji serii A, 7 807 300 akcji serii B, 247 329 akcji serii C, 3 220 932 akcji serii D, 10 640 643 akcji serii E, 6 132 460 akcji serii F, 8 000 000 akcji serii G, 5 002 000 akcji serii H, 28 099 554 akcji serii I, 2 500 000 akcji serii J, 10 800 000 akcji serii K oraz 49 880 600 akcji serii L.

Akcje Banku to akcje zwykłe na okaziciela oraz akcje imienne (według stanu na 31 grudnia 2019 r. – 67 005 515 akcji Banku stanowiły akcje imienne, w tym 4 akcje serii B).

Z akcjami zwykłymi na okaziciela nie są związane żadne specjalne uprawnienia kontrolne.

4 akcje imienne Banku serii B są akcjami uprzywilejowanymi, których przywilej obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcję w razie likwidacji Banku, po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wypłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wypłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji.

Statut Banku nie wprowadza jakichkolwiek ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu, jak również nie zawiera postanowień, zgodnie z którymi prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Banku. Statut Banku nie wprowadza ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank.

Na 31 grudnia 2019 r. żaden spośród członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku nie deklarował posiadania akcji BNP Paribas Bank Polska S.A., co nie uległo zmianie od dnia przekazania Skonsolidowanego raportu śródrocznego Banku za III kwartał 2019 r., tj. od 7 listopada 2019 r.

Zobowiązanie inwestorskie BNP Paribas dotyczące płynności akcji Banku

Zgodnie z zobowiązaniem podjętym przez BNP Paribas SA wobec Komisji Nadzoru Finansowego, złożonym 14 września 2018 r., liczba akcji Banku w wolnym obrocie powinna zostać zwiększona do co najmniej 25% plus jedna akcja w terminie najpóźniej do końca 2023 r.

46. KAPITAŁ ZAPASOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitale zapasowym i pozostałych kapitałach rezerwowych:

Kapitał zapasowy	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	9 111 033	5 127 086
Emisja akcji	-	3 986 814
Koszty emisji	(57)	(2 867)
Stan na koniec okresu	9 110 976	9 111 033

Pozostałe kapitały rezerwowe	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	627 154	627 154
Kapitał z aktualizacji wyceny	125 251	141 179
Pozostałe kapitały rezerwowe	945 603	580 864
Razem	1 698 008	1 349 197

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	627 154	627 154
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	-	-
Stan na koniec okresu	627 154	627 154

Kapitał z aktualizacji wyceny	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	141 179	141 988
Zysk/Strata netto z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody	(18 745)	789
Wycena świadczeń pracowniczych metodą aktuarialną	(924)	(1 107)
Podatek dochodowy odroczoney	3 741	(491)
Stan na koniec okresu	125 251	141 179

Pozostałe kapitały rezerwowe	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	580 864	282 475
Przeniesienie z zysków z lat ubiegłych	-	298 389
Stan na koniec okresu	580 864	580 864

Wynik z lat ubiegłych	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2018
Stan na początek okresu	(408 214)	16 815
Przeniesienie z zysków z bieżącego okresu	(4 361)	(18 682)
Wdrożenie MSSF 9	-	(407 752)
Inne	861	1 405
Stan na koniec okresu	(411 714)	(408 214)

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody / dostępnych do sprzedaży

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody	2019		2018	
	Wartość brutto	Podatek odroczony	Wartość brutto	Podatek odroczony
Stan na początek okresu	166 922	(31 715)	166 133	(31 014)
zyski/straty z tytułu wyceny według wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	(19 460)	3 697	(38 415)	6 748
przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	715	(136)	39 204	(7 449)
Stan na koniec okresu	148 177	(28 154)	166 922	(31 715)

47. WYPŁACONE DYWIDENDY

W Grupie za 2018 rok nie była wypłacona dywidenda. Zarząd Banku nie będzie rekomendował wypłacenia dywidendy za 2019 rok.

48. PODZIAŁ ZYSKU

Zgodnie z Uchwałą nr 6 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 27.06.2019 r., zysk Banku po opodatkowaniu (wynik finansowy netto) za zakończony rok obrotowy 2018 w wysokości 364 739 tys. zł w całości został przekazany na kapitał z aktualizacji wyceny.

49. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	31.12.2019	31.12.2018
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 17)	4 658 171	2 897 113
Rachunki bieżące banków i inne należności	173 524	225 425
Lokaty międzybankowe	-	298 837
Kredyty i pożyczki	1 514	4 078
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	4 833 209	3 425 453

50. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w działalności operacyjnej.

Zmiana stanu należności od banków	31.12.2019	31.12.2018
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(264 234)	(1 642 193)
Przejęcie RBPL	-	(770 784)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	317 584	(2 481 797)
Zmiana stanu należności od banków, razem	(53 350)	68 820
Zmiana stanu należności od klientów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	31.12.2019	31.12.2018
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(867 648)	(17 116 815)
Implementacja MSSF 9	-	897 759
Przejęcie RBPL	-	18 229 358
Zmiana stanu należności od klientów wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	(867 648)	2 010 302
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	31.12.2019	31.12.2018
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	508 897	(1 362 807)
Przejęcie RBPL	-	1 201 752
Splata długoterminowych kredytów otrzymanych	403 043	(1 899 454)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków, razem	911 940	(2 060 509)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	31.12.2019	31.12.2018
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(966 098)	30 853 033
Przejęcie RBPL	-	(34 929 564)
Splata długoterminowych kredytów otrzymanych	-	1 366 343
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	(966 098)	(2 710 188)
Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty	31.12.2019	31.12.2018
Różnice kursowe od zobowiązań podporządkowanych	(7 405)	59 268
Zmiana wyceny spółki zależnej	4 746	-
Wpływ MSSF 16 w zakresie aktywów	(596 492)	-
Wpływ MSSF 16 w zakresie aktywów zobowiązań	610 497	-
Wycena papierów wartościowych przez rachunek zysków i strat	(21 664)	-
Odpis na papiery wartościowe	(3 864)	(164)
Pozostałe korekty	(51 394)	(16 376)
Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty, razem	(65 576)	42 728

51. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

W skład Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku wchodzi jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne:

1. BANKOWY FUNDUSZ NIERUCHOMOŚCIOWY ACTUS SP. Z O.O. („ACTUS”).
2. BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI”).
3. BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING”).
4. BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC”).
5. CAMPUS LESZNO SP. Z O.O.
6. BNP PARIBAS SOLUTIONS SPÓŁKA Z O.O.
7. BGZ POLAND ABS1 DAC („SPV”).

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanyymi wynikały z bieżącej działalności operacyjnej i obejmowały przede wszystkim kredyty, depozyty, transakcje na instrumentach pochodnych oraz przychody i koszty z tytułu usług doradczych i pośrednictwa finansowego.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BNP Paribas S.A. oraz podmiotami powiązanyymi

31.12.2019	BNP Paribas S.A.	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Razem
Aktywa	696 243	5 646	375 015	33	1 076 937
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	120 910	4 650	270 198	3	395 761
Pochodne instrumenty finansowe	351 629	100	11	-	351 740
Instrumenty zabezpieczające	223 640	893	-	-	224 533
Inne aktywa	64	3	104 806	30	104 903
Zobowiązania	4 243 670	10 846	2 445 000	5 738	6 705 254
Z tytułu otrzymanych kredytów	1 921 054	-	1 421 191	-	3 342 245
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	291 720	10 846	752 601	5 733	1 060 900
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	1 630 349	-	256 066	-	1 886 415
Pochodne instrumenty finansowe	375 204	-	-	-	375 204
Pochodne instrumenty zabezpieczane	24 633	-	-	-	24 633
Inne zobowiązania	710	-	15 142	5	15 857
Zobowiązania warunkowe					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	227 588	57	227 645
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	72 215	187 480	600 158	-	859 853
Zobowiązania otrzymane	2 152 316	123 415	1 132 726	-	3 408 457
Instrumenty pochodne (nominał)	50 735 912	227 067	132 014	-	51 094 993
Instrumenty pochodne zabezpieczające (nominał)	7 340 164	12 776	-	-	7 352 940
Rachunek Zysków i Strat	(142 727)	(452)	(53 035)	(62)	(196 276)
12 miesięcy do 31.12.2019					
Przychody z tytułu odsetek	-	519	2 388	-	2 907
Koszty z tytułu odsetek	(80 926)	(290)	(24 287)	(63)	(105 566)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	204	257	15 743	1	16 205
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(347)	-	(284)	-	(631)
Wynik na działalności handlowej	(41 448)	(937)	(132)	-	(42 517)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	5 801	-	5 801
Pozostałe koszty operacyjne	-	(1)	(82)	-	(83)
Ogólne koszty administracyjne	(20 210)	-	(52 182)	-	(72 392)

31.12.2018	BNP Paribas S.A.	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Razem
Aktywa	595 282	22 349	170 046	28	787 705
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	200 648	19 479	164 139	-	384 266
Pochodne instrumenty finansowe	265 576	1 034	-	-	266 610
Instrumenty zabezpieczające	128 568	1 836	-	-	130 404
Inne aktywa	490	-	5 907	28	6 425
Zobowiązania	2 054 013	14 753	478 496	3 905	2 551 167
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	183 846	14 747	216 525	3 904	419 022
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	1 621 433	-	258 589	-	1 880 022
Pochodne instrumenty finansowe	228 530	-	-	-	228 530
Instrumenty zabezpieczone	18 912	-	-	-	18 912
Inne zobowiązania	1 292	6	3 382	1	4 681
Zobowiązania warunkowe					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	121 984	64	122 048
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	140 757	180 131	346 431	-	667 319
Zobowiązania otrzymane	147 640	122 649	517 510	-	787 799
Instrumenty pochodne (nominał)	38 122 093	249 054	-	-	38 371 147
Instrumenty pochodne zabezpieczające (nominał)	7 896 881	30 100	-	-	7 926 981
Rachunek Zysków i Strat	1 552	3 563	(58 146)	(63)	(53 094)
12 miesięcy do 31.12.2019					
Przychody z tytułu odsetek	1 894	750	-	-	2 644
Koszty z tytułu odsetek	(41 959)	(342)	(51 783)	(64)	(94 148)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	155	11 420	1	11 576
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(804)	-	(81)	-	(885)
Wynik na działalności handlowej	67 983	3 140	-	-	71 123
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	3 123	-	3 123
Pozostałe koszty operacyjne	(25 325)	(45)	(20 978)	-	(46 348)
Ogólne koszty administracyjne	(237)	(95)	153	-	(179)

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenie Zarządu	31.12.2019	31.12.2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	16 867	15 199
Świadczenia długoterminowe	12 637	6 546
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	33	90
Płatności w formie akcji	2 830	2 099
Razem	32 367	23 934
Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	31.12.2019	31.12.2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 294	1 861
Razem	1 294	1 861

52. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdawczość według segmentów

Grupa podzieliła swoją działalność oraz zastosowała identyfikację przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: Bankowość Detaliczna i Biznesowa, Bankowość Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Bankowość Korporacyjna, Bankowość Korporacyjna i Instytucjonalna (CIB) oraz Pozostała działalność obejmująca działalność Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Corporate Center. Dodatkowo zaprezentowany został wynik klientów Agro, tj. rolników indywidualnych oraz przedsiębiorstw z branży rolno-spożywczej oraz wynik segmentu Personal Finance. Wyniki tych segmentów przecinają się z podstawowymi segmentami operacyjnymi, są one jednak dodatkowo oddzielnie monitorowane w sprawozdawczości zarządczej Grupy. Przyjęty podział odzwierciedla zasady klasyfikacji klientów do poszczególnych segmentów zgodnie z modelem biznesowym Grupy, który opiera się na kryteriach podmiotowych, finansowych oraz rodzaju prowadzonej działalności. Segmentacja przedsiębiorstw odbywa się natomiast przy użyciu kodów klasyfikacji działalności.

Monitorowanie wyników zarządczych w Grupie uwzględnia wszystkie elementy składowe rachunku zysków i strat danego segmentu do poziomu zysku brutto, tj. dla każdego segmentu wykazywane są przychody, koszty oraz odpisy netto z tytułu utraty wartości. Przychody zarządcze uwzględniają przepływy środków między segmentami klientów a jednostką zarządzającą aktywami i pasywami, wyceniane przy użyciu wewnętrznych transferowych cen funduszy opartych o ceny rynkowe oraz marże płynności określone dla danej wymagalności/zapadalności oraz waluty. Koszty zarządcze segmentów obejmują koszty bezpośrednie ich działalności oraz koszty alokowane zgodnie z przyjętym w Grupie modelem alokacji. Dodatkowo wynik zarządczy segmentów może uwzględniać rozliczenia linii biznesowych z tytułu świadczonych pomiędzy nimi usług – dane te przypisane są poszczególnym klientom Grupy.

Działalność operacyjna Grupy prowadzona jest jedynie na terytorium Polski. Nie można wyróżnić istotnych różnic w ryzykach, na które mogłoby mieć wpływ położenie geograficzne placówek Grupy, dlatego odstąpiono od ujawniania sprawozdania według informacji geograficznych.

Grupa stosuje ujednoczone i szczegółowe zasady dla wszystkich wyodrębnionych segmentów. W przypadku przychodów, poza ich standardowymi pozycjami, wyodrębnione są elementy składowe wyniku z tytułu odsetek segmentów – tj. przychody i koszty zewnętrzne oraz wewnętrzne. W przypadku kosztów działania, Grupa dokonuje alokacji kosztów pośrednich do poszczególnych segmentów działalności w pozycji Alokacja kosztów (wewnętrzne). Koszty związane z integracją banków BNP Paribas Bank Polska i Raiffeisen Bank Polska prezentowane są w całości w segmencie Pozostałe. Ze względu na specyfikę Grupy, nie występują istotne zjawiska sezonowości lub cykliczności. Grupa świadczy usługi finansowe, na które popyt ma charakter stabilny, a wpływ sezonowości jest nieistotny.

Charakterystyka segmentów operacyjnych

Segment Bankowości Detalicznej i Biznesowej oferuje kompleksową obsługę klientów indywidualnych, w tym klientów bankowości prywatnej (*Wealth Management*), tj. lokujących za pośrednictwem Grupy aktywa w wysokości minimum 1 mln zł oraz klientów biznesowych (mikroprzedsiębiorstw), w tym:

- przedsiębiorców non-Agro, nieprowadzących pełnej sprawozdawczości finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, spełniających kryterium rocznych przychodów netto za poprzedni rok obrotowy poniżej 2 mln euro;
- przedsiębiorców Agro, nieprowadzących pełnej sprawozdawczości finansowej, spełniających kryterium rocznych przychodów netto za poprzedni rok obrotowy poniżej 2 mln euro, prowadzących działalność sklasyfikowaną według wybranych kodów PKD 2007;
- profesjonalistów: przedsiębiorców nieprowadzących pełnej sprawozdawczości finansowej zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości i wykonujących zawody zdefiniowane w odrębnym dokumencie;
- rolników indywidualnych, dla których zaangażowanie kredytowe Grupy wobec Klienta wynosi mniej niż 3 mln zł
- rolników indywidualnych, dla których zaangażowanie kredytowe Grupy wobec klienta znajduje się w przedziale od 3 mln zł i poniżej 4 mln zł, gdy zabezpieczenie na użytkach rolnych pokrywa co najmniej 50% zaangażowania kredytowego;
- organizacje non-profit (np. fundacje i stowarzyszenia);
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.

Usługi finansowe Segmentu Bankowości Detalicznej i Biznesowej obejmują prowadzenie rachunków bieżących i kont lokacyjnych, przyjmowanie depozytów terminowych, udzielanie kredytów mieszkaniowych, kredytów gotówkowych, pożyczek hipotecznych, kredytów odnawialnych w rachunku bieżącym, kredytów przeznaczonych dla mikroprzedsiębiorstw, wydawanie kart debetowych i kredytowych, obsługę zagranicznych przekazów gotówkowych, zawieranie transakcji wymiany walutowej, sprzedaż produktów ubezpieczeniowych oraz innych usług o mniejszym znaczeniu dla dochodów Grupy. W ramach segmentu Bankowości Detalicznej

i Biznesowej wykazywane są również: salda i wyniki bankowości bezpośredniej BGŻ Optima, wyniki osiągnięte na działalności maklerskiej oraz z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Klienci Bankowości Detalicznej i Biznesowej obsługiwani są przez Oddziały Banku oraz kanały alternatywne, tj. bankowość internetową, bankowość mobilną i bankowość telefoniczną, kanał bankowości bezpośredniej BGŻ Optima oraz kanał Bankowości Osobistej oraz Bankowości Prywatnej. Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Personal Finance odpowiada za przygotowywanie oferty produktowej i zarządzanie w zakresie finansowej obsługi konsumentów, z trzema głównymi produktami: kredyty gotówkowe, kredyty samochodowe oraz karty kredytowe. Produkty te dystrybuowane są za pośrednictwem sieci oddziałów Bankowości Detalicznej i Biznesowej oraz zewnętrznych kanałów dystrybucji.

Personal Finance zapewnia silne wsparcie pozyskiwania klientów indywidualnych, generowania przychodów oraz zwiększania zyskowności.

Segment Bankowości Małych i Średnich Przedsiębiorstw obejmuje obsługę:

- rolników indywidualnych, w przypadku których zaangażowanie kredytowe wobec klienta znajduje się w przedziale od 3 mln zł i poniżej 4 mln zł oraz jednocześnie zabezpieczenie na użytkach rolnych pokrywa mniej niż 50% zaangażowania kredytowego;
- rolników indywidualnych, w przypadku których zaangażowanie kredytowe wobec Klienta wynosi powyżej 4 mln zł i poniżej 25 mln zł;
- klientów Agro MSP skupiający przedsiębiorców prowadzących pełną sprawozdawczość finansową o przychodach netto ze sprzedaży za poprzedni rok obrotowy poniżej 60 mln zł oraz zaangażowaniu kredytowym nieprzekraczającym 25 mln zł, a także grupy producentów rolnych;
- klientów non-Agro MSP skupia: (i) przedsiębiorców prowadzących pełną sprawozdawczość finansową, o przychodach netto ze sprzedaży za poprzedni rok obrotowy poniżej 60 mln zł oraz zaangażowaniu kredytowym niższym niż 25 mln zł; (ii) jednostki sektora finansów publicznych z budżetem w wysokości do 60 mln zł, które zostały objęte postępowaniem przetargowym lub zapytaniem ofertowym;
- klientów MSP małe Agro skupiających: przedsiębiorców Agro, prowadzących pełną sprawozdawczość finansową, o przychodach netto ze sprzedaży za poprzedni rok obrotowy wynoszą poniżej 10 mln zł i zaangażowanie kredytowe wynosi mniej niż 25 mln zł;
- klientów MSP małe Agro skupiających: przedsiębiorców non-Agro, prowadzących pełną sprawozdawczość finansową, o przychodach netto ze sprzedaży za poprzedni rok obrotowy wynoszą poniżej 10 mln zł i zaangażowanie kredytowe wynosi mniej niż 25 mln zł.

Sieć sprzedaży MSP została podzielona na 7 Regionów MSP, w których funkcjonują 44 Centra Biznesowe MSP dedykowane wyłącznie do obsługi klientów z segmentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Obszar Bankowości Korporacyjnej oferuje szeroki zakres usług finansowych świadczonych dużym i średnim przedsiębiorstwom jak również jednostkom samorządu terytorialnego o rocznych obrotach powyżej 60 mln zł lub których zaangażowanie kredytowe Grupy wobec klienta jest większe lub równe 25 mln zł oraz podmiotom wchodzącym w skład międzynarodowych grup kapitałowych.

Klienci Bankowości Korporacyjnej dzielą się na grupy:

- polskie korporacje o średniej kapitalizacji (tj. o rocznych przychodach pomiędzy 60 a 600 mln zł);
- klienci międzynarodowi (spółki należące do międzynarodowych grup kapitałowych);
- duże polskie korporacje (o rocznych obrotach powyżej 600 mln zł, notowane na giełdzie oraz z potencjałem w zakresie usług bankowości inwestycyjnej);
- kantory wymiany walut;
- podmioty sektora publicznego oraz instytucje finansowe.

W ramach powyższych grup funkcjonują podsegmenty klientów z obszaru agro i non-agro.

Obsługa realizowana jest poprzez 8 Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw rozlokowanych na terenie całego kraju w dużych miastach, działających odrębnie od sieci oddziałów Banku. Obsługa operacyjna wszystkich segmentów instytucjonalnych prowadzona jest przez Oddziały, a dodatkowo dysponują oni również dostępem do bankowości telefonicznej i internetowej. Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Podstawowe produkty i usługi świadczone na rzecz Klientów Korporacyjnych obejmują usługi cash management, globalne finansowanie handlu – pełna obsługa akredytyw importowych, eksportowych, gwarancji bankowych oraz inkasa dokumentowego, finansowanie łańcucha dostaw oraz finansowanie eksportu, przyjmowanie depozytów terminowych (od lokat overnight po lokaty terminowe), usługi corporate finance, czyli udzielanie kredytów w rachunku bieżącym, kredytów odnawialnych i inwestycyjnych, kredytów z grupy produktów finansowania agrobiznesu), produkty rynku finansowego, w tym zawieranie transakcji klientowskich wymiany walutowej oraz z zakresu instrumentów pochodnych, produkty leasingu i faktoringu oraz takie wyspecjalizowane usługi jak finansowanie nieruchomości, strukturyzowane finansowanie spółek o średniej kapitalizacji (mid-caps), bankowość inwestycyjną.

Segment Bankowości Korporacyjnej i Instytucjonalnej Corporate and Institutional Banking (CIB) wspiera sprzedaż produktów grupy BNP Paribas, instytucji o międzynarodowym zasięgu, skierowanych do największych polskich przedsiębiorstw. Oferuje klientom najwyższej jakości ekspertyzę, łącząc znajomość rynku polskiego z doświadczeniem rynków międzynarodowych i kompetencjami najwyższej klasy specjalistów sektorowych. Wspiera rozwój polskich przedsiębiorstw i realizację strategicznych dla Polski przedsięwzięć, takich jak budowa elektrowni, finansowanie energii zielonej czy też sektora paliwowego, pozyskiwanie finansowania na przejęcia zagraniczne spółek giełdowych. Segment ten obejmuje także instytucje finansowe.

Pozostała działalność bankowa Grupy jest operacyjnie prowadzona głównie w ramach **Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami**. Celem Pionu jest przede wszystkim zapewnienie właściwego i stabilnego poziomu finansowania umożliwiającego bezpieczne prowadzenie działalności przez Bank przy jednoczesnym spełnieniu norm przewidzianych prawem.

Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami zarządza płynnością Banku, wyznacza wewnętrzne i zewnętrzne ceny referencyjne, zarządza ryzykiem stopy procentowej sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy oraz operacyjnym i strukturalnym ryzykiem walutowym. Zadania realizowane w Pionie Zarządzania Aktywami i Pasywami obejmują zarówno aspekt ostrożnościowy (przestrzeganie regulacji zewnętrznych oraz zarządzeń wewnętrznych) a także optymalizacyjny (zarządzanie kosztem finansowania oraz generowanie wyniku z zarządzania pozycjami sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy).

W segmencie **Pozostałej działalności bankowej** wykazano również koszty bezpośrednie jednostek wsparcia, które zostały zaalokowane na segmenty w pozycji Alokacja kosztów (wewnętrzne), oraz wyniki niedające się przypisać do żadnego z wyżej wymienionych segmentów (m.in. inwestycje kapitałowe, wyniki realizowane na rachunkach własnych oraz na rachunkach klientów bez określonego segmentu). Na segmencie tym pokazywane są także istotne jednorazowe przychody koszty, w tym związane z transakcją przejęcie przez Bank BNP Paribas działalności podstawowej Raiffeisen Bank Polska.

31.12.2019*	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
Rachunek zysków i strat								
Wynik z tytułu odsetek	1 812 522	303 548	593 204	35 729	423 756	3 168 759	446 425	673 028
przychody odsetkowe zewnętrzne	2 086 840	376 468	748 970	58 702	917 103	4 188 083	709 246	974 158
koszty odsetkowe zewnętrzne	(508 971)	(70 577)	(154 040)	(7 292)	(278 444)	(1 019 324)	(60 488)	(41 158)
przychody odsetkowe wewnętrzne	1 094 742	190 434	386 784	13 918	(1 685 878)	-	150 288	2
koszty odsetkowe wewnętrzne	(860 089)	(192 777)	(388 510)	(29 599)	1 470 975	-	(352 621)	(259 974)
Wynik z tytułu prowizji	418 889	121 395	253 248	33 563	(7 158)	819 937	147 333	108 039
Przychody z tytułu dywidend	-	-	230	-	5 778	6 007	-	8 192
Wynik na działalności handlowej	89 531	64 849	231 278	183 904	112 854	682 415	48 352	571
Wynik na działalności inwestycyjnej	14	-	2 468	-	(34 319)	(31 836)	5	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	(4 385)	(4 385)	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(95 271)	(4 541)	(1 684)	903	(22 184)	(122 779)	(6 885)	(79 678)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(321 477)	(75 005)	(51 986)	10 081	(3 503)	(441 890)	(115 199)	(157 596)
Koszty działania razem	(1 131 058)	(146 594)	(258 488)	(66 701)	(865 096)	(2 467 937)	(15 272)	(313 200)
Amortyzacja	(80 760)	(3 101)	(12 943)	(5 829)	(351 515)	(454 147)	(617)	(13 020)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(573 069)	(141 920)	(77 858)	(3 617)	796 464	-	-	(114 280)
Wynik na działalności operacyjnej	119 321	118 631	677 469	188 033	50 692	1 154 144	504 142	112 056
Podatek od instytucji finansowych	(141 437)	(35 122)	(89 731)	(10 681)	(4 218)	(281 189)	-	(39)
Zysk (strata) brutto segmentu	(22 116)	83 509	587 738	177 352	46 474	872 955	504 142	112 017
Podatek dochodowy						(258 261)		
Zysk (strata) netto						614 694		
Sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31.12.2019								
Aktywa segmentu	40 123 368	8 741 944	23 057 600	1 774 768	36 256 463	109 954 142	16 202 431	11 791 620
Zobowiązania segmentu	50 751 268	10 594 643	24 650 077	1 109 955	11 688 816	98 794 759	8 447 870	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

31.12.2018*	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
Rachunek zysków i strat								
Wynik z tytułu odsetek	1 309 474	257 471	327 363	15 219	197 323	2 106 851	402 347	500 167
przychody odsetkowe zewnętrzne	1 570 048	373 928	440 366	27 071	572 416	2 983 829	680 145	732 696
koszty odsetkowe zewnętrzne	(378 009)	(71 038)	(148 112)	(2 876)	(276 944)	(876 978)	(64 131)	(34 291)
przychody odsetkowe wewnętrzne	794 131	158 664	280 440	4 965	(1 238 201)	-	138 455	-
koszty odsetkowe wewnętrzne	(676 697)	(204 083)	(245 331)	(13 941)	1 140 051	-	(352 122)	(198 239)
Wynik z tytułu prowizji	333 211	84 085	147 724	5 061	(2 692)	567 390	131 245	87 953
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	-	4 861	4 860	-	-
Wynik na działalności handlowej	42 416	33 378	104 589	80 999	69 392	330 773	26 300	5
Wynik na działalności inwestycyjnej	-	-	452	-	48 386	48 838	-	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	(9 997)	(9 997)	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	2 824	(5 687)	(1 908)	(841)	245 983	240 371	(6 468)	(6 247)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(178 961)	(45 777)	(57 601)	(12 941)	(262 402)	(557 682)	(95 644)	(40 501)
Koszty działania razem	(861 274)	(110 994)	(148 488)	(31 883)	(707 032)	(1 859 672)	(13 051)	(265 696)
Amortyzacja	(80 097)	(3 527)	(9 189)	(4 646)	(92 256)	(189 714)	(161)	(12 412)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(358 383)	(84 802)	(63 946)	(8 583)	515 714	-	-	(87 815)
Wynik na działalności operacyjnej	209 211	124 147	298 996	42 385	7 281	682 018	444 567	175 453
Podatek od instytucji finansowych	(115 647)	(32 765)	(54 660)	(2 495)	(7 557)	(213 122)	-	(29 029)
Zysk (strata) brutto segmentu	93 564	91 383	244 336	39 890	(276)	468 896	444 567	146 424
Podatek dochodowy						(108 518)		
Zysk (strata) netto						360 378		

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31.12.2018

Aktywa segmentu	36 076 966	10 345 141	24 142 069	1 243 322	37 215 022	109 022 519	16 806 772	9 512 330
Zobowiązania segmentu	52 327 625	10 595 532	22 219 643	2 107 495	11 212 410	98 462 706	8 234 852	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

53. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

53.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Podstawowa działalność biznesowa Banku skupia się wokół produktów finansowych oferowanych klientom: osobom fizycznym, przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom, jednostkom publicznym i budżetowym, niebankowym instytucjom finansowym. Wśród pozycji o charakterze pasywnym dominują krótkoterminowe depozyty o stałym oprocentowaniu oraz rachunki bieżące i konta oszczędnościowe. Po stronie aktywnej Bank oferuje następujące produkty kredytowe: kredyty mieszkaniowe, gotówkowe, karty kredytowe, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne i obrotowe, kredyty preferencyjne z dopłatami, faktoring, leasing, gwarancje, transakcje finansowania handlu zagranicznego (np. akredytywy) – zdecydowana większość produktów kredytowych to instrumenty średnio i długoterminowe, oprocentowane w oparciu o krótkoterminowe stawki rynkowe.

Bank wykorzystuje instrumenty rynku finansowego w pierwszej kolejności do zarządzania ryzykami: płynności, stopy procentowej i walutowym, powstającymi w podstawowej działalności, zgodnie z przyjętym wewnątrznie apetytem na ryzyko oraz średnio- i długoterminowymi trendami rynkowymi.

Bank oferuje również dostęp do instrumentów rynku finansowego swoim klientom, w celu zabezpieczenia ryzyka rynkowego – walutowego, stopy procentowej lub cen towarów – istniejącego w ich podstawowej działalności biznesowej.

53.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest wpisane w podstawową i zasadniczą działalność finansową Banku, obejmującą zarówno aktywność kredytową, jak również finansowanie z wykorzystaniem produktów rynku kapitałowego. W konsekwencji ryzyko kredytowe jest identyfikowane jako ryzyko o największym potencjalnym wpływie na aktualne, a także przyszłe, zyski oraz kapitał BNP Paribas. Istotność ryzyka kredytowego potwierdza jego 69% udział w ogólnej kwocie kapitału ekonomicznego szacowanego przez Bank na pokrycie istotnych ryzyk występujących w działalności Banku, jak również 91% udział w ogólnej kwocie kapitału regulacyjnego.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest realizacja strategii Banku poprzez harmonijny wzrost portfela kredytowego przy jednoczesnym utrzymaniu akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Bank w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- gruntowna i staranna analiza finansowa stanowi podstawę do uznania za wiarygodne dane finansowe klienta oraz informacje o wartości zabezpieczenia; ostrożne analizy Banku zawsze uwzględniają niezbędny margines bezpieczeństwa,
- podstawą finansowania klienta jest – co do zasady - jego zdolność do generowania przepływów pieniężnych zapewniających spłatę zobowiązań wobec Banku,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych, służby oceny ryzyka kredytowego,
- warunki cenowe transakcji kredytowej muszą pokrywać ryzyko tej transakcji,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione,
- Bank zawiera transakcje kredytowe wyłącznie z klientami, których zna, a podstawą współpracy z klientami są relacje długoterminowe,
- klient i zawarte z nim transakcje są monitorowane w sposób transparentny dla klienta i wzmacniający relacje z klientem.

Koncentracja ryzyka kredytowego

Ryzyko koncentracji jest immanentnym ryzykiem, podejmowanym przez Bank w ramach prowadzonej działalności statutowej i podlega ono określonego procesowi i zasadom zarządzania.

Zarząd dokonuje oceny przyjętej polityki zarządzania ryzykiem koncentracji pod względem sposobu jej stosowania, w szczególności w zakresie sprawdzenia jej skuteczności i adekwatności realizacji zasad w kontekście aktualnej i planowanej działalności oraz z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem. W sytuacji istotnych zmian w otoczeniu działania Banku lub strategii zarządzania ryzykiem, przegląd adekwatności procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dokonywany jest niezwłocznie po wystąpieniu tej okoliczności.

Właściwa ocena ryzyka koncentracji ponoszonego przez Bank w istotnym stopniu zależy od prawidłowej i pełnej identyfikacji kluczowych czynników ryzyka, które wpływają na poziom ryzyka koncentracji. W uzasadnionych przypadkach Bank identyfikuje ryzyko koncentracji w procesie planowania nowej działalności obejmującej wprowadzenie i rozwój nowych produktów, usług i obecności na rynkach oraz istotne zmiany dotychczasowych produktów, usług i zmiany na rynkach.

Dywersyfikacja portfela kredytowego jest jednym z ważniejszych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym. Nadmierna koncentracja kredytowa jest zjawiskiem niepożądanym przez Bank, ponieważ powoduje wzrost ryzyka. Potencjalne straty z tym związane są na tyle dużym zagrożeniem, że stopień koncentracji powinien być monitorowany, kontrolowany i raportowany do kierownictwa Banku. Podstawowymi narzędziami ograniczania ryzyka koncentracji są mechanizmy identyfikacji i pomiaru ryzyka koncentracji oraz limity zaangażowań w poszczególnych segmentach portfela Banku oraz w spółkach zależnych. Narzędzia te pozwalają na różnicowanie portfela kredytowego i redukcję negatywnych skutków związanych z niekorzystnymi zmianami w poszczególnych obszarach gospodarki.

Za obszar (wymiar) istotnej koncentracji Bank uznaje sytuację w której udział danego obszaru (wymiaru) koncentracji w sumie bilansowej Banku jest równy lub przekracza 10% lub 5% planowanego na dany rok budżetowy wyniku finansowego netto Banku. W takiej sytuacji dany obszar (wymiar) koncentracji podlega analizom, raportowaniu i zarządzaniu w ramach procesu zarządzania ryzykiem koncentracji.

Jednym z potencjalnych źródeł ryzyka kredytowego jest wysoka koncentracja zaangażowań kredytowych Banku w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo i organizacyjnie. W celu jej ograniczenia Rozporządzenie UE nr 575/2013 określa limit maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 395 Rozporządzenia UE nr 575/2013: Instytucja nie przyjmuje na siebie ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403 przekracza 25% wartości jej uznanego kapitału. Jeżeli taki klient jest instytucją lub jeżeli do grupy powiązanych klientów należy co najmniej jedna instytucja, wartość ta nie przekracza 25% wartości uznanego kapitału instytucji lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pod warunkiem że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych klientów niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403, nie przekracza 25% wartości uznanego kapitału instytucji.

Bank dokonuje monitoringu limitów koncentracji zgodnie z art. 387 Rozporządzenia UE nr 575/2013. Według stanu na koniec 2018r. limity określone w art. 395 Rozporządzenia UE nr 575/2013 nie zostały przekroczone. Według stanu na koniec 2018 roku zaangażowanie Banku w finansowanie klientów/grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie przekraczają limitu koncentracji zaangażowań. Suma zaangażowań równych lub przekraczających 10% funduszy własnych Grupy stanowiła 17%.

Tolerancja ryzyka koncentracji jest określona w Banku poprzez system limitów wewnętrznych, które uwzględniają zarówno zakładane kierunki i dynamikę rozwoju biznesu przez Bank, akceptowalny poziom ryzyka kredytowego i płynności, jak również zewnętrzne uwarunkowania i perspektywy makroekonomiczne i sektorowe. Limity wewnętrzne dla ryzyka koncentracji kredytowych określone są m.in. dla:

- wybranych sektorów gospodarczych/ branż,
- ekspozycji denominowanych w walucie obcej,
- segmentu klienta (wewnątrzbankowa segmentacja klientów),
- kredytów zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia,
- regionów geograficznych,
- średniego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (probability of default),
- ekspozycji z określonym ratingiem (wewnętrzna skala ratingowa Banku),
- ekspozycji z określonym debt-to-income,
- ekspozycji z określonym loan-to-value.

Działania ograniczające ekspozycję Banku na ryzyko koncentracji mogą obejmować działania o charakterze systemowym oraz działania o charakterze pojedynczych/ specyficznych decyzji i transakcji. Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze systemowym Grupa zalicza:

- ograniczanie zakresu kredytowania określonego rodzaju klientów, poprzez modyfikację prowadzonej polityki kredytowej,
- obniżenie limitów w zakresie ryzyka koncentracji,
- dywersyfikację rodzajów aktywów na poziomie sprawozdania z sytuacji finansowej Banku,
- zmianę strategii biznesowej w taki sposób, aby przeciwdziałała nadmiernej koncentracji,
- dywersyfikację w zakresie przyjmowanych rodzajów zabezpieczeń.

Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze pojedynczych/ specyficznych decyzji i transakcji Grupa zalicza:

- ograniczanie zawierania dalszych transakcji z danym klientem lub grupą powiązanych klientów,
- sprzedaż wyselekcjonowanych aktywów/ portfeli kredytowych,
- sekurytyzację aktywów,
- ustanowienie nowych zabezpieczeń (np. kredytowych instrumentów pochodnych, gwarancji, subpartycypacji, umów ubezpieczenia) dla istniejących lub nowych ekspozycji kredytowych.

Przeprowadzaną przez Grupę analizą koncentracji branżowej objęte są wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów instytucjonalnych z uwzględnieniem kredytów obligacyjnych. Bank definiuje branże w oparciu o Polską Klasyfikację Działalności (kod PKD 2007). Struktura zaangażowania Banku względem branż analizowana na koniec 2019 roku, podobnie jak na koniec 2018 roku, charakteryzuje się koncentracją wobec takich branż jak: *Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo; Produkcja Art. Spożywczych,*

Napojów i Wyrobów Tytoniowych. W roku 2018 składały się one na 32% zaangażowania branżowego, natomiast w roku 2018 zaangażowanie wobec tych trzech branż wyniosło 33%.

W 2018 r. największy udział kredytów zagrożonych w zaangażowaniu branżowym (20,0%) miały *Hotele i restauracje; Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją* oraz (15,2%) *Działalność wydawnicza i poligrafia; Działalność związana z produkcją medialną* oraz (13,0%) *Budownictwo obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz specjalistyczne.* W 2019 r. największy udział kredytów zagrożonych w zaangażowaniu branżowym (21,5%) miało *Hotele i restauracje; Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją,* (17,7%) *Budownictwo obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz specjalistyczne* oraz (12,4%) *Działalność wydawnicza i poligrafia; Działalność związana z produkcją medialną.*

Poniżej zaprezentowano tabelę, porównującą udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w latach 2018 i 2019.

*Udział kredytów zagrożonych** w zaangażowaniu branżowym (wartość bilansowa brutto)**

Branża	Zaangażowanie		Udział zagrożonych kredytów	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo; Produkcja Art. Spożywczych, Napojów i Wyrobów Tytoniowych	15 050 731	15 336 409	7,7%	6,0%
Produkcja pojazdów samochodowych, motocykli, opon	763 233	702 537	0,9%	1,2%
Budownictwo obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz specjalistyczne	2 069 417	2 320 668	17,7%	13,0%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2 436 639	2 324 949	5,8%	5,1%
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	582 828	850 381	0,3%	0,4%
Telekomunikacja; Działalność pocztowa i kurierska	620 168	686 924	0,2%	0,2%
Wydobywanie węgla, torfu; Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego; Wytwarzanie paliw gazowych; Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	61 877	106 611	0,2%	0,1%
Produkcja maszyn i urządzeń (z wyłączeniem komputerów i wyrobów elektronicznych)	2 073 662	2 183 140	8,6%	9,5%
Działalność finansowa	534 919	886 700	3,6%	4,0%
Opieka zdrowotna; Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków	602 577	667 854	3,6%	2,9%
Hotele i restauracje; Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją	361 896	401 386	21,5%	20,0%
Produkcja mebli, artykułów gospodarstwa domowego; Produkcja odzieży, wyrobów tekstylnych, skór	869 670	898 113	11,4%	6,4%
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki; Działalność usługowa w zakresie informacji; Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	318 284	370 221	5,3%	7,3%
Działalność ubezpieczeniowa	27 109	25 856	9,9%	7,8%
Wydobycie i produkcja pozostałych materiałów i kruszców	2 948 451	3 332 494	2,2%	3,1%
Działalność wydawnicza i poligrafia; Działalność związana z produkcją medialną	382 391	319 171	12,4%	15,2%
Edukacja; Pomoc społeczna; Pozostała działalność usługowa	292 291	274 134	7,5%	7,6%

Branża	Zaangażowanie		Udział zagrożonych kredytów	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Budownictwo mieszkalne i niemieszkalne; Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4 786 969	4 553 165	4,1%	8,6%
Handel detaliczny	3 300 196	3 385 944	4,2%	4,8%
Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna	118 350	170 922	0,0%	0,0%
Transport i gospodarka magazynowa	2 015 526	2 206 787	6,7%	7,5%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę; Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami	435 894	418 055	4,5%	5,3%
Handel hurtowy	4 606 850	5 287 209	7,6%	6,7%
Razem	45 259 930	47 709 627	6,8%	6,4%

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie. Dane zawierają kredyty obligacyjne, w odróżnieniu od pozostałych tabel.

** Kredyty, dla których zidentyfikowano obiektywną przesłankę utraty wartości

Grupa zarządza także ryzykiem koncentracji zabezpieczeń. W tym celu Bank wprowadził limity zaangażowania poszczególnych rodzajów zabezpieczeń dbając o ich odpowiednią dywersyfikację. Według stanu na koniec 2019 roku, podobnie jak na koniec 2018 roku, nie zaobserwowano przekroczeń tych limitów.

W przypadku oceny indywidualnej Bank spodziewa się według stanu na 31 grudnia 2019 roku odzyskać, z tytułu ustanowionych zabezpieczeń, kwotę 879 mln złotych, co stanowi 49% całkowitego zaangażowania ocenianego indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

Poniższa tabela prezentuje maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe dla instrumentów finansowych ujętych i nieujętych w sprawozdaniu finansowym. Maksymalna ekspozycja została zaprezentowana brutto, przed uwzględnieniem wpływu zabezpieczeń i innych instrumentów polepszenia jakości kredytów.

31 grudnia 2019

Aktywa	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – bez uwzględniania zabezpieczeń	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – z uwzględnieniem zabezpieczeń
Kasa i środki w Banku Centralnym	4 658 545	4 658 171
Należności od banków	680 228	679 308
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 953 358	7 953 358
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	241 754	241 754
Pochodne instrumenty finansowe	800 886	800 886
Instrumenty zabezpieczające	228 120	228 120
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	75 064 852	71 836 643
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	17 939 171	17 916 645
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	976 748	976 748
Inne aktywa	884 845	884 845
Aktywa razem	109 428 507	106 176 478
Zobowiązania warunkowe razem	3 528 537	3 528 537
Całkowita ekspozycja na ryzyko kredytowe	112 957 044	106 176 478

31 grudnia 2018

Aktywa	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – bez uwzględniania zabezpieczeń	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – z uwzględnieniem zabezpieczeń
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 897 123	2 897 123
Należności od banków	962 757	961 496
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	15 875 339	15 875 339
Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	204 421	204 421
Pochodne instrumenty finansowe	715 671	715 671
Instrumenty zabezpieczające	130 405	130 405
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	74 059 759	70 997 701
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	11 960 381	11 939 238
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 034 313	1 034 313
Inne aktywa	762 653	762 653
Aktywa razem	108 602 822	105 518 360
Zobowiązania warunkowe razem	5 277 551	5 277 551
Całkowita ekspozycja na ryzyko kredytowe	113 880 373	110 795 911

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w podziale na ratingi jakości kredytowej

Poniższa tabela prezentuje istotne ekspozycje na ryzyko kredytowe, do których miał zastosowanie model oczekiwanych strat kredytowych. Podział został oparty na poniższej skali ratingowej:

2019-12-31

Kredyty i pożyczki brutto wyceniane według zamortyzowanego kosztu dla których odpis z tytułu utraty wartości jest mierzony jako*:

Rating	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje POCl	Wartość portfela brutto dla danej kategorii ratingu	Wartość portfela netto dla danej kategorii ratingu
1	1 208	33	-	-	1 241	1 205
2	123 452	-	-	-	123 452	123 443
3	414 505	39	-	-	414 544	414 507
4	1 713 892	5 798	93	-	1 719 783	1 719 238
5	5 529 123	234 995	6 275	-	5 770 393	5 760 068
6	12 987 709	394 335	50 568	3 116	13 435 729	13 353 709
7	13 252 635	1 367 739	24 636	4 275	14 649 285	14 498 755
8	2 953 267	1 976 620	40 473	29 534	4 999 895	4 850 953
9	51 087	769 144	31 782	3 279	855 291	801 372
10	48 814	511 048	738 557	26 117	1 324 537	930 023
11 to 12	5 441	5 714	1 878 912	267 146	2 157 212	989 548
Razem	37 081 133	5 265 465	2 771 296	333 467	45 451 362	43 442 821

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

2018-12-31

Kredyty i pożyczki brutto wyceniane według zamortyzowanego kosztu dla których odpis z tytułu utraty wartości jest mierzony jako*:

Rating	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje POCI	Wartość portfela brutto dla danej kategorii ratingu	Wartość portfela netto dla danej kategorii ratingu
1	726	-	-	-	727	713
2	4 076	-	-	1	4 077	4 076
3	297 516	-	23	141	297 680	297 441
4	1 919 118	318	4	967	1 920 406	1 918 480
5	3 220 027	160 292	911	1 085	3 382 315	3 358 012
6	12 246 624	435 864	3 517	9 092	12 695 097	12 626 175
7	13 654 861	762 249	17 008	153 135	14 587 253	14 451 806
8	3 266 509	1 154 624	31 859	40 327	4 493 318	4 370 719
9	138 983	512 396	20 108	15 940	687 427	645 968
10	414 651	346 637	59 994	193 018	1 014 300	897 055
11 to 12	77 112	47 301	1 824 126	139 749	2 088 288	888 975
Razem	35 240 203	3 419 681	1 957 549	553 455	41 170 889	39 459 422

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Dla dużych przedsiębiorstw oraz klientów z segmentu MSP, prowadzących pełną rachunkowość, Bank wyznacza wewnętrzne klasy ratingowe zgodnie z przyjętą polityką kredytową. Klasy ratingowe wyznaczane są na podstawie modelu ryzyka dedykowanego dla tej części portfela kredytowego i stanowią podstawę do szacowania wysokości rezerwy zgodnie z MSSF9. Klientom Banku przypisywane są ratingi od 1 (klienci, wobec których Bank identyfikuje najniższe ryzyko kredytowe) do 12 (klienci wobec których Bank identyfikuje najwyższe ryzyko kredytowe). Do przypisania ratingów wykorzystywane są przy tym roczne dane finansowe przedstawiane przez klienta oraz ogólna ocena jakościowa jego sytuacji na rynku.

Struktura przeterminowania należności

Celem analizy zaległości w spłacie jest wskazanie poziomu potencjalnej straty kredytowej (w odniesieniu do należności bez utraty wartości). Im wyższe przeterminowanie w spłacie, tym większe prawdopodobieństwo identyfikacji obiektywnej przesłanki utraty wartości w przyszłości. Wzrost opóźnienia w spłacie powyżej zera dni zwiększa szansę identyfikacji przesłanki utraty wartości, ale nie stanowi sam w sobie podstawy do nadania tej przesłanki. W wypadku ekspozycji przeterminowanych poniżej 91 dni przesłanka może zostać jednak zidentyfikowana na podstawie dodatkowych informacji o sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Strukturę portfela kredytowego w podziale na ekspozycje z utratą wartości oraz bez utraty wartości wraz z uwzględnieniem poziomu zaległości w spłacie przedstawiają poniższe tabele. Dla celów kalkulacji wysokości odpisu aktualizującego, jak i przy prezentacji danych w poniższych tabelach kredyt uznany jest za zapadły nie w dniu, w którym mija termin płatności raty, ale w dniu kolejnym.

Struktura portfela kredytowego ze względu na utratę wartości i przeterminowanie 31.12.2019 (wartość bilansowa netto)*

2019-12-31

Struktura przeterminowania należności	bez utraty wartości				z utratą wartości	Razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty i pożyczki hipoteczne	17 851 522	272 210	28 903	8 732	342 371	18 503 738
Kredyty gotówkowe	7 342 714	123 147	24 211	7 413	187 339	7 684 824
Kredyty samochodowe	1 507 568	8 540	2 607	540	14 692	1 533 947
Karty kredytowe	1 228 027	52 010	12 723	1 444	26 155	1 320 359
Kredyty inwestycyjne	19 696 537	306 585	9 648	7 631	782 977	20 803 378
Limity w rachunku bieżącym	10 851 918	38 440	5 703	10 091	341 984	11 248 136
Kredyty obrotowe przedsiębiorstw	7 436 518	106 063	5 876	3 676	292 293	7 844 426
Leasing	3 624 307	98 241	9 457	5 493	123 372	3 860 870
Pozostałe	971 146	7 734	1 024	256	31 201	1 011 361
Razem	70 510 257	1 012 970	100 152	45 276	2 142 384	73 811 039

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Struktura portfela kredytowego ze względu na utratę wartości i przeterminowanie 31.12.2018 (wartość bilansowa netto)*

2018-12-31

Struktura przeterminowania należności	bez utraty wartości				z utratą wartości	Razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty i pożyczki hipoteczne	15 887 582	335 068	34 152	8 857	373 176	16 638 835
Kredyty gotówkowe	7 784 509	155 780	30 614	13 217	257 248	8 241 368
Kredyty samochodowe	1 163 838	6 795	2 485	604	15 799	1 189 521
Karty kredytowe	916 807	27 261	3 811	1 504	28 542	977 925
Kredyty inwestycyjne	21 060 712	43 648	36 934	12 715	943 467	22 097 476
Limity w rachunku bieżącym	11 648 742	42 368	26 314	9 585	364 122	12 091 131
Kredyty obrotowe przedsiębiorstw	6 010 634	23 042	4 834	8 695	167 710	6 214 915
Leasing	3 292 895	79 606	10 735	984	62 384	3 446 604
Pozostałe	2 465 000	2 902	1 434	113	53 064	2 522 513
Razem	70 230 719	716 469	151 312	56 273	2 265 512	73 420 284

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Odpisy z tytułu utraty wartości

Odpisy z tytułu utraty wartości odzwierciedlają oczekiwaną stratę kredytową obliczoną z wykorzystaniem trzyetapowego podejścia wymaganego przez MSSF 9, co opisano w Nocie 3.

Zabezpieczenia

Opis posiadanych zabezpieczeń lub innych mechanizmów poprawiających jakość kredytową

Bank ocenia zdolność kredytową każdego klienta na podstawie indywidualnej. Wartość uzyskanego zabezpieczenia, jeśli jest ono uznane za niezbędne przez Bank z racji udzielenia danego kredytu, podlega wycenieniu przez Bank. Bank akceptuje zróżnicowane formy zabezpieczeń dla kredytów, ale do głównych kategorii można zaliczyć:

- hipotekę na nieruchomości;
- ubezpieczenie nieruchomości będącej przedmiotem hipoteki;
- ubezpieczenie na życie kredytobiorcy;
- zastaw rejestrowy;

Wpływ posiadanych zabezpieczeń na wycenę ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości*:

2019-12-31	Wartość brutto ze zidentyfikowaną utratą wartości	Wartość posiadanych zabezpieczeń	Wartość netto ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości
W rachunku bieżącym:	750 850	549 689	341 984
przedsiębiorstwa	414 966	318 225	169 975
gospodarstwa domowe:	335 885	231 463	172 009
klienci indywidualni	22 766	436	5 821
przedsiębiorcy indywidualni	90 220	17 122	19 476
rolnicy	222 899	213 905	146 712
Kredyty i pożyczki:	3 457 321	2 123 811	1 667 145
przedsiębiorstwa	1 441 147	1 017 216	691 515
inwestycyjne	796 108	720 148	493 017
obrotowe	578 400	275 035	187 962
pozostałe	66 639	22 033	10 536
gospodarstwa domowe:	2 016 174	1 106 595	975 630
klienci indywidualni, w tym:	1 318 647	585 661	560 818
nieruchomości	565 885	505 380	343 278
przedsiębiorcy indywidualni	362 109	226 885	182 693
rolnicy	335 418	294 050	232 119
Należności leasingowe	218 523	-	133 255
Kredyty i pożyczki brutto, razem	4 426 694	2 673 500	2 142 384
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(2 284 310)		
Kredyty i pożyczki netto, razem	2 142 384		

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie

2018-12-31	Wartość brutto ze zidentyfikowaną utratą wartości	Wartość posiadanych zabezpieczeń	Wartość netto ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości
W rachunku bieżącym:	707 112	497 406	364 186
przedsiębiorstwa	421 780	323 094	210 970
gospodarstwa domowe:	285 332	174 312	153 215
klienci indywidualni	31 002	210	16 545
przedsiębiorcy indywidualni	100 912	26 777	27 590
rolnicy	153 418	147 325	109 079
Kredyty i pożyczki:	3 463 498	2 348 124	1 838 938
przedsiębiorstwa	1 639 028	1 332 491	867 960
inwestycyjne	736 307	680 054	401 360
obrotowe	432 016	274 660	56 240
pozostałe	470 705	377 776	410 363
gospodarstwa domowe:	1 824 469	1 015 633	970 978
klienci indywidualni, w tym:	1 202 368	548 273	575 895
nieruchomości	519 868	466 081	287 632
przedsiębiorcy indywidualni	381 249	253 767	224 161
rolnicy	240 852	213 593	170 923
Należności leasingowe	132 214	-	62 384
Kredyty i pożyczki brutto, razem	4 302 824	2 845 530	2 265 508
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(2 037 312)		
Kredyty i pożyczki netto, razem	2 265 508		

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym nie nastąpiły istotne zmiany w jakości zabezpieczenia w wyniku pogorszenia lub zmian w polityce zabezpieczeń Banku.

Kredyty i pożyczki – jakość kredytowa

Kredyty i pożyczki są klasyfikowane do kategorii przeterminowanych, ale bez zidentyfikowanej utraty wartości kiedy rynkowa bieżąca wartość zabezpieczenia jest wystarczająca dla pokrycia wartości kapitału, odsetek i innych opłat należnych Bankowi wymagalnych dla danej ekspozycji.

Kredyty mieszkaniowe denominowane w walutach obcych

W związku z istotnością portfela kredytów mieszkaniowych dla klientów detalicznych denominowanych w walutach obcych, Grupa ujawnia szereg dodatkowych, różnorodnych informacji w zakresie zaangażowania tego portfela.

Kredyty mieszkaniowe dla klientów indywidualnych stanowią około 24% portfela kredytowego wobec sektora niefinansowego Grupy (wartości bilansowej brutto), z czego (26%) to kredyty walutowe i denominowane w walucie obcej, z czego, z kolei, zdecydowana większość (99%) to kredyty walutowe i denominowane we frankach szwajcarskich. Łączna wartość bilansowa brutto kredytów mieszkaniowych walutowych i denominowanych w walutach obcych to 4,9 miliarda złotych.

Grupa dokonuje aktualizacji wartości nieruchomości mieszkaniowych stanowiących zabezpieczenie hipoteczne udzielonych kredytów w okresach rocznych, z uwzględnieniem poniższych założeń:

- w odniesieniu do kredytów o zadłużeniu poniżej 12 mln PLN na dzień aktualizacji – wartość nieruchomości aktualizowana jest metodą statystyczną,
- w odniesieniu do kredytów o zadłużeniu powyżej 12 mln PLN na dzień aktualizacji - wartość nieruchomości podlega aktualizacji w drodze indywidualnej.

Zaktualizowane wartości nieruchomości są podstawą do wyliczenia bieżącego poziomu LTV dla pojedynczej ekspozycji oraz średniego LTV dla całego portfela, jako średnia ważona wartością bilansową brutto pojedynczych LTV.

Poniżej zaprezentowano tabele z łącznym zaangażowaniem bilansowym oraz średnią wartością LTV dla kredytów mieszkaniowych denominowanych w walutach obcych ze względu na rozpoznaną utratę wartości oraz dni przeterminowania.

Struktura ekspozycji oraz średnie bieżące LTV ze względu na utratę wartości i przeterminowanie

dni przeterminowania	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważne WBB
0-30 dni	4 680 441	78,78%
31-60 dni	23 208	87,04%
61-90 dni	7 113	82,01%
powyżej 90 dni	182 185	106,85%
Razem	4 892 947	79,8%

rozpoznana utrata wartości	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważne WBB
NIE	4 587 148	78,57%
TAK	305 799	99,18%
Razem	4 892 947	79,83%

Średni poziom wskaźnika bieżącego LTV, który dla całego portfela mieszkaniowego denominowanego w walutach obcych przekracza średni poziom bieżącego LTV dla złotówkowych kredytów mieszkaniowych (73%).

Struktura ekspozycji oraz średnie bieżące LTV ze względu na lata udzielenia kredytu (kredyty mieszkaniowe denominowane w walutach)

rok umowy	liczba udzielonych kredytów	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważone WBB	wartość bilansowa brutto *
2005 i poniżej	2 764	327 763	40,20%	313 710
2006	5 367	1 119 673	57,17%	1 076 216
2007	4 735	1 513 449	86,56%	1 428 039
2008	5 803	1 676 863	97,33%	1 553 595
2009	638	135 209	64,05%	128 728
2010 i więcej	309	119 990	88,38%	86 861
Razem	19 616	4 892 947	79,8%	4 587 149

*kredyty bez rozpoznanej utraty wartości

Praktyki „forbearance”

Bank uznaje ekspozycję jako forborne w przypadku przyznania udogodnienia ze względów ekonomicznych (trudności finansowych) w tym każdego udogodnienia przyznanego dla ekspozycji z rozpoznaną przesłanką utraty wartości. W przypadku udzielenia udogodnienia z istotną stratą ekonomiczną bank klasyfikuje klienta do statusu default.

Jako przyznanie udogodnienia rozumie się m.in. wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych zdarzeń:

- zmiana harmonogramu spłat, w tym w szczególności wydłużenie daty zapadalności kredytu
- anulowanie kwoty zaległej (np. kapitalizacja kwoty zaległej, która może być spłacana w późniejszym terminie)
- umorzenie kapitału, odsetek lub prowizji
- konsolidacja posiadanych kredytów w jeden nowy produkt, o ile kwoty spłat skonsolidowanego kredytu są niższe niż suma spłat przed konsolidacją,
- obniżenie wysokości bazy stopy procentowej lub marży,
- udzielenie nowego kredytu na spłatę istniejącego zadłużenia.

Wyłącznie w czasie gdy klient posiada trudności finansowe lub z uwagi na zmiany rynkowe trudności takie mogą u niego wystąpić, tzn.:

- ekspozycja jest w obsłudze windykacyjnej, lub
- ekspozycja nie jest w obsłudze windykacyjnej ale istnieją dowody (dostarczone przez klienta lub uzyskane w procesie decyzyjnym), że klient posiada lub może w najbliższym czasie posiadać trudności finansowe.

Bank uznaje za istotną stratę ekonomiczną spadek wartości bieżącej oczekiwanych przepływów pieniężnych w wyniku przyznanego udogodnień w wysokości równej lub wyższej niż 5%. Spadek wartości liczony jest według następującego wzoru:

$$\frac{NPV_0 - NPV_1}{NPV_0}$$

gdzie:

NPV₀ – wartość bieżąca oczekiwanych przepływów pieniężnych (uwzględniających odsetki oraz opłaty/prowizje) przed wprowadzeniem zmian w warunkach kredytowania zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową,

NPV₁ – wartość bieżąca oczekiwanych przepływów pieniężnych (uwzględniające odsetki oraz opłaty/prowizje) po wprowadzeniu zmian w warunkach kredytowania zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową. W przypadku konsolidacji wielu kredytów za pierwotną stopę procentową na potrzeby oceny istotności straty ekonomicznej przyjmuje się średnią ESP ważoną ekspozycją bilansową brutto na moment przyznania udogodnienia.

Status forborne przestaje być rozpoznawany jeśli zostaną spełnione poniższe warunki:

- ekspozycja przeklasyfikowana została do portfela pracującego w następstwie przeanalizowania sytuacji finansowej (dotyczy portfela korporacyjnego), która wykazała, że klient nie spełnia już warunków utrzymania go w portfelu z utratą wartości.
- ekspozycja od 24 miesięcy nieprzerwanie jest klasyfikowana do kategorii bez przesłanki utraty wartości,
- klient nie zalega powyżej 30 dni na żadnej ekspozycji,
- przez przynajmniej połowę okresu próbnego kredytobiorca dokonywał regularnych i istotnych spłat.

Wartość ekspozycji „forborne”

	2019-12-31			
Wartość ekspozycji „forborne”	Portfel ogółem	w tym zaangażowania forbearance	w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
Kredyty i pożyczki udzielone:	75 064 852	1 383 336	961 070	422 266
Niebankowym podmiotom finansowym	576 521	-	-	-
Klientom indywidualnym	29 997 525	415 075	317 032	98 043
Podmiotom gospodarczym:	40 365 447	968 261	644 038	324 223
w tym rolnikom indywidualnym	8 732 840	290 659	259 831	30 828
Instytucjom sektora budżetowego	129 915	-	-	-
Należności leasingowe	3 995 444	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych:	(3 228 209)	(395 411)	(271 968)	(123 443)
Niebankowym podmiotom finansowym	(2 314)	-	-	-
Klientom indywidualnym	(1 158 392)	(131 026)	(101 783)	(29 243)
Podmiotom gospodarczym:	(1 939 521)	(264 385)	(170 185)	(94 200)
w tym rolnikom indywidualnym	(408 748)	-	-	-
Instytucjom sektora budżetowego	(1 925)	-	-	-
Należności leasingowe	(126 057)	-	-	-
Kredyty i pożyczki netto, razem	71 836 643	987 925	689 102	298 823

	2018-12-31			
Wartość ekspozycji „forborne”	Portfel ogółem	w tym zaangażowania forbearance	w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
Kredyty i pożyczki udzielone:	74 054 662	964 935	682 508	282 427
Niebankowym podmiotom finansowym	687 227	-	-	-
Klientom indywidualnym	27 001 876	397 729	290 021	107 708
Podmiotom gospodarczym:	42 613 747	567 206	392 487	174 719
w tym rolnikom indywidualnym	8 681 538	128 344	95 900	32 444
Instytucjom sektora budżetowego	190 073	-	-	-
Należności leasingowe	3 561 739	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych:	(3 056 961)	(298 790)	(190 417)	(108 373)
Niebankowym podmiotom finansowym	(14 641)	-	-	-
Klientom indywidualnym	(1 066 974)	(107 728)	(84 891)	(22 837)
Podmiotom gospodarczym:	(1 858 267)	(191 062)	(105 526)	(85 536)
w tym rolnikom indywidualnym	(379 402)	(22 965)	(7 491)	(15 474)
Instytucjom sektora budżetowego	(1 961)	-	-	-
Należności leasingowe	(115 118)	-	-	-
Kredyty i pożyczki netto, razem	70 997 701	666 145	492 091	174 054

53.3. Ryzyko rynkowe i ALM (zarządzanie aktywami i pasywami)

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym

Działalność BNP Paribas Bank Polska S.A. jest podzielona na księgę handlową i bankową. Zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych oraz zmienności implikowanej instrumentów opcyjnych powodują zmiany w wyniku odsetkowym oraz wyniku z wyceny wartości bieżącej tych ksiąg. Ryzyko niekorzystnej zmiany wartości na skutek zmian w/w czynników Bank rozpoznaje jako ryzyko rynkowe i ze względu na różny charakter ksiąg ryzyko to jest monitorowane oraz zarządzane za pomocą narzędzi i miar dostosowanych do charakterystyki danego ryzyka w ramach danej księgi.

W celu właściwego odzwierciedlenia specyfiki transakcji rynku finansowego, tj. intencji ich zawarcia, dominujących ryzyk i sposobu ewidencji księgowej, Bank przyporządkowuje wszystkie pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe do księgi bankowej lub księgi handlowej. Precyzyjne kryteria tego podziału określają wprowadzone w życie uchwałami Zarządu Banku dokumenty („polityki” i „metodyki”), regulujące cel prowadzenia danej księgi, profil i typy podejmowanego ryzyka, metody ich pomiaru i limitowania oraz uprawnienia i umiejscowienie poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku w procesie generowania, pomiaru, limitowania i raportowania ryzyka.

Proces zawierania transakcji, ich ewidencji, nadzoru nad poziomem ryzyka i stanowienia limitów ryzyka jest prowadzony przez niezależne jednostki. Rada Nadzorcza Banku, uwzględniając długoterminową strategię Banku oraz plan finansowy wyznacza tolerancję ryzyka czyli akceptowalny poziom i profil ryzyka, który dalej – w postaci limitów ryzyka – jest przypisywany do ksiąg i portfeli przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Komitet Zarządzania Ryzykiem. Za bieżące zarządzanie ryzykiem księgi handlowej operacyjnie odpowiada Pion Rynków Finansowych, działający w ramach ustalonych limitów ryzyka rynkowego. Ryzykiem strukturalnym stopy procentowej i walutowym w ramach księgi bankowej oraz ryzykiem rynkowym krótkoterminowej pozycji płynnościowej zarządza Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami. Zarządzanie bieżącą operacyjną pozycją ryzyka walutowego Banku jest scentralizowane i ma miejsce w księdze handlowej. Za pomiar i raportowanie wielkości ryzyka oraz przekroczeń limitów odpowiedzialne są Pion Ryzyka Finansowego i Kontrahenta oraz Biuro Finansów i Operacji ALM Treasury. Pion Ryzyka Finansowego i Kontrahenta zapewnia również poprawność wyceny instrumentów finansowych. Kalkulacja wyniku zarządczego prowadzona jest przez Biuro Monitorowania Transakcji Rynków Finansowych, a ewidencja księgowa i rozliczanie transakcji przez Departament Obsługi Transakcji Rynków Finansowych. System akceptacji przekroczeń limitów ma charakter hierarchiczny, zależnie od czasu trwania przekroczenia i jego wielkości jest on umiejscowiony na poziomie dyrektora Departamentu lub członków Zarządu Banku nadzorujących Obszar Ryzyka i Obszar w którym nastąpiło przekroczenie limitu. Niezależnie od ww. procesu, wszystkie przekroczenia są raportowane natychmiast po ich powstaniu oraz dyskutowane na comiesięcznych posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami lub Komitetu Zarządzania Ryzykiem.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej (ALM Treasury)

Księga bankowa BNP Paribas Bank Polska S.A. składa się z dwóch części: pierwsza z nich to portfel ALM, w ramach, którego są zarządzane strukturalne ryzyka: stopy procentowej, walutowe oraz płynności, wynikające ze struktury sprawozdania z sytuacji finansowej kształtowanej przez podstawową działalność kredytowo-depozytową oraz inwestycyjną Banku. Z kolei portfel Treasury stanowi centrum zarządzania płynnością bieżącą i krótkoterminową, równocześnie poprzez ten portfel Bank prowadzi działalność inwestycyjną i operacje zabezpieczające na rynku finansowym.

W skład portfela ALM wchodzi – przekazywane w zarządzanie do Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami poprzez system Transferowych Cen Funduszy (TCF) – rachunki, depozyty i kredyty, pozycje o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, własne emisje długu i pożyczki długoterminowe), operacje rynku finansowego o charakterze zabezpieczającym ten portfel (instrumenty pochodne) oraz pozycje bez odsetkowe (m.in. kapitał, aktywa rzeczowe, aktywa niematerialne, podatki i rezerwy, bieżący wynik).

Portfel Treasury obejmuje m.in. płynne papiery wartościowe (bufor płynnościowy), lokaty i depozyty międzybankowe, rachunki nostro i loro oraz zabezpieczające ryzyko rynkowe tego portfela operacje rynku finansowego (instrumenty pochodne).

Polityką Banku w zakresie księgi bankowej – portfeli ALM i Treasury zarządzanych łącznie – jest osiąganie dodatkowych, stabilnych przychodów ponad marżę produktową, bez narażania stabilności środków zdeponowanych przez klientów, kapitału i wyniku finansowego. Bank osiąga ten cel poprzez utrzymanie lub dopasowanie naturalnej ekspozycji, generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Banku, w ramach obowiązujących limitów ryzyka gwarantujących ograniczoną wrażliwość wyniku Banku na zmiany czynników rynkowych, jednocześnie dostosowujące tę ekspozycję w kierunku zgodnym z przewidywanymi średnio- i długoterminowymi trendami rynku finansowego.

Warunki konkurencyjne lokalnego rynku finansowego i oczekiwania klientów są głównymi czynnikami kształtującymi politykę produktową Banku, w szczególności stosowanie zmiennego oprocentowania dla średnio- i długoterminowych produktów kredytowych oraz finansowanie tych aktywów krótkimi depozytami i nieoprocentowanymi rachunkami.

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego w księdze bankowej – obejmującym portfele ALM i Treasury łącznie – są: urealniona luka stopy procentowej, wrażliwość wyniku odsetkowego oraz wrażliwość kapitału ekonomicznego. Główne założenia przyjęte do pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są następujące:

- poszczególne pozycje aktywów, pasywów i transakcji pozabilansowych są uwzględniane w wartości nominalnej, od której naliczane są odsetki,
- pozycje i transakcje oparte o zmienne stopy referencyjne, np. WIBOR, LIBOR, EURIBOR, stopę redyskonta weksli NBP, itp. uwzględnia się w luce w najbliższym właściwym danemu kontraktowi terminie przeszacowania tej stawki,
- pozycje oparte o zmienne stopy referencyjne skalowane mnożnikiem, uwzględnia się w luce w najbliższym właściwym danemu kontraktowi terminie przeszacowania tej stawki w kwocie nominalnej przeskalowanej mnożnikiem, a kwotę nominalną przeskalowaną wartością $(1 - \text{mnożnik})$ uwzględnia się w dacie zapadalności lub proporcjonalnie w datach spłaty kapitału,
- pozycje i transakcje o stałym oprocentowaniu uwzględnia się w luce w terminach spłat kapitału, w kwotach kapitału spłacanego w danym terminie lub jednorazowo w dacie zapadalności dla pozycji bez spłaty kapitału (np. depozyty terminowe). Pozycje i transakcje o nieokreślonym terminie zapadalności, terminie zmiany oprocentowania lub nieoprocentowane uwzględnia się zgodnie z profilem uzyskanym w wyniku modelowania, którego celem jest najlepsze możliwe odzwierciedlenie zmienności przepływów odsetkowych i kapitałowych wynikających z zachowań behawioralnych klientów oraz w reakcji na czynniki zewnętrzne, w szczególności poziom rynkowych stóp procentowych.
- Dla portfela kredytów co do których stwierdzono utratę wartości, dla kwot netto (pomniejszonych o utworzone rezerwy) stosuje się średnią zapadalność kontraktową dla ekspozycji bez utraty wartości (IFRS stage 1 oraz 2) powiększona o dwa lata,
- Do kalkulacji kapitału ekonomicznego są pozycje według cen wewnętrznych.

W procesie budowy modeli wykorzystywanych do pomiaru ryzyka stopy procentowej bank stosuje zapisy rekomendacji 'W' w zakresie weryfikacji działania modelu, kryteriów jakościowych, minimalnych kryteriów akceptacyjnych modelu oraz bieżącej kontroli poprawności działania modelu.

Modele portfeli replikacyjnych dla rachunków bez określonych dat zapadalności są to modele behawioralne, zbudowane na bazie historycznej zmienności sald depozytowych rachunków oraz na analizie współczynników zamknięcia dla modelowanej pozycji. W ramach modelowania portfel dzielony jest na części strukturalne/osad i część zmienną, która jest w analizach stopy procentowej przypisywana do terminu ON.

W przypadku kredytów o stałej stopie procentowej stosuje się współczynniki przedpłat wyznaczone zgodnie z obowiązującymi modelami w Banku, przedpłaty analizowane są oddzielnie dla poszczególnych rodzajów kredytów: gotówkowych, samochodowych, ze względu na różną charakterystykę tych produktów. Czynniki uwzględniane w analizie przedpłat: wiek kredytu, sezonowość, zachęta finansowa dla klienta, do przedpłacenia kredytu.

Poniższe tabele prezentują urealnioną lukę stopy procentowej Banku w ujęciu skonsolidowanym wg. stanu na 31 grudnia 2019 r. oraz 31 grudnia 2018 r w tys. zł*:

2019-12-31						
Luka stopy procentowej	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Kasa i środki w Banku Centralnym	4 658 142	-	-	-	-	4 658 142
Należności od banków	513 142	2 491	34 589	-	-	550 222
Kredyty udzielone klientom	32 313 528	28 865 051	8 416 106	5 089 256	769 747	75 453 688
Lokacyjne papiery wartościowe:	2 798 325	-	1 538 425	6 407 425	14 341 455	25 085 630
Inne aktywa	1 359 799	53 072	218 033	1 044 726	487 057	3 162 687
Aktywa Razem:	41 642 936	28 920 614	10 207 153	12 541 407	15 598 259	108 910 369
Zobowiązania wobec banków	(4 149 617)	(1 421 562)	(435 004)	(223 178)	(21 733)	(6 251 094)
Zobowiązania wobec klientów	(41 466 126)	(7 586 175)	(14 388 460)	(15 042 232)	(7 899 429)	(86 382 422)
Pozostałe pożyczone środki	(299 230)	(150 020)	(554 565)	(1 024 683)	(34 407)	(2 062 905)
Pozostałe zobowiązania	(3 039 100)	(34 244)	(7 236)	(21 002)	(1 539)	(3 103 121)
Pasywa razem:	(48 954 073)	(9 192 001)	(15 385 265)	(16 311 095)	(7 957 108)	(97 799 542)
Zobowiązania pozabilansowe netto	(1 710 137)	(2 307 413)	(1 229 503)	3 612 351	1 546 281	(88 422)
Luka stopy procentowej	(9 021 274)	17 421 200	(6 407 615)	(157 337)	9 187 432	11 022 405

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

2018-12-31						
Luka stopy procentowej	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 797 755	99 368	-	-	-	2 897 123
Należności od banków	765 352	269 151	28 034	-	-	1 062 537
Kredyty udzielone klientom	18 311 550	34 722 279	16 971 513	4 384 739	499 787	74 889 868
Lokacyjne papiery wartościowe:	2 292 360	2 292 360	7 575 361	5 956 000	8 665 000	26 781 081
Inne aktywa	698 341	74 250	214 206	1 142 433	583 117	2 712 347
Aktywa Razem:	24 865 358	37 457 408	24 789 114	11 483 172	9 747 904	108 342 956
Zobowiązania wobec banków	(3 521 273)	(1 501 265)	(828 699)	(1 000)	-	(5 852 237)
Zobowiązania wobec klientów	(24 729 401)	(25 287 645)	(14 725 492)	(13 632 325)	(6 618 884)	(84 993 747)
Pozostałe pożyczone środki	(2 348 371)	(284 651)	(566 477)	(1 061 970)	(62 177)	(4 323 646)
Pozostałe zobowiązania	(2 361 922)	(82 428)	-	-	-	(2 444 350)
Pasywa razem:	(32 960 967)	(27 155 989)	(16 120 668)	(14 695 295)	(6 681 061)	(97 613 980)
Zobowiązania pozabilansowe netto	(758 529)	(3 265 721)	(2 145 111)	4 661 450	1 499 236	(8 676)
Luka stopy procentowej	(8 854 138)	7 035 698	6 523 335	1 449 327	4 566 079	10 720 300

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Miarą wrażliwości wyniku odsetkowego jest oszacowanie spadku lub wzrostu wyniku odsetkowego na portfelu bankowym w okresie od 1 do 3 lat, wywołanego zmianą rynkowych stóp procentowych. Dla celów zarządczych oraz kontroli ryzyka Bank kalkuluje wrażliwość na wiele różnych scenariuszy zmian parametrów rynkowych – przesunięcia: natychmiastowe i rozłożone w czasie, równoległe i nierównoległe, w warunkach normalnych i stresowych, zróżnicowane w zależności od waluty, rynku i instrumentu.

Poniżej zaprezentowano – w tys. zł – wrażliwość wyniku odsetkowego w okresie 1 roku na natychmiastowe przesunięcie stóp rynkowych o 50bps:

	2019-12-31	2018-12-31
Natychmiastowa zmiana stóp proc. 50bps:		
- w górę	81 905	67 362
- w dół	(80 817)	(60 870)

Wrażliwość wyniku odsetkowego w podziale na podstawowe waluty:

Natychmiastowa zmiana stóp proc. 50bps:	PLN	EUR	USD	CHF
- w górę	41 776	35 749	5 004	(624)
- w dół	(41 837)	(34 597)	(5 005)	622

Wrażliwość ekonomiczna kapitału dla nagłego równoległego przesunięcia stóp rynkowych o +/-200 punktów bazowych w tys PLN oraz jako % funduszy własnych:

Natychmiastowa zmiana stóp proc. :	w tys. zł	%
- w górę 200bps	(261 806)	(3,10%)
- w dół 200bps	51 879	0,61%

W zakresie ryzyka bazowego Bank analizuje pozycje oparte na różnych typach stawek z tym samym terminem przeszacowania stopy procentowej. Największa potencjalna zmiana wyniku odsetkowego Banku może wynikać ze zmiany spreadu pomiędzy stawkami Wibar 1M i stopą referencyjną NBP.

Przy zmianie stopy rynkowej o 50bp w stosunku do stopy referencyjnej zmiana wyniku będzie równa 8 235 tys. PLN.

Ryzyko rynkowe w księdze handlowej

Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym, finansowym niebankowym (bezpośrednio) i detalicznym (poprzez produkty strukturyzowane, formalnie klasyfikowane w księdze bankowej). Otwierając w tym celu własne pozycje, Bank generuje przychody z tytułu krótkoterminowych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych czy stóp procentowych), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów ryzyka. Bank posiada w ofercie instrumenty towarowe, ale sam nie utrzymuje otwartych pozycji w tych instrumentach.

W ramach ekspozycji na ryzyko stopy procentowej, stanowiącej główną ekspozycję portfela handlowego, Bank mógł dokonywać transakcji IRS, OIS, CIRS, FRA, basis swap oraz zakupu i sprzedaży opcji walutowych i na stopę procentową. Na ryzyko stopy procentowej wpływ miały również pozycje wynikające z transakcji FX swap oraz FX Forward. Przez cały rok 2019, w ramach przyznaných wewnętrznie limitów ryzyka, Bank utrzymywał otwartą pozycję opcyjną w celu optymalizacji wyniku, tj. generowania dodatkowych korzyści z tytułu braku konieczności natychmiastowego domykania pozycji klientów transakcjami odwrotnymi na rynku międzybankowym. Priorytetem Banku pozostaje zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego.

Głównymi miarami ryzyka stopy procentowej w portfelu handlowym są wrażliwość pozycji na przesunięcie krzywych stóp procentowych oraz VaR. Ponadto Bank przeprowadza analizy wrażliwości na warunki skrajne stosując znacznie większe niż zazwyczaj obserwowane zmiany stóp procentowych (testy warunków skrajnych)

Ryzyko stopy procentowej dla pozycji w PLN mierzone wrażliwością na zmianę krzywych stóp procentowych w portfelu handlowym było w 2019 r. niższe (średnio 35 tys. zł) niż w roku 2018 (43 tys. zł). Poniższa tabela prezentuje ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej w ujęciu BPV (ang. *Basis Point Value*, w tys. zł):

BPV ¹	2019		2018	
	PLN	EUR	PLN	EUR
31.12.	(20)	7	64	(3)
średnio	(35)	3	43	1
max	107	48	125	49
min	(109)	(60)	(18)	(49)

¹⁾ miara wrażliwości wycen instrumentów przesunięcie krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy

Bank przy pomiarze ryzyka walutowego wykorzystuje metodę wartości zagrożonej, Value at Risk (VaR). Jest to miara pozwalająca oszacować zmianę wartości rynkowej składnika aktywów lub portfela aktywów przy określonych założeniach dotyczących parametrów rynkowych, w ustalonym czasie i z zadaniem prawdopodobieństwem. Dla potrzeb monitorowania ryzyka walutowego Bank wykorzystuje VaR wyznaczony z 99-procentowym poziomem ufności z jednodniowym terminem utrzymania pozycji. Metodologia VaR podlega kwartalnej walidacji, poprzez wykonywanie weryfikacji polegającej na porównaniu prognozowanych wartości i wartości wyznaczonych na bazie faktycznych zmian kursów wymiany walut, przy założeniu utrzymywania danej pozycji walutowej (weryfikacja historyczna lub tzw. „back testing”). Okres porównawczy to ostatnie 250 dni roboczych. Weryfikacje historyczne modelu VaR przeprowadzone w 2018 nie wykazały konieczności korekty modelu.

Obszar transakcji walutowych służący do zarządzania pozycją walutową Banku charakteryzowały stabilna ekspozycja i niskie ryzyko. Ryzyko wynikające z walutowych transakcji zawieranych z klientami było domykane niezwłocznie. Z tego względu również wielkość ekspozycji walutowej w ciągu dnia roboczego (tzw. *intraday*) pozostawała na niskim poziomie. Poniższa tabela prezentuje ryzyko walutowe Banku wyrażone przez FX VaR (w tys. PLN):

	2019-12-31	2018-12-31
FX VaR¹		
średnio	399	214
max	2 957	1 256
min	33	13

Bank stosuje metodę wykładniczą historyczną zakładającą 99% poziom ufności i 1-dniowy okres utrzymania pozycji

Poniższa tabela przedstawia strukturę walutową aktywów i zobowiązań w wartości bilansowej brutto wyrażonych w tys. zł:

Składniki pozycji walutowej	2019-12-31		2018-12-31	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
USD	543 362	3 210 574	1 870 533	4 098 906
GBP	293 134	288 211	576 763	796 599
CHF	4 938 357	780 450	5 453 862	1 037 177
EUR	11 071 940	13 699 159	12 329 088	13 727 747
Inne waluty	232 927	338 235	848 369	976 147
PLN	92 874 422	91 637 513	85 733 043	86 175 082
Razem	109 954 142	109 954 142	106 811 658	106 811 658

53.4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności – organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Kompleksowy charakter zarządzania płynnością w Banku obejmuje zarówno płynność natychmiastową (śróddzienną) jak i przyszłą (bieżącą, krótkoterminową, jak również strukturalną płynność średnio- i długoterminową). Bank zarządza ryzykiem poprzez kształtowanie bilansu Banku i struktury finansowania odzwierciedlonymi w sprawozdaniu finansowym Banku obejmującym zarówno pozycje bilansowe jak i pozabilansowe w sposób zapewniający zachowanie płynności w każdym momencie, uwzględniając charakter prowadzonej działalności, specyfikę i zachowania klientów oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku finansowym. Stosowane metody identyfikacji i pomiaru ryzyka umożliwiają również prognozowanie przyszłych poziomów płynności, w tym również w warunkach stresowych.

Bank zapewnia rozdzielenie i niezależność funkcji operacyjnych, zarządzania ryzykiem, kontrolnych i raportowych. W szczególności za zawieranie transakcji z kontrahentami i klientami Banku odpowiedzialne są pionierzy biznesowe, potwierdzanie i rozliczenie transakcji prowadzi Pion Operacji, za zarządzanie płynnością natychmiastową (śróddzienną) i przyszłą odpowiada Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami, za bieżący nadzór nad poziomem ryzyka i dotrzymaniem limitów ryzyka czuwa Obszar Ryzyka, a za niezależne raportowanie nadzorczych miar płynności odpowiada Pion Finansów.

Obowiązujące w Banku limity ryzyka płynności ograniczają narażenie Banku na ryzyko. Monitoring i kontrola ryzyka prowadzone są w oparciu o wprowadzone uchwałą Zarządu Banku oraz pismem okólnym Wiceprezesa Zarządu dokumenty (politykę i metodologię dot. pomiaru i monitorowania ryzyka), opracowane zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rekomendacji „P” Komisji Nadzoru Finansowego, zapisami uchwały nr 386/2008 KNF i Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61. Bank posiada wewnętrzny system cen transferowych, który zapewnia właściwe odzwierciedlenie realnego kosztu finansowania dla poszczególnych rodzajów aktywów i pasywów, a struktura cen transferowych stymuluje optymalizację sprawozdania z sytuacji finansowej – w tym dywersyfikację źródeł finansowania – z punktu widzenia ryzyka płynności. Istotnym elementem uzupełniającym są limity wskaźnika kredytów do depozytów dla poszczególnych linii biznesowych, wspomagające utrzymanie bezpiecznego i adekwatnego do specyfiki danej linii poziomu relacji aktywów do pasywów.

Poziom apetytu na ryzyko płynności jest ustalany przez Radę Nadzorczą Banku, oparta o ten apetyt polityka zarządzania ryzykiem w tym określenie ogólnych miar ryzyka płynności zatwierdzane są przez Zarząd Banku, natomiast określenie konkretnych poziomów limitów ryzyka i monitorowanie ich dotrzymania są realizowane przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza sprawują nadzór nad skutecznością procesu zarządzania ryzykiem płynności w oparciu o okresowe informacje i bieżące raporty.

Zgodnie z wymogami Rekomendacji „P” KNF, Bank przeprowadza szereg analiz dotyczących zdolności utrzymania płynności w sytuacjach kryzysowych. W ramach programu testów warunków skrajnych uwzględniane są przekrojowe scenariusze obejmujące uwarunkowania wewnętrzne, systemowe jak również stanowiące połączenie różnych wariantów z uwzględnieniem możliwych interakcji. Rezultaty testów warunków skrajnych uwzględniane są między innymi przy ustalaniu wysokości limitów płynności. Bank posiada również kompleksowy plan awaryjny zawierający scenariusze rozwoju wydarzeń oraz sposób postępowania w sytuacji kryzysu płynności wewnątrz Banku i w systemie bankowym. Wyniki testów warunków skrajnych skorelowane są z planem awaryjnym i w przypadku przekroczenia poziomów ostrzegawczych umożliwiają aktywację planu awaryjnego.

W okresach kwartalnych Bank prowadzi analizę ryzyka płynności na poziomie skonsolidowanym, uwzględniając pojedyncze podmioty zależne których suma bilansowa przekracza 2% wartości aktywów Banku oraz inne podmioty zależne, jeżeli ich łączna suma bilansowa przekracza 3% aktywów Banku.

Miary ryzyka

W Banku obowiązują zewnętrzne i wewnętrzne miary ryzyka. Normy wewnętrzne obejmują m.in. analizę trendów i zmienności poszczególnych źródeł finansowania w relacji do portfela kredytowego (wskaźniki kredyty do depozytów), kontraktową oraz urealnią o czynniki behawioralne lukę płynności i oparte na niej limity struktury niedopasowania, analizę nadwyżki płynności i dostępnych źródeł finansowania, analizę stabilności i koncentracji bazy depozytowej, przegląd struktury wolumenowej i terminowej środków złożonych w Banku przez największych deponentów. Dodatkowo prowadzony jest monitoring realizacji planów sprzedażowych – kredytów i depozytów – w układzie poszczególnych linii biznesowych oraz przygotowywane są analizy symulacyjne. Prowadzona jest również analiza kosztów bazy depozytowej, zmierzająca do optymalizacji wielkości bufora płynnościowego i racjonalizacji wykorzystania narzędzi takich jak marża płynności i polityka cenowa.

Normy zewnętrzne obejmują nadzorcze wskaźniki płynności krótkoterminowej i długoterminowej, wprowadzone uchwałą 386/2008 KNF, wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) określony w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 i wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR) określony w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 i dokumentem bazylejskim dotyczącym NSFR.

Jako narzędzie wczesnego ostrzegania w ramach bieżącego nadzoru, co miesiąc sprawozdawane są dodatkowe wskaźniki monitorowania płynności określone w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2016/313. Dodatkowo Bank prowadzi dzienną analizę różnych wskaźników płynnościowych, dla których wartości poziomów ostrzegawczych są zdefiniowane w Awaryjnym planie płynności i pozwalają w sytuacji osiągnięcia poziomów ostrzegawczych na wprowadzenie działań zaradczych i przywrócenie bezpiecznej sytuacji płynnościowej Banku we wszystkich terminach.

Ryzyko płynności

W 2019 roku Bank utrzymywał bezpieczny poziom płynności finansowej. Posiadane środki finansowe pozwalały na terminowe regulowanie wszystkich zobowiązań Banku. Portfel najbardziej płynnych papierów wartościowych utrzymywany był na wysokim poziomie, który zabezpieczał w pełni ewentualny odpływ środków największych deponentów.

Na koniec 2019 roku Bank utrzymywał nadwyżkę płynności na poziomie 25,327 mld zł:

	2019-12-31	2018-12-31
Środki na rachunku NBP (ponad rezerwę obow.)	(784 667)	(2 327 327)
Środki w innych bankach do 30 dni	527	628
Wysoko płynne papiery wartościowe	26 111 430	24 521 566
Nadwyżka płynności do 30 dni	25 327 290	22 194 867

Nadwyżka płynności uległa zwiększeniu w stosunku do końca 2018 r. głównie dzięki zgromadzeniu większej kwoty depozytów od Klientów niebankowych.

W okresie całego 2019 roku, w tym w szczególności na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank dotrzymywał wymaganych poziomów miar nadzorczych:

	2019-12-31	2018-12-31
M3	6,88	8,54
M4	1,28	1,25
limit	1,00	1,00

	2019-12-31	2018-12-31	limit
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	162%	152%	100%

W 2019 roku Bank, po przejściu zorganizowanej części Raiffeisen Bank Polska pod koniec 2018 roku, kontynuował optymalizację źródeł finansowania, której celem jest redukcja zbędnej, a jednocześnie kosztownej i mało stabilnej nadwyżki finansowania. W 2019 Bank utrzymywał znacznie zmniejszony poziom średnio i długoterminowych pożyczek od Grupy BNPP oraz jej spółek zależnych.

Stabilność źródeł finansowania Banku utrzymywała się przez cały 2019 rok na porównywalnym poziomie do poprzedniego roku:

	2019-12-31		2018-12-31	
	saldo	stabilne (%)	saldo	stabilne (%)
długoterminowe pożyczki z Grupy	1 882 064	100%	1 872 491	100,0%
inne długoterminowe pożyczki	219 971	100%	623 207	100,0%
zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji	2 298 151	100%	2 298 151	100,0%
detal	50 449 843	90%	51 876 788	90,0%
przedsiębiorstwa	35 972 682	81%	34 597 993	81,4%
podmioty finansowe	2 456 769	25%	1 195 474	25,0%
banki i inne niestabilne źródła	567 689	0,00%	48 864	0,0%
Razem	93 847 169	84,8%	92 512 968	84,0%

Zestawienie oczekiwanych – zgodnie z zawartymi umowami – wpływów i wypływów przedstawione jest w postaci kontraktowej luki płynności:

Kontraktowa luka płynności	2019-12-31				
	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty udzielone klientom	15 870 759	2 020 209	9 038 362	24 224 886	20 476 488
Dłużne papiery wartościowe	29 015	-	1 149 709	9 058 649	14 884 030
Lokaty międzybankowe	468 878	-	-	-	-
Kasa i środki w NBP	1 790 822	-	-	-	2 973 849
Aktywa trwałe	-	-	-	-	1 214 434
Pozostałe aktywa	1 091 428	-	1	-	1 317 567
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	27 653 488	7 954 445	19 354 548	38 112 901	10 082 169
<i>pochodne</i>	11 464 813	7 954 445	19 354 548	38 112 901	9 982 169
Pasywa					
Depozyty klientów detalicznych	39 202 363	3 897 030	6 703 537	646 911	2
Depozyty klientów korporacyjnych	33 632 979	1 289 615	708 535	125 251	216 302
Depozyty międzybankowe	567 689	-	-	-	-
Pożyczki od instytucji finansowych	145 851	196 211	727 049	1 411 911	1 916 995
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	11 189 814
Pozostałe pasywa	3 031 040	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	42 953 453	7 962 496	19 340 793	38 205 091	9 983 303
<i>pochodne</i>	11 474 207	7 962 496	19 336 493	38 202 591	9 983 303
Razem należności	46 904 390	9 974 654	29 542 620	71 396 436	50 948 537
Razem zobowiązania	119 533 375	13 345 352	27 479 914	40 389 164	23 306 416
Luka płynności	(72 628 985)	(3 370 698)	2 062 706	31 007 272	27 642 121

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

2018-12-31

Kontraktowa luka płynności	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty udzielone klientom	17 266 916	2 418 630	9 013 358	23 232 182	19 050 101
Dłużne papiery wartościowe	11 001	-	7 364 532	8 593 788	11 061 000
Lokaty międzybankowe	148 837	150 000	21 000	-	-
Kasa i środki w NBP	2 255 969	-	-	-	-
Aktywa trwałe	-	-	-	-	1 019 415
Pozostałe aktywa	3 337 222	-	-	-	916 997
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	21 440 457	3 125 218	6 524 568	7 757 000	42 092
<i>pochodne</i>	7 847 899	3 125 218	6 524 568	7 757 000	42 092
Pasywa					
Depozyty klientów detalicznych	39 122 276	4 994 791	6 726 616	1 302 292	2
Depozyty klientów korporacyjnych	32 641 164	1 431 801	979 267	194 351	166 836
Depozyty międzybankowe	34 112	-	-	-	-
Pożyczki od instytucji finansowych	127 114	199 652	1 067 866	1 464 291	59 154
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	-	-	364 739	-	12 095 734
Pozostałe pasywa	3 001 043	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	38 715 006	3 162 669	6 587 521	7 803 947	43 031
<i>pochodne</i>	7 815 801	3 162 669	6 587 521	7 803 947	43 031
Razem należności	44 460 401	5 693 847	22 923 459	39 582 970	32 089 605
Razem zobowiązania	113 640 715	9 788 913	15 726 009	10 764 881	12 364 758
Luka płynności	(69 180 314)	(4 095 066)	7 197 449	28 818 089	19 724 847

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

53.5. Ryzyko kraju i kontrahenta

Ryzyko kraju

Ryzyko kraju obejmuje wszystkie ryzyka, które są związane z zawarciem umów finansowych z partnerem zagranicznym, gdzie istnieje możliwość, że wydarzenia gospodarcze, społeczne lub polityczne niekorzystnie wpłyną na wiarygodność kredytową dłużników Banku w danym kraju lub gdzie interwencja zagranicznego rządu mogłaby powstrzymać dłużnika (którym mógłby być sam rząd) przed wywiązaniem się z jego zobowiązań finansowych.

Bank kontynuował konserwatywną politykę w zakresie podejmowania ryzyka krajów. Dokonywał okresowych przeglądów limitów na kraje i modyfikował poziom limitów dopasowując je ściśle do prognozowanych potrzeb biznesowych Banku i apetytu na ryzyko.

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. 46% ekspozycji Banku wobec krajów stanowiły transakcje związane z zagraniczną działalnością kredytową Banku, transakcje skarbowe (w tym transakcje lokacyjne i pochodne) wyniosły 19%, a pozostałą część (35%) stanowiły transakcje handlu zagranicznego (akredytywy i gwarancje). Francja skupiała 31% ekspozycji, Niemcy 12%, Luksemburg 10%, Belgia 9%, Szwajcaria 7%, Austria i Wielka Brytania po 6%. Pozostałe ekspozycje koncentrowały się wokół Białorusi, Czech i Turcji.

Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest ryzykiem kredytowym dotyczącym kontrahenta, z którym zawierane są transakcje, dla których kwota zobowiązania może przyjmować różne wartości w czasie, w zależności od parametrów rynkowych. Ryzyko kontrahenta jest więc związane z transakcjami na instrumentach, których wartość może zmieniać się w czasie w zależności od czynników takich jak poziom stóp procentowych czy kursy wymiany walut. Różna wartość ekspozycji może wpłynąć na wypłacalność klienta i ma zasadnicze znaczenie dla zdolności wywiązania się klienta ze zobowiązań w momencie rozliczenia transakcji. Bank oferuje klientom możliwość zawierania transakcji rynku finansowego. Bank wyznacza wysokość ekspozycji na podstawie bieżącej wyceny kontraktów oraz potencjalnej przyszłej zmiany wartości ekspozycji, zależnej od typu transakcji, typu klienta, czy dat rozliczenia.

Na koniec grudnia 2019 roku kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmuje następujące typy transakcji zaliczanych do portfela handlowego Banku: transakcje wymiany walut, transakcje wymiany stopy procentowej, opcje walutowe, opcje stopy procentowej i instrumenty pochodne na towary.

Ocena ryzyka kredytowego kontrahenta dla transakcji generujących ryzyko kontrahenta jest analogiczna, jak przy udzielaniu kredytów. Oznacza to, że w procesie kredytowym transakcje te objęte są limitami, których wartość bezpośrednio wynika z oceny wiarygodności kredytowej klientów. W ocenie uwzględnia się jednak również specyficzny charakter transakcji, a w szczególności ich zmienną wartość w czasie, czy bezpośrednią zależność od parametrów rynkowych.

Zasady dotyczące zawierania transakcji wymiany walut, transakcji pochodnych oraz przyznawania, wykorzystania i monitorowania limitów kredytowych dla transakcji objętych limitami ryzyka kontrahenta regulują dedykowane do tego procedury. Zgodnie z przyjętą polityką, Bank zawiera wszystkie transakcje na podstawie indywidualnie przyznanych limitów oraz kieruje się znajomością klienta. Bank różnicuje dostępność produktów, które są oferowane klientom w zależności od posiadanych przez nich wiedzy i doświadczenia. Bank posiada przejrzyste zasady zabezpieczania ekspozycji ryzyka kredytowego kontrahenta.

Na koniec grudnia 2019 roku ekspozycja Banku na ryzyko kontrahenta z tytułu zawartych transakcji pochodnych wynosiła 1,33 mld zł. Klienci korporacyjni i finansowi skupiali 74% ekspozycji, zaś pozostałe 26% koncentrowało się wokół banków.

53.6. Ryzyko operacyjne

Bank definiuje ryzyko operacyjne zgodnie z wymogami Komisji Nadzoru Finansowego zawartymi w Rekomendacji M, jako możliwość poniesienia straty lub nieuzasadnionego kosztu, spowodowane przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Określenie to obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie obejmuje ryzyka strategicznego. Ryzyko operacyjne towarzyszy każdemu rodzajowi działalności bankowej.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie strat i kosztów powodowanych przez to ryzyko, zapewnienie najwyższej jakości świadczonych przez Grupę usług, a także bezpieczeństwo oraz zgodność działania Grupy z przepisami prawa i obowiązującymi standardami.

Procedury

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to podejmowanie działań ukierunkowanych na identyfikację, analizę, monitorowanie, kontrolę, raportowanie oraz podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne. Działania te uwzględniają struktury, procesy, zasoby i zakresy odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych. Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym została opisana w dokumencie „Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym w BNP Paribas Bank Polska S.A.” zatwierdzonym przez Zarząd Banku oraz zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą. Ramy organizacyjne oraz standardy zarządzania ryzykiem operacyjnym zostały opisane w dokumencie „Polityka ryzyka operacyjnego BNP Paribas Bank Polska S.A.”, przyjętym przez Zarząd Banku. Dokumenty te odnoszą się do wszystkich obszarów działalności Banku. Określają cele Banku i sposoby ich osiągnięcia w zakresie jakości zarządzania ryzykiem operacyjnym i dostosowania do wymogów prawnych wynikających z rekomendacji oraz uchwał wydanych przez krajowe organy nadzoru finansowego. Cele Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym to w szczególności utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, zapewniających bezpieczeństwo depozytów klientów, kapitałów Banku, stabilność wyniku finansowego Banku oraz utrzymanie ryzyka operacyjnego w ramach przyjętego apetytu i tolerancji na ryzyko operacyjne. Rozwijając system zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank kieruje się wymogami prawnymi, w tym w szczególności rekomendacjami i uchwałami krajowego nadzoru finansowego oraz standardami grupy BNP Paribas.

Zgodnie z Polityką instrumenty zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmują między innymi:

- narzędzia do rejestracji zdarzeń operacyjnych wraz z zasadami ich ewidencjonowania, alokacji i raportowania;
- analizę ryzyka operacyjnego oraz jego monitorowanie i bieżąca kontrolę;
- przeciwdziałanie podwyższonemu poziomowi ryzyka operacyjnego, w tym transfer ryzyka;
- kalkulację wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń polityki ryzyka operacyjnego i – jeśli to konieczne – zleca wprowadzanie niezbędnych korekt w celu usprawnienia tego system. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Środowisko wewnętrzne

Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej. Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli i ograniczania zajmuje się Departament Ryzyka Operacyjnego. Określanie i realizacja strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody ograniczania ryzyka, stanowi kompetencję Departamentu Nieruchomości i Administracji. Natomiast zarządzanie ciągłością działania znajduje się w gestii Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Ciągłością Działania.

W ramach zarządzania ryzykiem prawnym Pion Prawny monitoruje, identyfikuje i analizuje zmiany prawa powszechnego oraz ich wpływ na działalność Grupy oraz postępowania sądowe i administracyjne, które dotyczą Grupy. Bieżącym badaniem ryzyka braku zgodności oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się Departament ds. Monitorowania Zgodności.

Mając na uwadze wzrost zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń noszących znamiona nadużycia lub przestępstwa, wymierzonych przeciwko aktywom Banku i jego klientów, Bank rozszerzył i udoskonalił procesy przeciwdziałania, wykrywania i badania tego typu przypadków. Realizacją tych celów zajmuje się Departament Przeciwdziałania Nadużyciom.

W związku z fuzją operacyjną Bank szczególną uwagę poświęcał prawidłowej identyfikacji, ocenie, ograniczaniu oraz kontroli ryzyka operacyjnego, które towarzyszy tego typu procesowi.

Zarządzanie ryzykiem

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych. Bank dąży do zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług, oraz zlecenia czynności na zewnątrz (outsourcing).

Zgodnie z „Polityką Ryzyka Operacyjnego BNP Paribas Bank Polska S.A.”, analiza ryzyka operacyjnego ma na celu zrozumienie zależności występujących pomiędzy czynnikami generującymi to ryzyko i typami zdarzeń operacyjnych, a jej najważniejszym wynikiem jest określenie profilu ryzyka operacyjnego.

Profil ryzyka operacyjnego stanowi ocenę poziomu istotności tego ryzyka, rozumianego jako skala i struktura ekspozycji na ryzyko operacyjne, określająca stopień narażenia na to ryzyko (tj. na straty operacyjne), wyrażona w wybranych przez Bank wymiarach strukturalnych oraz wymiarach skali. Okresowa ocena i przegląd profilu ryzyka operacyjnego Banku przeprowadzane są w oparciu o analizę aktualnych parametrów ryzyka Banku, zmian i ryzyk występujących w otoczeniu Banku, realizacji strategii działalności biznesowej, jak również oceny adekwatności struktury organizacyjnej oraz efektywności funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Rejestracja zdarzeń operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Proces ewidencji zdarzeń operacyjnych jest nadzorowany przez Departament Ryzyka Operacyjnego, który weryfikuje jakość i kompletność danych dotyczących zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w dedykowanych narzędziach dostępnych dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku.

System kontroli wewnętrznej

Celem prowadzenia kontroli wewnętrznej jest efektywna kontrola ryzyka, w tym zapobieganie powstawaniu ryzyka lub też jego wczesne wykrycie. Rolą systemu kontroli wewnętrznej jest realizacja celów ogólnych i szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej, które powinny być uwzględniane na etapie projektowania mechanizmów kontrolnych. Zasady systemu kontroli wewnętrznej określone zostały w dokumencie „Polityka sprawowania kontroli wewnętrznej w BNP Paribas Bank Polska S.A.”, zatwierdzonym przez Zarząd Banku. Dokument ten określa główne zasady, ramy organizacyjne i standardy funkcjonowania środowiska kontroli w Banku, zachowując zgodność z wymogami KNF określonymi w Rekomendacji H i Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Szczegółowe uregulowania wewnętrzne, dotyczące poszczególnych obszarów działalności Banku dostosowane są do specyfiki prowadzonej przez Bank działalności. Za opracowanie szczegółowych regulacji odnoszących się do obszaru kontroli wewnętrznej, odpowiadają właściwe komórki organizacyjne Banku, zgodnie z zakresem przypisanych im zadań.

System kontroli wewnętrznej w Banku oparty jest na modelu 3 linii obrony, na które składają się:

- 1 linia obrony, którą stanowią komórki organizacyjne z poszczególnych obszarów bankowości i obszarów wsparcia,
- 2 linia obrony, którą stanowią komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony oraz komórka do spraw zgodności,
- 3 linia obrony, którą stanowi niezależna i obiektywna komórka audytu wewnętrznego.

Bank zapewnia sprawowanie kontroli wewnętrznej poprzez niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie.

Monitoring i raportowanie

Bank dokonuje okresowej weryfikacji funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Przeglądy organizacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane w ramach kontroli okresowej przez Pion Audytu Wewnętrznego, który nie uczestniczy bezpośrednio w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym, natomiast dostarcza profesjonalnej i niezależnej opinii, wspierając osiąganie celów Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego

Bank zgodnie z obowiązującymi regulacjami wyznacza kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka operacyjnego. Do kalkulacji Bank stosuje metodę standardową (STA). W zakresie podmiotów zależnych wobec Banku, w ujęciu skonsolidowanym, wymogi odnoszące się do tych podmiotów są wyznaczane według metody wskaźnika bazowego (BIA).

Podmioty zależne

Zgodnie z regulacjami nadzorczymi, w Grupie sprawowany jest nadzór nad ryzykiem operacyjnym związanym z działalnością jego podmiotów zależnych. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych realizowane jest w ramach dedykowanych jednostek / osób do tego powołanych. Sposób i metody zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych jest zorganizowane adekwatnie do zakresu działania podmiotu oraz profilu jego działalności, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Grupie.

54. ZARZĄDZANIE ADEKWATNOŚCIĄ KAPITAŁOWĄ

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie przez Grupę regulacji ostrożnościowych w zakresie wymogów kapitałowych z tytułu ponoszonego ryzyka, skwantyfikowanych w postaci współczynnika kapitałowego.

Od 1 stycznia 2014 roku banki obowiązują zasady wyliczania współczynników kapitałowych, w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i form inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

Współczynniki kapitałowe, wymogi kapitałowe oraz fundusze własne zostały policzone zgodnie z ww. Rozporządzeniem przy zastosowaniu opcji narodowych.

W dniu 8 sierpnia 2018 roku Bank otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego informujące o przeprowadzeniu przez Komisję przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym. W rezultacie przeglądu Komisja stwierdziła, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające uchylene lub zmianę decyzji Komisji z dnia 4 października 2016 roku, w brzmieniu ustalonym decyzją Komisji z dnia 19 grudnia 2017 roku w sprawie nałożenia na Bank (na zasadzie skonsolidowanej i indywidualnej) bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

W dniu 9 lipca 2019 roku Bank otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego informujące stwierdzającą wygaśnięcie decyzji KNF z 15 października 2018 r., na podstawie której KNF zaleciła utrzymywanie przez Bank funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipotek walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych na poziomie 0,36 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, 0,27 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I oraz 0,20 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I, o których mowa w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych („Rozporządzenie nr 575/2013”).

Poziom współczynników kapitału Tier I (Tier I) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) ukształtowały się powyżej wymogów obowiązujących Bank w roku 2019.

Jednocześnie Bank spełnia wymogi prawa wynikających z Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym.

31.12.2019	Minimalne nadzorcze skonsolidowane współczynniki wypłacalności Grupy	Skonsolidowane współczynniki wypłacalności Grupy
CET I	10,25%	12,78%
Tier I	11,75%	12,78%
Total Capital Ratio	13,75%	15,03%
31.12.2018		
CET I	9,83%	12,38%
Tier I	11,40%	12,38%
Total Capital Ratio	13,49%	14,63%

31.12.2019	Minimalne nadzorcze jednostkowe współczynniki wypłacalności Banku	Jednostkowe współczynniki wypłacalności Banku
CET I	10,25%	13,32%
Tier I	11,75%	13,32%
Total Capital Ratio	13,75%	15,65%
31.12.2018		
CET I	9,83%	12,72%
Tier I	11,40%	12,72%
Total Capital Ratio	13,49%	15,02%

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 poziom współczynników kapitału Tier I (Tier I) zarówno w ujęciu jednostkowym jak i skonsolidowanym ukształtowały się powyżej wymogów regulacyjnych.

55. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W 2019 ROK

28.01.2019 Uchwała Zarządu Banku w przedmiocie implementacji założeń dotyczących wydzielenia z Banku działalności faktoringowej i przeniesienia jej do spółki BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o.

Działalność faktoringowa będąca przedmiotem wydzielenia została nabyta przez Bank w następstwie przeniesienia Podstawowej Działalności Raiffeisen Bank Polska na Bank. W 2017 r. Bank dokonał zbycia spółki BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o. („Spółka”) na rzecz BNP Paribas („Akcjonariusz Spółki”).

Bank oraz Spółka planują kontynuację współpracy, wykorzystując silną ofertę faktoringową do wspierania działalności klientów Banku.

29.03.2019 Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmiany statutu Banku (w tym firmy) oraz zmiana adresu strony internetowej emitenta

Z dniem 29 marca 2019 r. zmianie uległa firma Banku z „Bank BGŻ BNP Paribas Spółka Akcyjna” na „**BNP Paribas Bank Polska Spółka Akcyjna**” oraz adres strony internetowej z www.bgzbnpparibas.pl na www.bnpparibas.pl.

29.03.2019 Połączenie spółek zależnych Banku

W dniu 29 marca 2019 r. doszło do połączenia spółek zależnych Banku, tj.: **Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych BGŻ BNP Paribas S.A.** (obecnie, od 20 maja 2019 r. **BNP Paribas Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.**) („TFI”) z siedzibą w Warszawie oraz **Riviera Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.** (d. Raiffeisen Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.) z siedzibą w Warszawie, polegającego na przejęciu Riviera Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. przez TFI (jako spółką przejmującą) w trybie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych („Połączenie”), w wyniku dokonania przez Sąd Rejestrowy, na podstawie postanowienia z dnia 29 marca 2019 r., wpisu Połączenia do Krajowego Rejestru Sądowego.

17.04.2019 Informacja o wysokości ustalonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny („BFG”) dla BNP Paribas Bank Polska S.A. składki rocznej na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2019 r. w kwocie 116,1 mln zł

Łącznie składki na rzecz BFG zaksięgowane przez Bank w ciężar kosztów I kwartału 2019 r., wynoszą 129,1 mln zł (ww. składka roczna na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2019 r. - 116,1 mln zł oraz składka na fundusz gwarancyjny banków należna za I kwartał 2019 r. - 13,0 mln zł).

18.04.2019 Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) o wyrażeniu zgody na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier 1 zysku netto Banku za IV kwartał 2018 r. w kwocie 36 429 608,99 zł

10.06.2019 Decyzje KNF o wyrażeniu zgody na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier 1 zysku netto za I kwartał 2019 r. na poziomie jednostkowym (w kwocie 163 358 148,76 zł) i skonsolidowanym (w kwocie 161 601 412,49 zł)

17.06.2019 Zawarcie Umowy Kredytowej

Bank jako kredytobiorca zawarł z BNP Paribas SA z siedzibą w Paryżu, zarejestrowaną w rejestrze handlowym spółek (Registre du Commerce et des Sociétés de Paris) pod numerem 662 042 449, jako kredytodawcą, Umowę Kredytową („Umowa”). Na mocy Umowy kredytodawca udzieli Bankowi kredytu w kwocie nieprzekraczającej 500 mln euro, co stanowi równowartość ok. 2 128 mln zł wg średniego kursu NBP, obowiązującego w dniu 14 czerwca 2019 r. (1 EUR = 4,2554 PLN) w celu sfinansowania działalności faktoringowej prowadzonej przez Bank.

27.06.2019 Zwyczajne Walne Zgromadzenie BNP Paribas Bank Polska S.A.

- Rozpatrzenie oraz zatwierdzenie, m.in.:
 - *Sprawozdań finansowych za rok 2018 oraz Sprawozdania Zarządu z działalności w 2018 r.*
 - *Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku w 2018 r.*
 - *Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej Banku i jej komitetów w 2018 r.*
- Podjęcie uchwały w sprawie podziału zysku Banku za rok obrotowy 2018.
- Podjęcie uchwał w sprawie udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku absolutorium z wykonania przez nich obowiązków w 2018 r.
- Podjęcie uchwały w sprawie zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa BNP Paribas Bank Polska S.A. obejmującej działalność faktoringową.
- Podjęcie uchwał w sprawie zmian w Statucie BNP Paribas Bank Polska S.A.

28.06.2019 Zawarcie umowy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku przeznaczonej do prowadzenia działalności faktoringowej („ZORG”, „Działalność Faktoringowa”) na rzecz spółki BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o. („Spółka Faktoringowa”)

Na mocy umowy sprzedaży ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2019 r. Bank sprzedał Spółce Faktoringowej ZORG oraz przeniósł na Spółkę Faktoringową zobowiązania związane z prowadzeniem Działalności Faktoringowej, wyszczególnione w Umowie Sprzedaży. Spółka Faktoringowa stała się również stroną stosunków pracy w odniesieniu do przenoszonych pracowników.

Cena sprzedaży ZORG wyniosła 45 mln zł („Cena Sprzedaży”). Do 30 lipca 2019 r. Bank i Spółka Faktoringowa dokonają ostatecznej weryfikacji przeniesionych wartości należności faktoringowych netto (po pomniejszeniu o utworzone odpisy aktualizujące ich wartość), dla których uzyskane zostały zgody klientów na przeniesienie ich w ramach ZORG w stosunku do szacowanej na dzień 30 czerwca 2019 r. wartości należności faktoringowych netto, przyjętej do przygotowania planu finansowego, będącego podstawą kalkulacji Ceny Sprzedaży. Różnica ww. wartości należności faktoringowych netto, wynosząca co najmniej 1%, będzie skutkowała analogiczną korektą procentową Ceny Sprzedaży.

Pozostałe warunki Umowy Sprzedaży ZORG nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych w obrocie dla tego typu umów.

10.07.2019 Decyzja KNF w sprawie wygaśnięcia decyzji dotyczącej utrzymywania przez Bank funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych

Decyzja KNF z 15 października 2018 r. dotyczyła dodatkowego wymogu na poziomie 0,36 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, 0,27 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I oraz 0,20 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I, o których mowa w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

13.09.2019 Zawarcie aneksu do umowy pożyczki podporządkowanej

W dniu 13 września 2019 r. Bank zawarł z BNP Paribas S.A. aneks do umowy nieodnawialnej pożyczki podporządkowanej w kwocie 90 mln CHF („Aneks”), co stanowi równowartość ok. 357,6 mln zł wg średniego kursu NBP z dnia 12 września 2019 r. (1 CHF = 3,9738 PLN), zawartej przez Bank BGŻ S.A. (obecnie: BNP Paribas Bank Polska S.A.) z BNP Paribas S.A. w dniu 12 września 2014 r. Zgodnie z treścią Aneksu termin spłaty pożyczki podporządkowanej zostanie wydłużony do dnia 30 listopada 2029 r. Oprocentowanie pożyczki podporządkowanej zostało ustalone w oparciu o stawkę 6 miesięczny LIBOR dla CHF powiększoną o marżę.

26.09.2019 Decyzje KNF z dnia 25 września 2019 r. o wyrażeniu zgody na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier 1 zysku netto za II kwartał 2019 r. na poziomie jednostkowym (w kwocie 243 972 498,60 zł) i skonsolidowanym (w kwocie 217 059 983,56 zł)**17.10.2019 Agencja ratingowa Moody's Investors Service podniosła ocenę indywidualną Banku (Baseline Credit Assessment) z poziomu ba2 do poziomu ba1 oraz zmieniła perspektywę ratingu ze „Stabilnej” na „Pozytywną”****21.10.2019 Utworzenie rezerwy dotyczącej proporcjonalnego zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w kwocie 48,8 mln zł, obciążającej wyniki III kwartału 2019 r.**

Utworzenie rezerwy jest rezultatem wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („Wyrok TSUE”) z 11 września 2019 r., w sprawie C-383/18, dotyczącej prawa konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej jego spłaty.

W przypadku kredytów spłaconych przedterminowo począwszy od 12 września 2019 r. Bank stosuje zasady wynikające z Wyroku TSUE.

15.11.2019 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BNP Paribas Bank Polska S.A.

Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Banku

20.11.2019 Aneks do umowy pożyczki podporządkowanej - zgoda KNF na zaliczenie środków do kalkulacji kapitału Tier II Banku

Bank otrzymał decyzję KNF z dnia 19 listopada 2019 r. o wyrażeniu zgody na zaliczenie do kalkulacji kapitału Tier II Banku kwoty 90 mln CHF (co stanowi równowartość ok. 352,0 mln zł według średniego kursu NBP z dnia 19 listopada 2019 r.; 1 CHF = 3,9113 PLN) stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu pożyczki podporządkowanej udzielonej zgodnie z warunkami umowy pożyczki podporządkowanej z dnia 12 września 2014 r., zmienionej aneksem z dnia 13 września 2019 r. wydłużającym termin spłaty ww. pożyczki do dnia 30 listopada 2029 r., zawartej pomiędzy Bankiem a BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu.

30.11.2019 Utworzenie rezerwy dotyczącej proporcjonalnego zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu dla kredytów spłaconych po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 (Wyrok TSUE) w wysokości 20,8 mln zł

Łączna kwota rezerw zaksięgowanych w 2019 r. w związku z Wyrokiem TSUE wynosi 69,6 mln zł, z czego 48,8 mln zł dotyczy wcześniejszych spłat kredytów dokonanych przed 11 września 2019 r. (zgodnie z informacją przekazaną 21 listopada 2019 r.)

56. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

31.01.2020 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

- Podjęcie uchwały w sprawie wprowadzenia programu motywacyjnego dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
- Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia upoważnienia Zarządowi do nabywania przez Bank akcji własnych Spółki oraz utworzenia kapitału rezerwowego przeznaczonego w całości na nabycie akcji własnych.
- Podjęcie uchwały w sprawie emisji warrantów subskrypcyjnych, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji serii M, pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru warrantów subskrypcyjnych oraz prawa poboru akcji serii M, zmiany Statutu oraz dematerializacji i ubiegania się o dopuszczenie akcji serii M do obrotu na rynku regulowanym.
- Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia tekstu jednolitego Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A.

6.02.2020 Decyzje KNF o wyrażeniu zgody na włączenie do kapitału podstawowego Tier 1 zysku netto za III kwartał 2019 r. - jednostkowego w kwocie 114 075 064,24 zł oraz skonsolidowanego (konsolidacja ostrożnościowa) w kwocie 110 903 651,00 zł

02.03.2020	Przemysław Gdański Prezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
02.03.2020	Jean-Charles Aranda Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
02.03.2020	Andre Boulanger Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
02.03.2020	Przemysław Furlepa Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
02.03.2020	Wojciech Kemblowski Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
02.03.2020	Kazimierz Łabno Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
02.03.2020	Jaromir Pelczarski Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
02.03.2020	Volodymyr Radin Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
02.03.2020	Jerzy Śledziwski Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>

Warszawa, dnia 2 marca 2020 roku

